

UNIVERZITA KARLOVA

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PRESTIŽ PROFESE VŠEOBECNÉ SESTRY

Z POHLEDU STUDENTŮ

Praha 2023

Věra Verlíková

UNIVERZITA KARLOVA

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA

ÚSTAV OŠETŘOVATELSTVÍ

VĚRA VERLÍKOVÁ

**Prestiž profese všeobecné sestry z pohledů
studentů**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Praha 2023

Autor práce: Věra Verlíková

Vedoucí práce: PhDr. RNDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA

Oponent práce: Mgr. Zlatica Dorková, Ph.D.

Datum obhajoby: 31.5.2023

Bibliografický záznam

VERLÍKOVÁ, Věra. Prestiž profese všeobecné sestry z pohledů studentů. Praha: Univerzita Karlova, 2. Lékařská fakulta, Ústav ošetrovatelství, 2023. s.120, přílohy. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA.

Abstrakt

Tato práce má přinést přehled základních informací o povolání všeobecné sestry a pohledu studentů na prestiž této profese

Cíle:

Záměrem bakalářské práce je přinést aktuální informace o tom, jak studenti vnímají prestiž profese všeobecné sestry v České republice (dále jen ČR). Názor studentů bude zjišťován pomocí dotazníkového šetření a získaná data budou poté komparována s daty z výzkumu provedeného Centrem pro výzkum veřejného mínění (dále jen CVVM), ve výzkumném projektu – Naše společnost.

Metody:

Bylo osloveno 398 studentů pomocí elektronického dotazníkového šetření. Ze všech oslovených odpovědělo 102 studentů, z toho 54 studentů druhého ročníku magisterského (dále jen MgrSP) studijního programu Všeobecného lékařství, 28 studentů bakalářského (dále jen BcSP) studijního programu Všeobecné ošetrovatelství a 20 Studentů BcSP Pediatrického ošetrovatelství. Dotazník se skládal ze 45 polouzavřených, uzavřených a otevřených otázek. Ke statistickému zpracování dat byli využity neparametrické testy určení korelace.

Výsledky:

Bylo zjištěno že většina respondentů má pozitivní vztah k profesy všeobecné sestry, ale jejich názory jsou alespoň částečně ovlivněny určitými proměnnými. Názory studentů na prestiž povolání se shodovaly ve většině případů s názory veřejnosti z roku 2019. Mohli jsme ale sledovat, zajímavou diferencí mezi názory studentů ošetrovatelství a názory studentů Všeobecného lékařství. Diference se především objevovala v hodnocení méně prestižních povolání.

Závěr:

Závěr výzkumu prokázal že studenti hodnotí prestiž profese všeobecné sestry velmi pozitivně. Jejich názor tuto profesi je v některých odpovědích ovlivněn jejich věkem a jejich studijním programem. Názory studentů a veřejnosti se příliš nelišily.

Abstract

This work is intended to provide an overview of basic information about the general nurse profession and the students' view of the prestige of this profession.

Objectives:

The aim of the bachelor's thesis is to bring up-to-date information about how students perceive the prestige of the general nursing profession in the Czech Republic (hereafter referred to as the Czech Republic). The opinion of the students will be determined using a questionnaire survey, and the data obtained will then be compared with the data from the research conducted by the Center for Public Opinion Research (hereinafter referred to as CVVM), in the research project - Our Society.

Methods:

398 students were approached using an electronic questionnaire survey. Out of all the respondents, one hundred two students answered, of which fifty-four were students of the second year of the master's (hereinafter referred to as MgrSP) study program of General Medicine, twenty-eight students of the bachelor's (hereinafter referred to as BcSP) study program of General Nursing and twenty students of BcSP Pediatric Nursing. The questionnaire consisted of forty-five semi-closed, closed, and open questions. Non-parametric correlation tests were used for statistical data processing.

Results:

It was found that the majority of respondents have a positive attitude towards the general nurse profession, but their opinions are at least partly influenced by certain variables. The students' opinions on the prestige of the profession coincided in most cases with the opinions of the public from 2019. However, we could observe an interesting difference between the opinions of nursing students and the opinions of general medicine students. The difference mainly appeared in the evaluation of less prestigious occupations.

Conclusion:

The conclusion of the research proved that students evaluate the prestige of the general nurse profession very positively. In some answers, their opinion of this profession is influenced by their age and their study program. The opinions of students and the public did not differ much.

Klíčová slova

profese, profesionalizace, prestiž, role sestry, image, studenti.

Keywords

profession, professionalization, prestige, nurse's role, image, students.

UNIVERZITA KARLOVA 2. lékařská fakulta

Ústav ošetřovatelství

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: **Věra Verlíková**

Studijní obor: **Všeobecné ošetřovatelství**

Děkan fakulty Vám podle zákona č. 111/1998 Sb. určuje tuto bakalářskou práci:

Název práce: **Prestiž profese všeobecné sestry z pohledu studentů ošetřovatelství**

Zásady pro vypracování:

Bakalářská práce musí splňovat požadavky uvedené v platném opatření děkana.

Zpracováním bakalářské práce student/ka prokáže, že se umí samostatně orientovat ve studovaném oboru a že v průběhu studia získal/a zároveň je i schopen/a v praxi uplatňovat teoretické poznatky a praktické postupy (metody).

Bakalářská práce musí být původním a samostatně zpracovaným odborným textem. Při zpracování bakalářské práce se student/ka může opírat o výsledky a zkušenosti získané jinými autory, avšak vždy musí tyto výsledky a zkušenosti konfrontovat s vlastními názory, úvahami, hodnoceními a závěry.

Rozsah bakalářské práce vyplývá z povahy zpracovávaného tématu, přičemž její minimální rozsah činí 40 stran normovaného textu.

Referenční seznam musí obsahovat nejméně 25 položek časopiseckých, literárních či elektronických zdrojů informací. Do referenčního seznamu se nezapočítávají pouhá abstrakta. Zpracováním bakalářské práce musí student prokázat schopnost pracovat s aktuální odbornou literaturou vztahující se k řešené problematice, včetně práce s cizojazyčnou literaturou a s dalšími prameny. Citace typu "ústní sdělení" a "nepublikovaná data" (s výjimkou vnitřních předpisů a standardů) nelze v bakalářské práci použít.

Datum zadání bakalářské práce: 30.12.2022

Termín odevzdání bakalářské práce: dle harmonogramu příslušného akademického roku

.....
Vedoucí katedry

V Praze dne 24.3.2023

.....
Děkan

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením PhDr. Daniela Jirkovského, Ph.D., MBA, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky. Prohlašuji, že elektronická verze práce vložená do studijního informačního systému je totožná s odevzdanou tištěnou verzí bakalářské práce. Dále prohlašuji, že stejná práce nebyla použita pro k získání jiné ho nebo stejného akademického titulu.

V Praze, 27.4.2023

Věra Verlíková

Poděkování

Ráda bych poděkovala PhDr. Danielu Jirkovskému, Ph.D., MBA za jeho odborné vedení, ochotu a cenné rady při zpracování bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat panu doc. Milanu Tučkovi, CSc., za poskytnutí souhlasu k využití jím analyzovaných dat pro komparaci vlastních výsledků šetření a poskytnutí užitečných rad pro výzkum.

OBSAH

1. ÚVOD	12
1.1 Cíle práce	12
2. TEORETICKÁ ČÁST	14
2.1 Prestiž	14
2.1.1 Výzkum prestiže	14
2.1.2 Společenská prestiž povolání všeobecné sestry	15
2.2 Profese	16
2.2.1 Znaký profese	16
2.2.2 Profese všeobecné sestry	18
2.3 Image	19
2.3.1 Profesní image všeobecné sestry	19
2.4 Profesionalizace ošetrovatelství	20
2.5 Sestra a společnost	20
2.5.1 Osobnost všeobecné sestry	21
2.5.2 Role sestry	21
2.5.3 Profesní role všeobecné sestry	22
2.5.4 Sestra a osvojení si role sestry	24
2.5.5 Postavení všeobecných sester ve zdravotnictví	24
2.5.6 Postavení všeobecné sestry v naší společnosti	25
2.5.7 Prezentace všeobecné sestry v médiích	26
3. EMPIRICKÁ ČÁST	27
3.1 Cíle a pracovní hypotézy	28
3.2 Metodika	29
3.2.1 Konstrukce dotazníku	29
3.3 Organizace vlastního šetření	29
3.4 Primární statistická analýza dat	31
3.4.1 Spearmanův koeficient pořadové korelace	31
3.4.2 Pearsonův koeficient korelace	32
3.4.3 Chí-kvadrát test	33
3.5 Charakteristika a popis zkoumaného vzorku	33
3.6 Výsledky práce	34
3.7 Diskuse	60
4. ZÁVĚR	85
5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	89
6. SEZNAM PŘÍLOH	92

7. SEZNAM TABULEK	93
8. SEZNAM OBRÁZKŮ.....	98
9. PŘÍLOHY	99

SEZNAM ZKRATEK

AV – Akademie věd

BcSP – bakalářských studijních oborů

CVVM – Centrum pro výzkum veřejného mínění

ČAS – Česká asociace sester

ČR – Česká republika

EFN – Evropská federace sester

ICN – Mezinárodní rada sester

If – lékařská fakulta

MgrSP – magisterského studijního programu

Mld. ktg. – mladší věková kategorie

Str. ktg. – starší věková kategorie.

SVVS – Spolek vysokoškolsky vzdělaných sester

UK – Univerzita Karlova

1. ÚVOD

Profese všeobecné sestry patří mezi klíčové profese ve zdravotnictví. Tato profese je velmi náročná, a to nejen fyzicky, ale i psychicky. Vyžaduje po všeobecné sestře závazek k celoživotnímu vzdělávání se. Sestra má autonomní podíl na léčbě pacientů, a řídí se danými kompetencemi, jež jí stanovuje legislativa. Prestiž této profese se v průběhu času mění. V dnešní době se profese sestry těší u veřejnosti poměrně vysoké prestiži. Studenti tohoto oboru, ale mohou mít opačný názor na prestiž této profese než veřejnost.

Tato práce přinese přehled základních informací o nezastupitelnosti profese všeobecné sestry a její nenahraditelné roli v multidisciplinárních týmech, ale i při samostatném výkonu povolání mimo lůžková nebo sociální zařízení.

V této práci zjišťujeme pohled studentů na profesi všeobecné sestry a její prestiž. Pohled a názor na profesi sestry a její prestiž, byl dotazníkovým šetřením, zjišťován mezi studenty všech ročníků studijních oborů Všeobecného a Pediatrického ošetrovatelství, a studentů druhého ročníku magisterského studijního oboru Všeobecného lékařství.

Získaná data byla poté komparována s daty z výzkumu provedeného CVVM ve výzkumném projektu – Naše společnost. V tomto projektu zjišťovalo CVVM kromě jiných informací i názor společnosti na prestiž různých povolání.

Tato práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a empirické. V teoretické části, je popsána profese všeobecné sestry, její prestiž, role a dále také jsou zde uvedeny základní pojmy spojené s řešenou problematikou. V empirické části, byli pomocí dotazníkového šetření zjištěny názory vybraných respondentů na prestiž profese všeobecné sestry. Byli zde uvedeny i otevřené otázky, v kterých měli respondenti možnost uvést vlastními slovy svůj názor.

Tato práce má přispět k zjištění toho, jak se na profesi sestry dívají studenti bakalářských studijních programů ošetrovatelství a magisterského studijního programu Všeobecného lékařství versus česká společnost.

1.1 Cíle práce

Záměrem bakalářské práce je přinést aktuální informace o tom, jak studenti vnímají prestiž ošetrovatelské profese v České republice. K naplnění tohoto záměru byli stanoveny tyto dílčí cíle práce:

- Přinést základní přehled relevantních poznatků souvisejících s řešenou problematikou.

- Sestavit dotazník vlastní konstrukce z části obsahující položky z dříve realizovaných šetření CVVM, a zadat jej studentům ošetrovatelství a Všeobecného lékařství, za účelem zjištění jejich postojů ve vztahu k sesterské profesi a identifikaci některých faktorů, které tento postoj ovlivňují.
- Získaná data utřídit, provést jejich primární a statistickou analýzu a její výsledky vhodně interpretovat.
- Porovnat výsledky vlastního šetření s výsledky dříve realizovaných šetření CVVM.

2. TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části práce, jsou nejprve vymezeny základní pojmy, které souvisí s řešenou problematikou. A následně je zařazena další podkapitola, která se věnuje sestře a jejímu postavení ve společnosti.

2.1 Prestiž

Pohledů na prestiž je celá řada, někteří autoři, jak bude uvedeno dále se ve svém pohledu na prestiž liší. Nejprve bude zmíněna definice, uvedená v Sociologické encyklopedii (2017), jež definuje prestiž (z lat. praestigiaie = mámení) jako *„Dobré jméno, veřejně a společensky uznávaný vliv, vážnost osoby či skupiny, respekt projevovaný jinými osobami či skupinami. Prestiž je relativní hodnota, je to důležitost a vážnost připisovaná společenským skupinám, povoláním nebo jejich příslušníkům, případně jednotlivým osobám, na základě určitého více či méně obecně uznaného měřítka.“* (Sociologická encyklopedie, 2017.)

Rejzek (2001), uvádí, že původně slovo prestiž znamená vážnost, význam, či vliv, pochází z francouzského prestige, což je kouzlo, sláva, vliv, a to z pozdně latinského praestigium, praestigiae, jež označuje mámení, klam.

Maryšková (2010) definuje prestiž jako: *„Dobrou reputaci jedince či skupiny spojenou s úctou a vlivem. Prestiž je spolu s příjmem, vzděláním, životním stylem, mocí základním ukazatelem sociálního statusu jedince. Za hodnocením prestiže povolání často stojí plat a sociální postavení.“* (Maryšková, 2010, s. 7).

Ze všech tří výše uvedených definic se jeví jako nejpřesnější definice ze Sociologické encyklopedie (2017). Definice Maryškové (2010) je také vystihující, nicméně je nutné upozornit, že prestiž povolání není vždy ovlivněna platem a sociálním postavením.

Úplný konsensus v hodnocení prestiže osob a povolání není možný, neboť její posuzování závisí na sociální pozici osoby, jež posuzuje. Relativní konsensus v hodnocení prestiže je nicméně v moderních společnostech překvapivě vysoký. V soudobé sociologii se prestiž odvozuje z profese, kterou určitá osoba nebo skupina osob vykonává, jedná se o takzvanou profesionální prestiž.

2.1.1 Výzkum prestiže

Předmětem empirického výzkumu je prestiž teprve krátce. První výzkum (dle Velkého sociologického slovníku, 1996), proběhl teprve v roce 1911 a uskutečnil ho T. H. C. Stevenson. Za přelomový průzkum se považuje NORC Study, pod jiným názvem North-

Hyatt Study, kterou uskutečnili roku 1947 C. C. North a P. K. Hatt pod záštitou National Opinion Research Center.

První výzkum prestiže v českých zemích realizoval Antonín Obrdlík v roce 1937. Při něm zkoumal důležitost jednotlivých povolání z hlediska vytváření veřejného blaha. Výsledkem jeho šetření bylo, že za nejprestižnější povolání byla označena povolání rolníka, učitele, dělníka, a řemeslníka, naopak na konci se umístili umělci, kněz, a advokát.

V roce 1967 (dle Velkého sociologického slovníku, 1996), proběhl v českých zemích výzkum sociální stratifikace. Při tomto výzkumu, J. Kapr a B. Jungmann prokázali, že obecná struktura prestiže u nás, se příliš neliší od té v západních zemích.

Velký sociologický slovník (1996) také uvádí, že první velké komparativní šetření prestiže v českých zemích, proběhlo na konci 60. let minulého století. Následně se opakovalo koncem 70. let minulého století, kdy byla v roce 1977, za nejprestižnější povolání označena povolání lékaře, univerzitního profesora, soudce, vedoucího velké firmy. Na opačném konci se umístili pouliční prodavač, domovník, sluha a pojistný pracovník.

Dnes se šetřením prestiže v České republice zabývá CVVM, v rámci svého výzkumného projektu Naše společnost. Hlavním analytikem tohoto projektu je doc. Mgr. Milan Tuček, CSc. Do tohoto šetření jsou pravidelně zařazena aktuální politická, ekonomická a další obecně společenská témata, kam je zařazena i prestiž vybraných povolání. Respondentům je předložen seznam šestadvaceti povolání, mezi něž bylo v roce 2011 zařazeno i povolání zdravotní sestry, která se např. v roce 2019 umístila, v žebříčku, na třetím místě (Červenka, Kunštát, 2006, Tuček, 2019).

2.1.2 Společenská prestiž povolání všeobecné sestry

Společenská prestiž, je uváděna jako hodnota, která se mění jak v čase, tak v prostoru, anebo i v různých společenských skupinách. To, jak je sestra společensky hodnocena, je podstatně ovlivněno změnami, které průběžně probíhají ve zdravotnictví. Laická ani odborná veřejnost si často neuvědomují, že potřeba vyššího vzdělávání sestry je způsobena rychlým rozvojem medicíny a vznikem nových vztahů a postupů, které následně požadují změnu úkolů jednotlivých členů ošetrovatelského týmu. Mění se náplň, kompetence i odpovědnost sestry. Sestra se stává v určitých momentech samostatným odborníkem, který v budoucnu bude rovnocenným členem multidisciplinárních týmů (Bártlová, 2006, s. 7; Bártlová a Matulay, 2009, s. 34).

Jakákoliv snaha o zvyšování společenské prestiže povolání všeobecné sestry, je úzce spojena s požadavkem na vysokoškolskou kvalifikaci dané sestry. Koncepce vzdělávání sester, jsou vedeny snahou o profesionalizaci povolání sestry, která je spojena s vyšší společenskou prestiží. Je také důležité, jak je nahlíženo na vlastní povolání, z hlediska společenské prestiže, samotnou sestrou, neboť vnímání společenského hodnocení vlastní profese je důležitým indikátorem vztahu jak k samotnému povolání, tak i k sobě samému. Pro vnímání společenské prestiže vlastního povolání není podstatné, zda sestra pracuje v nemocnici či v ordinacích, ani zda pracuje v soukromém či státním zdravotnickém zařízení (Bártlová a Matulay, 2009, s. 35).

2.2 Profese

Pojem profese lze definovat mnoha způsoby, a řada autorů má i na tento pojem, jak je uvedeno dále, různé názory. Nejprve v této kapitole, bude uvedena citace ze Sociologické encyklopedie (2017), která profesi definuje jako: *„Povolání, také ale jako odbornost, resp. odborností, odbornou přípravou podložené povolání. Pojem profese se vztahuje k pracovním rolím, jeho studium patří do sociologie práce.“* (Sociologická encyklopedie, 2017).

Podle J. Rejzka (2001), znamená pojem profese – povolání, a pochází z latinského slova *professio*, což označuje živnost nebo zaměstnání.

Z porovnání vyplívá, že se obě definice zásadně neliší.

2.2.1 Znaky profese

Aby bylo povolání uznáváno ve společnosti, jako profese, musí mu být vlastní obecné znaky dané profese a musí splňovat předem určená kritéria.

Několik autorů vymezuje profesi společnými znaky. Za české autory je to například Bártlová (2005). Ze zahraničních autorů můžeme uvést například Finkelman & Kennera (2012), Mehta (2012), nebo Patidara (2013).

V této kapitole bude uveden přehled vybraných znaků, podle Patidara (2013). Nejprve budou vyjmenovány a následně budou podrobněji popsány.

Dle Patidara (2013), patří mezi určující znaky profese:

1. **Univerzitní vzdělání**
2. **Praxe založená na důkazech**
3. **Vysoká úroveň individuální zodpovědnosti a odpovědnosti**
4. **Autonomie a nezávislost praxe**

5. Profesní organizace

6. Etický kodex

Univerzitní vzdělání

V univerzitním vzdělání, by měl být zahrnut soubor specifických znalostí, které vytvářejí teoretický základ pro vykonávání dané profese. Jinými slovy to znamená, že příslušník jedné profese, nemůže být nahrazen příslušníkem jiné profese, bez toho, aniž by získal potřebnou kvalifikaci pro výkon dané profese. V České republice se odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry získává absolvováním bakalářského studijního programu či příslušného studijního oboru na vyšších zdravotnických školách. Tyto podmínky získávání způsobilosti upravuje zákon č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních (Patidar, 2013).

Praxe založená na důkazech

Patidar (2013) uvádí, že moderní ošetrovatelství zahrnuje systematický proces zjišťování, vyhodnocování a využívání informací z výzkumu, jako podkladu pro rozhodování o poskytování péče pacientům.

Vysoká úroveň individuální zodpovědnosti a odpovědnosti

V praxi se tento znak týká převzetí plné odpovědnosti, za určitá rozhodnutí a následky, vyplývající z těchto rozhodnutí (Patidar, 2013).

Jinými slovy, je sestra, která pověří sobě podřízeného zaměstnance úkolem, odpovědná za toto rozhodnutí. Ale, zaměstnanec je plně odpovědný, za provedení svěřeného úkolu.

Autonomie a nezávislost praxe

Autonomie znamená provedení, určité činnosti naprosto samostatně, bez jakékoliv supervize. Nezávislost praxe je uvedena jako možnost rozhodování v rámci, svého vlastního pole působnosti, nezávisle na ostatních profesích (Patidar, 2013).

Profesní organizace – Profesní organizace plní několik úloh, především reprezentují členy dané profese a vytváří vhodné podmínky pro výkon povolání.

Mezi nejvíce známé sesterské profesní organizace patří: Mezinárodní rada sester (ICN), Evropská federace sester (EFN), Sigma Theta Tau International Honor Society of Nursing, Česká asociace sester (ČAS), Spolek vysokoškolsky vzdělaných sester (SVVS) (Plevová, 2018, Podrazilová a kol., 2016, STTI, 2021, NZIP, 2021).

Etický kodex – Etický kodex upravuje vztahy odborníka vůči klientům i vzájemné vztahy mezi kolegy v profesi.

Bártlová (2007) uvádí pouze čtyři znaky profese, a to osvojení teorie spjaté s výkonem profese, profesní autoritu vycházející ze specifického souboru znalostí, profesní asociace a profesní etiku. Na základě toho tvrdí, že povolání sestry v České republice splňuje všechny znaky profese.

2.2.2 Profese všeobecné sestry

V moderně pojímaném ošetrovatelství je stále častěji vyjadřován požadavek na aktivní úlohu sestry, individualizovaný a celostní přístup k pacientovi a porozumění životnímu stylu člověka, o něhož je pečováno. Kromě znalostí problematiky zdraví musí sestry rozumět pedagogice, psychologii, sociologii a sociální práci. Je to proto, že poptávka po těchto dovednostech se v moderním ošetrovatelství zvyšuje.

Narůstá potřeba profesionálního zvládnutí psychologického přístupu k člověku v mezních situacích a pochopení podmínek podílejících se na vzniku rezistence jedince vůči zátěži a vytváření zvýšené odolnosti. Tato profese vyžaduje průběžné celoživotní vzdělávání všeobecné sestry. Z tohoto důvodu nyní mnoho nemocnic vyžaduje, aby sestry kromě základního vzdělání absolvovaly i postgraduální studium a rozuměly všem aspektům oboru, mezi které patří psychologické, sociální, profesní, ošetrovatelské teorie a komunikační schopnosti potřebné pro úspěch. Než se sestra naučí všechny tyto pojmy, potřebuje motivaci k učení, psychickou rovnováhu a profesní zralost (Vévoda, 2013).

Strnadová a kol. (2021) specifikují všeobecnou sestru, jako osobu, která je vzdělaná, sociálně zralá, a měla by se orientovat na potřeby druhých osob. Je tolerantní, respektuje myšlení a jednání ostatních a je schopna se v případě potřeby, vždy přizpůsobit. Dokáže spolupracovat a nést odpovědnost nejen za své jednání, ale i za jednání druhých. Všeobecná sestra by měla dobře zvládat náročné životní situace. Měla by mít pozitivní vztah k lidem, projevovat pochopení, být taktní a důvěryhodná.

Profese sama o sobě je podmíněna několika charakteristickými rysy. Mezi tyto rysy řadíme to, že konkrétní skupina pracovníků, konstantně vykonává činnosti, které jsou uznávané společností, a společnost jim k vykonávání těchto činností poskytuje kompetence. Tyto činnosti jsou poté zdrojem financí pro obživu pracovníků. Tímto rysem odlišujeme profesionální činnost od činností dobročinných. Vykonávání činností vyžaduje kvalifikační průpravu, díky které zaměstnanci, získávají důležité a nezbytné dovednosti a znalosti. Kvalifikační průprava, musí být vždy legislativně ukotvena.

Profese všeobecné sestry, tyto rysy splňuje, a na tomto základě, lze hovořit o poskytování ošetrovatelské péče, jako o profesionální činnosti (Plevová a kolektiv, 2018).

Pro všeobecnou sestru, je důležité, aby obstála v profesionální adaptaci. Profesionální adaptace je proces, během něhož se všeobecná sestra vypořádává s obtížnostmi, které daná profese přináší. V rámci profese všeobecné sestry, je profesionální adaptace procesem přizpůsobení se. Je to individuální proces. Všeobecná sestra je profesionálně adaptovaná tehdy, projevují-li se u ní známky univerzalizmu, socio centrismu a emocionální neutrality. Významem socio centrismu je to, že potřeby a přání pacienta jsou, v některých případech, pro všeobecnou sestru postaveny výše než její vlastní potřeby. Předpokladem univerzalizmu je, schopnost všeobecné sestry jednat s každým pacientem, bez ohledu na to, jaký je její osobní postoj k němu. A emocionální neutralita umožňuje všeobecné sestře to, že dokáže bez problému ovládat své emoce a je naprosto vnitřně vyrovnaná (Mellanová, 2017).

2.3 Image

V Českém etymologickém slovníku Rejzek, (2011) uvedl, že pojem image, původem z latinského slova *imāgō* (obraz), označuje obraz člověka na veřejnosti.

V. Závodná (in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 180) v souvislosti s profesí charakterizuje image jako komplex názorů, pocitů a postojů jednotlivce či společnosti, vázaný k určité profesi.

2.3.1 Profesní image všeobecné sestry

Image profese všeobecné sestry lze rozlišit na interní a externí. Interní image znamená, jaký pohled má všeobecná sestra sama na sebe. Externí image představuje pohled veřejnosti, médií, lékařů a dalších. V dnešní době převládá snaha o to, aby všeobecná sestra měla image profesionálky – tedy osoby, která je pokroková, vzdělává se a má snahu o dosažení co nejvyšší úrovně při poskytování péče.

Plevová a kolektiv(2018) uvedla, že na image profese všeobecné sestry mají vliv dva principy – princip přesvědčení a princip vztahu mezi odpovědností a úspěchem. Princip přesvědčení vychází z předpokladu, že pokud je jedinec přesvědčen o jisté věci, dochází často k uskutečnění tohoto přesvědčení. Z tohoto principu vyplývá, že pokud má všeobecná sestra o své profesi velmi negativní představu, často přenáší tyto pocity i na své okolí. Princip vztahu mezi odpovědností a úspěchem říká, že pokud chce všeobecná sestra zlepšit image své profese, je nutné, aby byla schopna navodit pocit profesionality

a kontroly. Všeobecná sestra musí být sama o sobě přesvědčená, že je profesionálkou, a že je schopna převzít odpovědnost za svou profesi.

Existují faktory, které se podílejí na ovlivňování image všeobecné sestry. Mezi tyto faktory patří například úroveň verbální a neverbální komunikace, chování a přístup k pacientovi, vzhled sestry, schopnost naslouchání, empatie atd. (Plevová a kolektiv, 2018).

2.4 Profesionalizace ošetrovatelství

Jak uvádí Bártlová (2005), v posledních letech se pojem profesionalizace objevuje také v souvislosti s ošetrovatelstvím a stále častěji vznikají požadavky na profesionální ošetrovatelství a profesionální ošetrovatelskou péči.

Pojmem profesionalizace, označujeme sociální proces, podle kterého se jakékoliv řemeslo, či zaměstnání, transformuje do skutečné profese nejvyšší integrity a kompetence. Proces profesionalizace nás vede k vytvoření skupinových norem chování, kvalifikace příslušníků profese a také trvá na tom, aby se lidé, kteří vykonávají určité povolání, řídili stanovenými postupy (Ashley Crossman, 2014).

Sociologická encyklopedie (2017) uvádí, že pojem profesionalizace znamená: *proces, během něhož určité zaměstnání nebo pracovní role, které až dosud neplatily za profesi, získávají tento atribut.*

Snaha stát se profesí se projevuje právě u různých kategorií ošetrovatelského personálu, jež poukazují na to, že jejich pracovní úkoly vyžadují odborné znalosti a zručnost. Tyto znalosti a dovednosti lze získat pouze soustavným studiem a praxí, což se potvrzuje (certifikuje) vysokoškolskými diplomy. Pro opravdovou, doslovnou profesionalizaci je nezbytné uzákonit autonomii nové profese také v oboru disciplinárního řízení a dohledu na její výkon, což znamená podřídit ji soudu vlastních kolegů. Stejně tak Friedson (1988) považoval za rozhodující kritéria profese autonomii a dominanci.

2.5 Sestra a společnost

Dnešní společnost preferuje především zdraví, mládí, úspěch a výkon. Kvalita života je tak dána těmito hodnotami, a pokud se objeví nemoc, utrpení a bolest, je to považováno za velmi nepatřičné. Přesto mezi námi existují lidé, kteří nacházejí smysl svého života v povoláních, která pomáhají druhým. Tato povolání se zabývají důležitými problémy konkrétních lidí a ošetrovatelství sem neodmyslitelně patří. Všeobecné sestry se musejí naučit snášet pohled na lidské utrpení, bolest a bezmocnost, popřípadě i smrt (Ivanová, 2006, s. 195).

V každé společnosti plní každý z nás určitou roli. Každý z nás je nositelem vícero rolí, které jsou buď dané (jsem muž či žena), nebo vývojově vznikají (jsem dítě, rodič či pracuji), popřípadě jsou to role dočasné, což např. znamená, že jsem hospitalizovaný pacient. Od každé role společnost očekává určité chování, a především od profesionálů očekává chování profesionální, odpovídající danému postavení (Jarošová, 2000, s. 33).

2.5.1 Osobnost všeobecné sestry

Na osobnost všeobecné sestry se vždy kladly jisté požadavky, které se považují za předpoklad k tomu, že všeobecná sestra bude schopna své povolání vykonávat úspěšně. Plevová a kolektiv, (2018) popisuje, že osobnostní předpoklady k výkonu profese všeobecné sestry, lze rozdělit do několika skupin. Do první skupiny zařazujeme předpoklady ze senzomotorické oblasti. V rámci těchto předpokladů, by všeobecná sestra měla být zručná. Její smyslové vnímání, by nemělo být nijak narušené ani omezené. Druhou skupinu nám zastupují předpoklady estetické. Je důležité, aby všeobecná sestra byla schopna pečovat o svůj zevnějšek, stejně tak, jak pečuje o své okolí. Třetí skupinou jsou předpoklady intelektové, které jsou pro výkon profese všeobecné sestry zásadní. Všeobecná sestra by měla být schopna se rychle učit novým pojmům a úkonům. Měla by být také schopna efektivně řešit různé situace, které mohou nastat nejen při výkonu její profese, ale také v jejím osobním životě. Do čtvrté skupiny zařadila Plevová a kolektiv (2018) předpoklady sociální. Do nich zahrnuje empatické schopnosti všeobecné sestry a její pozitivní vztah k ostatním lidem. Zároveň je ale nutné, aby byla všeobecná sestra schopna kontrolovat své vlastní verbální i neverbální projevy. Pátou skupinu předpokladů zastupují autoregulační předpoklady, do kterých patří schopnost všeobecné sestry efektivně zvládat stres a stresové situace. Šestá skupina v sobě zahrnuje komunikační předpoklady, které jsou také v profesi všeobecné sestry velmi podstatné. Zahrnujeme mezi ně umění mlčet a naslouchat, nebo právě naopak, schopnost poskytnutí podnětů k efektivnímu vedení rozhovoru. Zároveň zde zařazujeme schopnost všeobecné sestry srozumitelně shrnout důležité informace (Plevová a kolektiv, 2018).

2.5.2 Role sestry

Obecně označujeme roli jako chování, které se očekává a vyžaduje od člověka s určitým postavením ve společnosti (Plevová a kolektiv, 2018).

Kořa (2017) uvedl, že role jsou v sociologii definovány jako normativní vztah, protože představují soubor práv a povinností vyplývajících z dané pozice. Jde vlastně o soubor očekávání, které okolí vztahuje k jednání nositele role. Role si tedy neurčujeme sami, ale

jsou nám předeepsány zvnějšku, mnohé dokonce daleko dříve, než do nich vstoupí konkrétní lidé. A protože toto očekávání je druhými lidmi současně normováno, tak to znamená, že při naplnění toho, co se od nás očekává, dostává jedinec odměny (pozitivní sankce) v podobě úsměvů, pochval, pohlazení, financí či medailí. Pokud ovšem nesplníme tato očekávání, uvalí okolí na jedince tzv. negativní sankce – od odvráceného pohledu, přes pomlavy až po tělesné tresty a zabití podle rozsahu provinění a tradic dané society. Role je tedy především vynucené chování, a proto je třeba nejprve porozumět požadavkům society na danou roli, poté do ní lze teprve vstoupit a vykonávat ji (Kořa, 2017).

Role všeobecné sestry plyne z ošetrovatelského procesu. Je mnohem rozsáhlejší, než jaké bylo v minulosti její tradiční pojetí, jako asistentka lékaře a ošetrovatelka. Přesto se stále s tímto tradičním pojetím role všeobecné sestry setkáváme i v dnešní době. Je to hlavně proto, že všeobecné sestry, nejsou hodnoceny na základě toho, jak pečují o individuální potřeby pacientů, které vycházejí ze stanovených ošetrovatelských diagnóz. Jsou nesprávně hodnoceny, na základě toho, do jaké míry se podílejí na lékařských činnostech (Baštecká a Mach, 2015).

2.5.3 Profesionální role všeobecné sestry

Nejdříve je pro nás nutné, správně definovat pojem sociální a profesionální role.

Definicí těchto pojmů se zabývá Špirudová (2015), která uvádí, že sociální role je takové očekávané chování člověka, které souvisí s jeho postavením ve společnosti, kdežto pojem profesionální role je očekávané chování člověka, které souvisí s jeho profesí. Profesionální role se během historického vývoje ošetrovatelství zásadně měnily. Historické a současné role lze najít v různých zahraničních a následně i českých publikacích (Kozierová, 1995, Staňková, 2002, Mastiliaková, 2004, Závodná in Farkašová 2006, 2006, Phillips, 2009, Plevová a kole. 2018). Jelikož, se profese sestry neustále vyvíjí, formuje a je spojena s konkrétním socio-politickým, ekonomickým a kulturním systémem, dochází ke změně definování, daných profesionálních rolí sestry.

Znaky, které podle Závodné (in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 181) zvláště charakterizují roli sestry, jsou:

- „sestra během své práce vychází z potřeb nemocného a pochopení jeho problémů,“
- „má schopnost zajistit nemocnému pocit jistoty,“
- „je emocionálně neutrální, tj. je schopná svou emocionalitu vždy podržet racionální kontrole.“ (Závodná in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 181)

Sestra podle Farkašové a kolektivu (2006) plní tyto role:

Sestra – poskytovatelka ošetrovatelské péče

Jedná se o roli vztahů, které jsou vytvářeny k poskytování ošetrovatelské péče, dochází k holistickému chápání jedince či skupiny, zohledňuje se zdraví a prostředí v zájmu uspokojování potřeb (Závodná in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 182).

Například Plevová a kolektiv (2018) uvádí tuto roli jako „sestra – pečovatelka“ a charakterizuje ji tím, že sestra poskytuje základní ošetrovatelskou péči, ať už v nemocnici, nebo v terénních službách, identifikuje ošetrovatelské problémy pacientů a zajišťuje jejich řešení.

Tato role je nejvíce popisována a je nejobsáhlejší. V této roli je zahrnuto velké množství úkonů, které dohromady vedou právě k uspokojení potřeb jednotlivého pacienta a k realizaci potřebných ošetrovatelských intervencí.

Sestra – manažerka

Role manažerky je sestrou vykonávána na různých úrovních – státní, regionální a na úrovni zdravotnického zařízení. Uplatňuje se ve všech ošetrovatelských činnostech. Tuto roli plní tím, že řídí ošetrovatelský proces u jednotlivců či skupin. Pokud se sestra s touto rolí neztotožní, má to za následek neefektivnost a nekoordinovanost péče (Závodná in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 182).

Sestra – edukátorka

Sestra edukátorka má za úkol vytvářet a formovat zodpovědné jednání nejen skupiny, ale i jednotlivce, za účelem předcházení nemoci a obnovy zdraví. Edukace spočívá ve změně postojů, přesvědčení, získávání nových vědomostí a také v ovlivnění chování, prožívání a jednání člověka (Závodná in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 182). Plevová a kolektiv (2018) opětovně uvádí charakteristiku této role mírně odlišně. Popisuje, že se sestra podílí na udržení zdraví a prevenci chorob, pomáhá rozvíjet soběstačnost nemocného a pomáhá pacientům s dlouhodobým onemocněním a jejich rodině žít co nejkvalitnější život.

Sestra – advokátka

Tato role je charakteristická tím, že sestra vysvětluje pacientovi jeho práva, reprezentuje a obhajuje je, stává se takovým prostředníkem mezi pacientem a lékařem. Tlumočí lékařům pacientovy názory a požadavky (Závodná in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 182).

Naopak například Plevová a kolektiv (2018) uvádí tuto roli znovu mírně odlišně, a to jako „sestra – obhájkyň nemocného“. Její definice je ale totožná s definicí Farkašové.

Sestra – nositelka změn

Ošetřovatelství podléhá změnám, jako každá jiná činnost. Pokud by ošetřovatelství kontinuálně nepodléhalo těmto změnám, stalo by se stagnujícím a dále by se nevyvíjelo. Sestra se tedy musí ztotožnit s rolí nositelky změn a s tím, že se bude podílet na změnách v ošetřovatelství (Závodná in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 182).

Sestra – výzkumnice

Role výzkumnice je důležitá a aktuální ve společnosti, kde se ošetřovatelství utváří jako vědecká profese pro kvalitní ošetřovatelskou péči. Sestra by měla mít přiměřené vzdělání, potenciál a možnosti, aby se mohla podílet na výzkumné činnosti (Závodná in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 182).

Sestra – mentorka

Pro roli mentorky musí mít sestra adekvátní praxi, zdravotnické a pedagogické vzdělání a určitou osobnost. Sestra dohlíží na studenty ošetřovatelství a porodní asistence a má za ně zodpovědnost (Závodná in Farkašová a kolektiv, 2006, s. 182).

2.5.4 Sestra a osvojení si role sestry

Dokonalé osvojení neboli internalizace role je velmi důležité. Všeobecná sestra je povinna znát svou profesní roli, protože poté může na jedné straně vyloučit striktní akceptování pravidel a na straně druhé vyloučit jejich porušování. Sociologicky se role sestry podílí na základní orientaci lékaře. Platí pro ni tytéž vzory chování uvedené u role lékaře, což jsou funkční specifita, univerzalismus, kolektivní orientace a emocionální neutralita. (Bártlová, 2005).

V duchu těchto hodnot se požaduje, aby sestra své schopnosti uplatnila vůči každému, kdo je potřebuje, nerozlišovala mezi pacienty podle sympatií a sociálního postavení, upřednostňovala prospěch nemocného nad svými zájmy (Křížová, 2003).

2.5.5 Postavení všeobecných sester ve zdravotnictví

Status a postavení všeobecných sester ve společnosti je velmi důležitý faktor pro rozvoj a budoucnost profese. Prestiž profese také ovlivňuje počet odborníků, kteří se aktivně zabývají oborem ošetřovatelství. Většina profesních organizací všeobecných sester v České republice i v zahraničí uvádí jako jeden ze svých hlavních cílů, zvýšení prestiže profese všeobecných sester a statusu sester.

O sociálním statusu sestry ve společnosti se zmínil i docent J. Koťa (2017). Koťa (2017) uvádí nutnost řešení i jiných problémů v ošetrovatelství, které se přímo týkají postavení českých všeobecných sester ve společnosti. Podle Koti (2017) je zlepšení a rozvoj vysokoškolského studia jedním z kroků pro získání vzdělaných odborníků, kteří budou rozumět svojí práci, budou se chtít učit něčemu novému a profesionálně se rozvíjet pro budoucnost ošetrovatelství. Další krok dle Koti (2017) je posílení a rozvoj vědecké strany ošetrovatelství. Koťa (2017) také uvádí, že pochybuje o možnosti zvýšení prestiže profese všeobecné sestry. Argumentuje tím, že se její prestiž nemá kam zvyšovat. Při tom Koťa upozorňuje na nelehkou a dlouhou cestu, kterou prochází české ošetrovatelství. Odborníci, kteří rádi vykonávají svou práci, přivedou povolání všeobecné sestry k lepšímu postavení ve společnosti (Koťa, 2017).

Pro zlepšení postavení profese potřebuje všeobecná sestra obrovské úsilí a některé praktické zásady:

1. *Být odolná vůči vlivům, které na sestru mohou působit negativně a zneprjemňovat jí práci*
2. *Podílet se nejen na rozvoji profese, ale také pomoci v rozvoji novým odborníkům, kteří do ošetrovatelství přicházejí*
3. *Podílet se na vlastním rozvoji a zvýšení své profesionality podle etického kodexu*
4. *Cílem každého zdravotníka by nemělo být jen uznání, ale zejména podpora, udržování zdraví, navrácení zdraví a zmírňování utrpení nemocného člověka*
5. *Každá sestra má svoje poslání, je plnoprávná a plnohodnotná bytost* (Koťa, 2017).

2.5.6 Postavení všeobecné sestry v naší společnosti

V rámci vývoje naší společnosti se postavení sester výrazně měnilo. V minulosti byla sestra vnímána jako pouhý pomocník lékaře, který pouze plnil příkazy. V dnešní době se postavení sester zvýšilo a sestra je vnímána jako zcela samostatně fungující osobnost, s mnohem větší úctou, respektem a pravomocí. Sestra se stala díky tomuto vývoji, nepostradatelnou součástí multidisciplinárního týmu, kde má svou pevnou pozici (Anon, 2006).

Ve zdravotnictví ovšem postupně dochází ke změně společenského postavení sester, neboť získávají vyšší vzdělání a kompetence, a tím zvyšují své postavení ve společnosti. Přestože dle výzkumu prestiže povolání si udržují své místo na vrcholu žebříčku stále lékaři, profese všeobecné sestry se umísťuje v žebříčku mezi třemi nejvíce prestižními povoláními v České republice. Poukazuje to na vysoký význam tohoto povolání (Bártlová, 2010; Citores, 2011; Zacharová, 2010).

2.5.7 Prezentace všeobecné sestry v médiích

Ošetrovatelská povolání, nejsou nikdy médií zcela ignorována. Nemocniční prostředí je velmi atraktivní pro filmaře a scenáristy, a to pro svoji emocionalitu a dynamiku. Díky medializaci nemocničního prostředí je ale image sestry uzavřena v tzv. mediálním stereotypu. Obraz veřejnosti o povolání všeobecných sester je velmi často zkreslen televizními seriály a filmy, kde jsou sestry často zobrazovány jako neschopné, ne příliš inteligentní a nesamostatné. Dalším zobrazením všeobecné sestry, se kterým se velmi často setkáváme, je sestra, jako oduševnělá andělská bytost, jež nemá vůbec žádné nároky, a pracuje za jakýchkoliv pracovních podmínek. Toto zobrazení, není z dlouhodobého pohledu nijak vhodné, jelikož lidé často nabývají dojmu, že se sestry dokáží samostatně postarat i o 30 pacientů, nepotřebují žádné přestávky, a ani nepotřebují finančně jakkoliv motivovat, jelikož jejich odměna spočívá v tom, že mohou konat dobro. Právě takovýto obraz sestry jde jen velmi těžko sloučit v dnešní době s požadavky na celoživotní vzdělávání, kritické myšlení a veškeré profesionální dovednosti, které jsou pro toto povolání typické. Z dalších možných zobrazení můžeme také vybrat takové, kde jsou sestry prostě neviditelné. Fiktivní lékaři si velmi často vystačí naprosto sami bez pomoci sester, a to tak, že zastanou i sesterskou práci, nebo je o pacienta postaráno jaksi samo od sebe, aniž by se kdokoliv o danou činnost, jakkoliv zasloužil, jako by práce sester vůbec neexistovala.

3. EMPIRICKÁ ČÁST

V této kapitole práce jsou pro větší přehlednost, znovu uvedeny cíle a hypotézy, které se vztahují k empirické části práce.

Dále je popsána metodika a organizace šetření, postup zpracování získaných dat a využití statistických metod. Následně prezentuji výsledky vlastního statistického šetření a jejich komparaci s výsledky průzkumu realizovaného CVVM mezi vybranými skupinami studentů.

Následně budou uvedeny výsledky vlastního šetření.

V dalších podkapitolách, budou diskutovány výsledky vlastní práce v komparaci s výsledky průzkumu realizovaného CVVM a budou vyvozena stanoviska k definovaným hypotézám.

3.1 Cíle a pracovní hypotézy

Pro empirickou část bakalářské práce byli dříve stanoveny následující cíle:

Cíl č. 2

Sestavit dotazník vlastní konstrukce z části obsahující položky z dříve realizovaných šetření CVVM, poté funkci dotazníku nejprve ověřit a následně jej zadat studentům ošetrovatelství za účelem zjištění jejich postojů ve vztahu k sesterské profesi a identifikaci některých faktorů, které tento postoj ovlivňují.

Cíl č. 3

Získaná data utřídit, provést jejich primární a statistickou analýzu a její výsledky vhodně interpretovat.

Cíl č. 4

Porovnat výsledky vlastního šetření s výsledky dříve realizovaných šetření CVVM.

V návaznosti na tyto cíle, byli stanoveny následující hypotézy:

Hypotézy:

Lze očekávat, že odpovědi respondentů na jednotlivé položky dotazníku, se nebudou statisticky významně lišit podle:

Hypotéza 1

Studijního programu, který respondenti studují

Hypotéza 2

Podle věku respondentů

Hypotéza 3

Pořadí prestiže povolání se nebude lišit mezi vlastním souborem respondentů a výzkumem CVVM.

3.2 Metodika

Pro sběr dat nezbytných pro zpracování empirické části bakalářské práce byla použita metoda dotazníkového šetření. Dotazník byl určen všem ročníkům BcSP Všeobecného a Pediatrického ošetřovatelství a studentům druhého ročníku MgrSP Všeobecného lékařství.

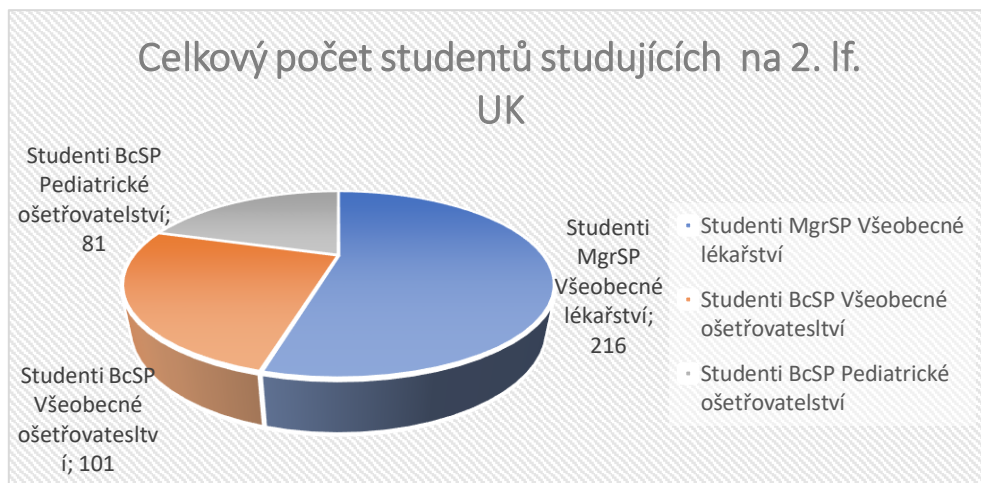
3.2.1 Konstrukce dotazníku

Dotazník obsahuje celkem 45 položek. Využita byla forma uzavřených, polo-uzavřených i otevřených otázek. Prostřednictvím dotazníku se zjišťovaly nejprve orientační údaje jako pohlaví, věk respondentů a ročník studia. Další otázky se zaměřovaly na zjištění postojů ve vztahu k sesterské profesi a její prestiže ve společnosti. Účelem bylo získat informace ohledně názoru studentů na prestiž profese všeobecné sestry a informace ohledně ošetřovatelské praxe, jejího případného přínosu pro studenty a jak ovlivnila jejich názor týkajících se profese všeobecné sestry. Dále bylo cílem zjištění informací vypovídajících o postoji studentů vůči profesi všeobecné sestry a o získání jejich názorů na možné zvýšení prestiže této profese. Záměrem také bylo zjistit, jak studenti hodnotí prestiž povolání sestry ve srovnání s ostatními profesemi, a jaké okolnosti jsou pro ně obecně důležité při posuzování významnosti jednotlivých povolání. Tyto položky byly převzaty ze sociologického průzkumu CVVM provedeném v roce 2019.

3.3 Organizace vlastního šetření

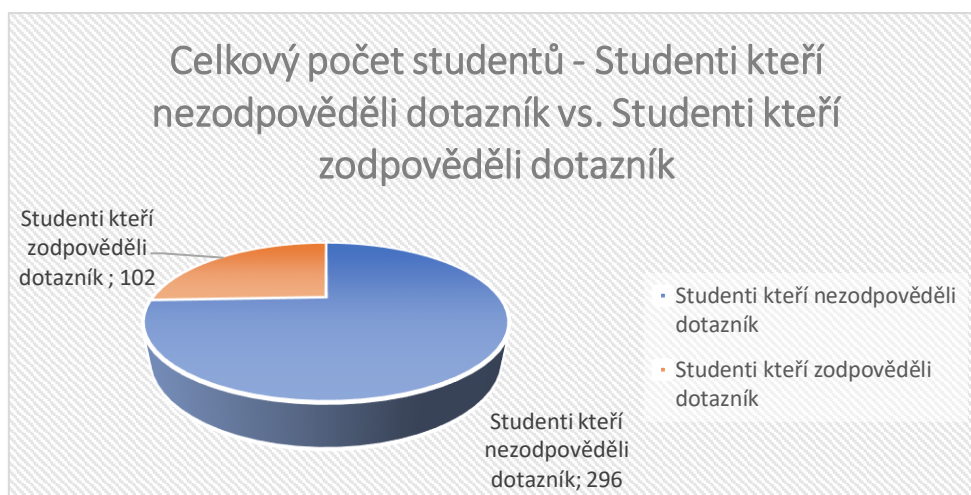
Průzkum probíhal v březnu roku 2023 ve formě elektronického dotazníkového šetření. Elektronická forma dotazníku byli rozeslána studentům BcSP Všeobecného a Pediatrického ošetřovatelství, a MgrSP Všeobecné lékařství na 2. lékařské fakulty (dále lf.) Univerzity Karlovy (dále jen UK.).

Celkem bylo osloveno 398 studentů. Tento počet se studentů se skládá z 216 studentů (54,27%) druhého ročníku MgrSP Všeobecného lékařství, 101 studentů (25,38%) všech ročníků BcSP Všeobecné ošetřovatelství a 81 studentů (20,35%) všech ročníků BcSP Pediatrické ošetřovatelství.

(obr 1. výšečový diagram – Celkový počet studentů studujících na 2. lf. UK)

Celková návratnost i přes opakovanou výzvu, byla pouze 102 dotazníků (25,63%).

(obr 2. výšečový diagram – Celkový počet studentů – Studenti, kteří nezodpověděli dotazník vs. Studenti, kteří zodpověděli dotazník)

Z toho dotazník vyplnilo 54 studentů (52,94%) druhého ročníku MgrSP Všeobecného lékařství.

Za BcSP Všeobecné ošetřovatelství vyplnilo dotazník 28 studentů (27,45%). Z toho byla návratnost z jednotlivých ročníků následující:

1. ročník – 10 respondentů (35,71%)
2. ročník – 9 respondentů (32,14%)
3. ročník – 9 respondentů (32,14%)

Za BcSP Pediatrické ošetřovatelství vyplnilo dotazník 20 studentů (19,61%). Z toho byla návratnost z jednotlivých ročníků následující:

1. ročník – 7 respondentů (35,00%)

2. ročník – 11 respondentů (55,00%)

3. ročník – 2 respondenti (10,00%)

3.4 Primární statistická analýza dat

K třídění a základnímu zpracování dat byla použita aplikace Microsoft Excel a k statistické analýze program Statistika. Prostřednictvím aplikace Microsoft Excel byly vytvořeny tabulky četností. Pomocí programu Statistika byli vytvořeny kontingenční tabulky pro zvolené typy položek. Ze statistických metod byl využit Spearmanův koeficient pořadové korelace a testové kritérium chí-kvadrát k posouzení statistické významnosti Pearsonova koeficientu.

3.4.1 Spearmanův koeficient pořadové korelace

Jde o neparametrickou metodu, která využívá při výpočtu pořadí hodnot sledovaných veličin, nevyžaduje tedy normalitu dat. Výhodou je, že lze tuto metodu použít pro popis jakékoliv závislosti – lineární i nelineární. Spearmanův korelační koeficient, jehož teoretickou hodnotu značíme „ r_{Sp} “, používáme nejčastěji pro měření síly vztahu u takových veličin, kdy nemůžeme předpokládat linearitu očekávaného vztahu nebo normální rozdělení sledovaných proměnných X a Y . Závislost proměnných může mít obecně vzestupný nebo sestupný charakter. Jestliže je $r_{Sp} = 1$, resp. $r_{Sp} = -1$, korelační dvojice (x_i, y_i) leží na nějaké vzestupné, resp. klesající funkci. Pro malé rozsahy n je výpočet Spearmanova korelačního koeficientu méně pracný než výpočet Pearsonova parametrického korelačního koeficientu. Proto je možno ho použít i k hodnocení lineárních závislostí; jeho použití je tu však spíše orientační (využívá méně informací z dat) a na rozdíl od parametrického koeficientu je méně účinný.

Výpočet Spearmanova korelačního koeficientu vychází z pořadových čísel proměnných x_i a y_i (korelačních dvojic) naměřených u n jedinců výběrového souboru. Jsou-li hodnoty proměnných x_i a y_i seřazeny vzestupně do dvou řad a každé hodnotě je přiděleno pořadí, pak koeficient pořadové korelace je dán vztahem:

$$r_{Sp} = 1 - \frac{6 \sum D_i^2}{n(n^2 - 1)}$$

kde

D_i = rozdíl mezi pořadím hodnot x_i a y_i příslušných korelačních dvojic

n = počet korelačních dvojic

Vypočtený koeficient porovnáme s tabelovanými kritickými hodnotami Spearmanova korelačního koeficientu pro zvolené α a dané n

Je-li $|r_{Sp}| > r_{Sp}(\alpha, n) \Rightarrow$ koeficient pořadové korelace je významný na hladině významnosti α (tzn. že korelace sledovaných veličin byla prokázána na úrovni celé populace)

Je-li $|r_{Sp}| < r_{Sp}(\alpha, n) \Rightarrow$ koeficient pořadové korelace je nevýznamný na hladině α (tzn. že korelace sledovaných veličin v populaci neexistuje). (Chráska, 2007)

3.4.2 Pearsonův koeficient korelace

Variabilitu hodnot v jednorozměrném statistickém souboru lze charakterizovat pomocí rozptylu neboli variance

$$\text{variance} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x}) \cdot (x_i - \bar{x})$$

kde n je četnost všech hodnot ve statistickém souboru, x_i jsou jednotlivé hodnoty a \bar{x} je aritmetický průměr všech hodnot. Variabilitu hodnot ve dvojrozměrném statistickém souboru (tj. v případě, že u každého objektu máme dvě naměřené hodnoty) lze charakterizovat pomocí tzv. kovariance. Výpočet kovariance je analogický s výpočtem variance

$$\text{kovariance} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x}) \cdot (y_i - \bar{y})$$

kde n je četnost dvojic hodnot, x_i, y_i jsou hodnoty obou proměnných naměřené na jednom objektu (dvojice hodnot), \bar{x} je průměrná hodnota jedné proměnné a \bar{y} je průměrná hodnota druhé proměnné. Pearsonův koeficient korelace r_p je možno definovat jako poměr kovariance a součinu směrodatných odchylek obou proměnných, tj.

$$r_p = \frac{\text{kovariance}}{s_x \cdot s_y}$$

kde s_x je směrodatná odchylka jedné proměnné a s_y je směrodatná odchylka druhé proměnné. Jestliže do vztahu dosadíme za kovarianci výraz ze vztahu, dostaneme po

úpravě vzorec vhodný pro výpočet Pearsonova koeficientu korelace (ve vzorci je pro jednoduchost vynecháno indexování hodnot x a y)

$$r_p = \frac{n \cdot \sum xy - \sum x \cdot \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2] \cdot [n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

kde x, y jsou jednotlivé dvojice hodnot obou proměnných a n počet srovnávaných dvojic hodnot. (Chráska, 2007)

3.4.3 Chí-kvadrát test

Chí-kvadrát test je statistická neparametrická metoda, která se používá k zjištění, zda mezi dvěma znaky existuje prokazatelný výrazný vztah.

3.5 Charakteristika a popis zkoumaného vzorku

Soubor respondentů se skládal ze studentů 1. až 3. ročníku BcSP Všeobecného a Pediatrického ošetrovatelství, a studentů 2. ročníku MgrSP Všeobecného lékařství na 2. lf. UK. Elektronická forma dotazníku byla rozeslána všem studentům uvedených ročníků. V následující tabulce 1 je zobrazen průměrný věk respondentů.

Proměnná	N platných	Průměr	Medián	Četnost	Minimum	Maximum	Sm.odch.	Var.koef.
Jaký je váš věk?	102	23,33981	21	35	19	48	5,882099	25,202

(Tab. 1 Jaký je váš věk?)

Jak můžeme vidět v tabulce (tabulka č. 1) průměrný věk respondentů je 23 let. Nejmladšímu respondentovi bylo 19 let a nejstaršímu respondentovi bylo 48 let.

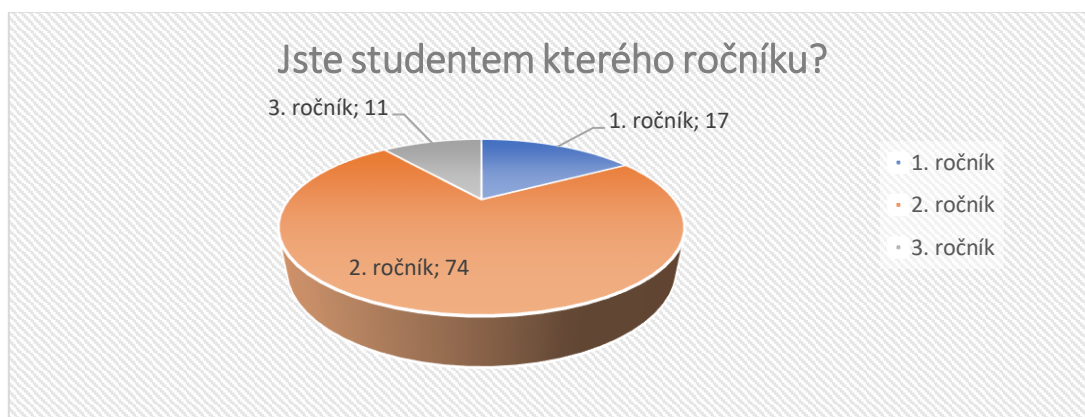
Dále v tabulce (tabulka č. 1) vidíme, že medián je roven 21. Proto byli respondenti rozděleni do dvou kategorií, což byla mladší věková kategorie a starší věková kategorie. Mladší věková kategorie byla v rozmezí 21 a méně, starší věková kategorie byla v rozmezí více než 21 let. V tabulkách níže budou tyto kategorie označeny jako Mld. ktg. – mladší věková kategorie, a Str. ktg. – starší věková kategorie.

Tabulka (Tabulka č. 2) nám zobrazuje absolutní a relativní četnost jednotlivých ročníků všech vybraných studijních oborů.

Jste studentem, kterého ročníku?		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
2. Ročník	74	72,55
1. Ročník	17	16,67
3. Ročník	11	10,78
Celkem	102	100,00

(Tab. 2 Jste studentem, kterého ročníku?)

Ve výše uvedené tabulce (tabulka č. 2) můžeme vyzorovat, že převážná část respondentů jsou studenti druhých ročníků [74 studentů (72,55 %)], za nimi následují studenti prvních ročníků [17 studentů (16,67 %)] a nejméně odpovídali studenti třetích ročníků [11 studentů (10,78 %)].

(obr 3. Výšečový diagram – Jste studentem, kterého ročníku?)

V poslední tabulce (tabulka č. 3), bylo zaznamenáno rozdělení respondentů dle jejich pohlaví. Ženy zde velmi jasně převažují (84 žen - 82,35 %) nad muži (18 mužů 17,65 %).

Rozložení žen a mužů v souboru respondentů		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Žena	84	82,35
Muž	18	17,65
Celkem	102	100,00

(Tab. 3 Rozložení žen a mužů v souboru respondentů)

3.6 Výsledky práce

V této kapitole jsou zobrazeny výsledky vlastního dotazníkového šetření. Tyto výsledky jsou prezentovány pomocí tabulek, vypovídajících o procentuálním zastoupení zvolených odpovědí studenty vybraných studijních oborů na uvedené otázky.

Cíl č. 3

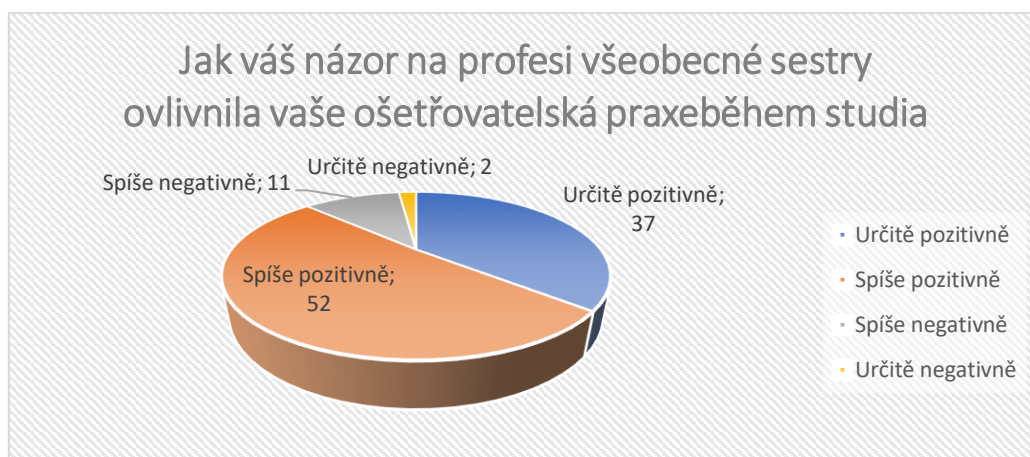
Získaná data utřídit, provést jejich primární a statistickou analýzu a její výsledky vhodně interpretovat.

Otázka č. 1 - Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia?

Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia?		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Určitě pozitivně	37	36,27
Spíše pozitivně	52	50,98
Spíše negativně	11	10,78
Určitě negativně	2	1,96
Celkem	102	100,00

(Tab. 4 Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia?)

Z uvedené tabulky (tabulka č. 4), je patrné, že z celkového počtu dotazovaných respondentů, má 89 studentů (87,25 %) pozitivní názor na sesterskou profesi. Z toho 37 studentů (36,27 %) označilo možnost „*Určitě pozitivní*“ a 52 studentů (50,98 %) „*Spíše pozitivní*“. „*Spíše negativní*“ názor má 11 studentů (10,78 %). A „*Určitě negativní*“ názor označily 2 studenti (1,96 %).

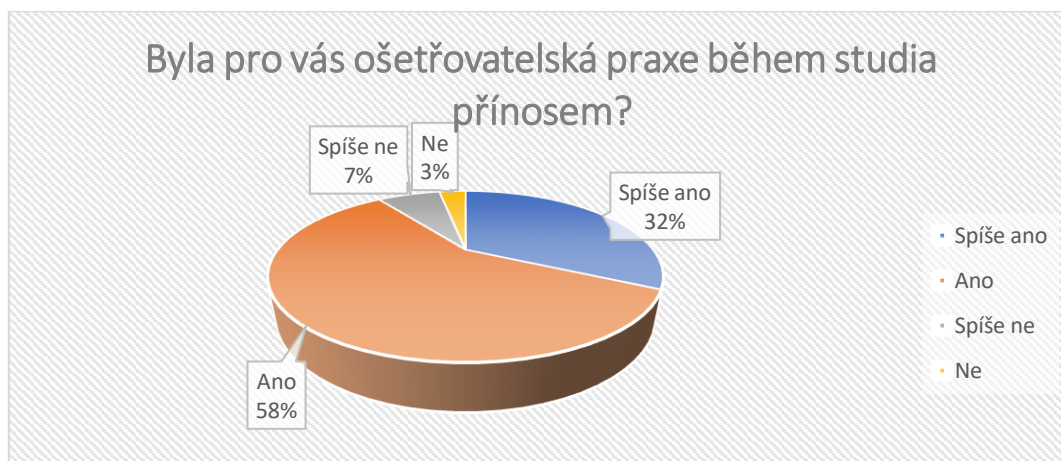
(obr. 4. Výšečový diagram – Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe?)

Otázka č. 2 - Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?

Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Spíše ano	33	32,35
Ano	59	57,84
Spíše ne	7	6,86
Ne	3	2,94
Celkem	102	100,00

(Tab. 5 Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?)

Ošetrovatelská praxe byla vnímána jako přínos u 92 studentů (90,19 %). Z toho 59 studentům (57,84 %), byla tato praxe určitě přínosná a 33 studentům (32,35 %) uvedla na tuto otázku odpověď „*Spíše ano*“. 7 studentů (6,86 %) uvedlo „*Spíše ne*“ jako svou odpověď a pro 3 studenty (2,94 %) nebyla ošetrovatelská praxe přínosná vůbec.

*(Obr. 5. Výšečový diagram – Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?)***Otázka č. 3 - Pokud pro vás nebyla ošetrovatelská praxe přínosem, prosím napište v čem (vlastní názor).**

Tato otázka nebyla povinná, proto z celkového počtu respondentů, tuto otázku vyplnilo pouze 17 studentů (16,67 %).

Pro některé studenty, hlavně pro ty, kteří neprošli dřívější zdravotnickou výukou, představovala ošetrovatelská praxe první kontakt s nemocničním prostředím a poznání provozu oddělení. Pro studenty se středoškolským zdravotnickým vzděláním, nebo již i s pracovními zkušenostmi představuje ale tato praxe pouze opakování úkonů. Nebo je pro některé naprosto zbytečná.

Pro konkrétní představu jsou níže uvedeny některé výroky studentů. Všechny výroky studentů je možno nalézt v příloze (PŘÍLOHA Č. 2 – Výroky studentů na otázku: *Pokud pro vás nebyla ošetrovatelská praxe přínosem, prosím napište v čem (vlastní názor)*).

„Neměli jsme prostor si nacvičit co jsme potřebovali, protože na nás neměli na odděleních čas. Nebo praxe začínala příliš pozdě a sestry měly vše hotové, když jsme přišli.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Nedostatek provedených výkonů – nebylo mi umožněno si některé věci zkusit v dostatečné míře, pokud mi to vůbec bylo umožněno vyzkoušet“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Mám absolvovanou SZŠ – zdravotnický asistent + pracuji 4 roky jako instrumentářka na sále, takže pro mne osobně praxe není z tohoto důvodu přínosná.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 2. ročník, 23 let)

„Bohužel jsem se setkala s velkým počtem sester nepříjemných, které mi nebyli ochotný nic vysvětlit. Dále jsem se setkala mnohokrát s tím, že jsem byla jako záskok sanitáře. Obecně praxe jsou velmi neefektivní.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 22 let)

„Často nás sestry nenechají nic udělat, mentorky nám maximálně ukážou oddělení a vůbec se nám nevěnují, až na jednu výjimku. Za týden v práci jsem se toho naučila mnohem víc, než za rok a půl praxe.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 29 let)

„Myslím, že práce sanitáře místo praxe sice pomůže sestram na oddělení, ale rozhodně mně v získání praktických dovedností na výkon práce všeobecné sestry.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 22 let)

Otázka č. 4 Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?

Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Prestiž sesterského povolání je průměrná	65	63,73
Prestiž sesterského povolání je nízká	23	22,55
Prestiž sesterského povolání je vysoká	10	9,80
Sesterské povolání není prestižní	4	3,92
Celkem	102	100,00

(Tab. 6 Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?)

Z výše uvedené tabulky (tabulka č. 6) můžeme vypočítat, že pro 65 studentů (63,73 %) z celkového počtu respondentů je prestiž sesterského povolání průměrná. 23 studentů (22,55 %) uvádí že prestiž sesterského povolání je nízká. Pouze 10 studentů (9,80 %) vnímá sesterské povolání jako vysoce prestižní, a pro 4 studenty (3,92 %) není sesterské povolání vůbec prestižní.

(obr. 6. Výšečový diagram – Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?)

Následující tabulka (tabulka č. 7) nám poskytuje informace o výsledném umístění jednotlivých profesí, na základě bodového hodnocení, jež provedli studenti.

Povolání	Studenti lékařství		Studenti ošetrovatelství		diference
	průměr	pořadí	průměr	pořadí	
LÉKAŘ	92,79	1	96,08	1	0
VĚDEC	87,51	2	85,14	3	-1
ZDRAVOTNÍ SESTRA	85,79	3	89,19	2	1
UČITEL NA VYSOKÉ ŠKOLE	85,27	4	80,56	4	0
SOUDCE	81,11	5	77,87	6	-1
UČITEL NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE	79,16	6	80,18	5	1
PROGRAMÁTOR	67,14	7	61,12	10	-3
POLICISTA	64,09	8	75,95	7	1
PROJEKTANT	63,14	9	57,81	13	-4
SOUKROMÝ ZEMĚDĚLEC	62,40	10	66,37	9	1
NOVINÁŘ	60,81	11	38,08	23	-12
VOJÁK Z POVOLÁNÍ	60,62	12	69,02	8	4
TRUHLÁŘ	59,87	13	60,91	11	2
MAJITEL MALÉHO OBCHODU	59,62	14	58,54	12	2
ÚČETNÍ	57,27	15	53,20	15	0
STAROSTA	57,07	16	47,62	17	-1
MANAŽÉR	56,68	17	42,70	19	-2
MINISTR	54,81	18	37,70	24	-6
BANKOVNÍ ÚŘEDNÍK	54,18	19	39,41	22	-3
STAVEBNÍ DĚLNÍK	51,68	20	56,83	14	6
KNĚZ	47,11	21	40,52	20	1
PROFESIONÁLNÍ SPORTOVEC	45,74	22	33,79	25	-3
UKLÍZEČKA	45,44	23	48,37	16	7
PRODAVAČ	45,35	24	45,81	18	6
SEKRETÁŘKA	45,22	25	39,83	21	4
POSLANEC	40,38	26	30,29	26	0

(Tab. 7 Umístění jednotlivých povolání dle hodnocení studentů)

Studenti měli za úkol vybrat z 26 povolání jedno, kterého si nejvíce váží a přidělit mu 99 bodů. Pak vybrat takové, jehož si váží nejméně a obodovat jej číslem 1. Následně ostatním profesím přiřadit body od 2 do 98 podle osobního uvážení. Na základě těchto pokynů, byl u každého povolání prostřednictvím aplikace Microsoft Excel vypočítán průměr z bodového hodnocení jednotlivých studentů, a dle tohoto průměru bylo sestaveno pořadí profesí.

Rozdílnost v hodnocení prvních tří povolání se příliš neliší mezi studenty Všeobecného lékařství a studenty ošetrovatelství. Povolání lékaře samozřejmě dominovalo na 1. místě jak u studentů ošetrovatelství, tak i u studentů Všeobecného lékařství. Diference byla poté mezi pořadím povolání zdravotní sestry a vědce, kdy studenti ošetrovatelství dosadili povolání zdravotní sestry na 2. místo a povolání vědce na místo 3. U studentů Všeobecného lékařství je toto pořadí opačné, povolání vědce na dosadili na 2. místo a povolání zdravotní sestry na 3. místo. Větší diferenci můžeme ale vyzorovat již u povolání programátora. Toto povolání studenti Všeobecného lékařství dosadili na 7. místo, s průměrným bodovým hodnocením 67,14 bodů. Naopak u studentů ošetrovatelství můžeme vidět, že toto povolání nepovažují za tak důležité a dosadili toto povolání až na 10. místo, s průměrným bodovým hodnocením 61,12 bodů a na 7. místo dosadili povolání policisty, který získal průměrně 75,95 bodů od studentů ošetrovatelství a 64,09 bodů od studentů Všeobecného lékařství. Podobnou diferenci vidíme i u povolání projektanta, které bylo až na 13. místě u studentů ošetrovatelství s průměrným bodovým hodnocením 57,81 bodů, ale u studentů Všeobecného lékařství bylo na 9. místo s průměrným bodovým hodnocením 63,14 bodů.

Kde ale můžeme vyzorovat významnou diferenci, tak to je povolání novináře. Toto povolání studenti Všeobecného lékařství umístily na 11. místo s 60,81 body. Ale, studenti ošetrovatelství umístily toto povolání až na 23. místo s 38,08 body. Můžeme tedy zde vidět skoro 30 bodový rozdíl mezi hodnocením studentů. Studenti ošetrovatelství dosadili spíše na 11. místo povolání truhláře, a to s průměrným bodovým ohodnocením 60,91 bodů. Studenti Všeobecného lékařství naopak dosadili na 23. místo povolání uklízečky, s průměrným bodovým ohodnocením 45,44 bodů.

Při postupování tabulkou (tabulka č. 7) dále můžeme vidět další zajímavé difference.

Vojáka z povolání studenti ošetrovatelství umístily v žebříčku na 8. místo s 69,02 body. Studenti Všeobecného lékařství toto povolání umístily až na 12. místo s 60,62 body. Nebo můžeme vyzorovat diferenci v umístění povolání ministra a prodavače. Povolání

ministra, studenti Všeobecného lékařství umístily na 18. místo s 54,81 body a povolání prodavače, na 24. místo s 45,35 body. Ale studenti ošetrovatelství tato povolání umístily opačně a na 18. místo umístily prodavače, s 45,81 body a ministra umístili na 24. místo s pouhými 37,70 body.

Jak můžeme vidět, studenti ošetrovatelství lépe hodnotily povolání, která jsou pro studenty Všeobecného lékařství méně prestižní a naopak. V čem se ale studenti shodli, bylo umístění povolání poslance na 26. místo, tedy jako nejméně prestižní povolání ze všech zde uvedených povolání.

Otázka č. 5 - Co je pro Vás nejdůležitější při posuzování toho, jak moc si jednotlivých povolání váží? Vyberte 3 okolnosti, které berete nejvíce v úvahu.

Studenti měli za úkol vybrat ze 12 okolností tři, které považují za důležité při posuzování toho, jak moc si jednotlivých profesí váží. Každou z okolností reprezentuje jedna tabulka relativní a absolutní četnosti.

Studenti vybíraly z těchto okolností:

- Znalosti, které profese vyžaduje
- Důležitost pro společnost
- Zodpovědnost, kterou pracovník má
- Praktická potřebnost profese
- Fyzická namáhavost
- Duševní náročnost
- Zručnost, šikovnost, kterou profese vyžaduje
- Rozhodovací pravomoci, moc, kterou pracovník má
- Nezávislost, samostatnost profese
- To, jaké profese vyžaduje nadání, zvláštní talent
- Výše příjmů v této profesi
- Něco jiného

Co je pro vás nejdůležitější – Znalosti		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	68	66,67
Nesouhlasí	34	33,33
Celkem	102	100,00

(Tab. 8 Co je pro vás nejdůležitější – znalosti)

Z této tabulky (tabulka č. 8), můžeme vypočítat, že pro 68 studentů (66,67 %) je důležité při rozhodování o tom, jak si daného povolání váží, míra znalostí potřebná pro výkon tohoto povolání. Pro 34 studentů (33,33 %) tato okolnost není důležitá.

Co je pro vás nejdůležitější – Důležitost pro společnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	73	71,57
Nesouhlasí	29	28,43
Celkem	102	100,00

(Tab. 9 Co je pro vás nejdůležitější – Důležitost pro společnost)

Tabulka (tabulka č. 9) nám zobrazuje, že pro 73 studentů (71,57 %) je okolnost – důležitost pro společnost jedním z faktorů při rozhodování o tom, co je pro ně nejdůležitější. Pro 29 studentů (28,43 %) tato okolnost není podstatná.

Co je pro vás nejdůležitější – Zodpovědnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	50	49,02
Nesouhlasí	52	50,98
Celkem	102	100,00

(Tab. 10 Co je pro vás nejdůležitější – Zodpovědnost)

V tabulce (tabulka č. 10) vidíme, že pro 50 studentů (49,02 %) je zodpovědnost kterou pracovník má ve svém zaměstnání, důležitým ukazatelem toho, jak si daného povolání váží. Ale, pro 52 studentů (50,98 %) je tato okolnost zanedbatelná.

Co je pro vás nejdůležitější – Praktická potřebnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	47	46,08
Nesouhlasí	55	53,92
Celkem	102	100,00

(Tab. 11 Co je pro vás nejdůležitější – Praktická potřebnost)

Dle tabulky (tabulka č. 11), lze vypočítat, že pro 47 studentů (46,08 %) je praktická potřeba profese při jejich posuzování, jak si jednotlivých povolání váží důležitá. Pro 55 studentů (53,92 %) tato okolnost není podstatná.

Co je pro vás nejdůležitější – Fyzická namáhavost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	13	12,75
Nesouhlasí	89	87,25
Celkem	102	100,00

(Tab. 12 Co je pro vás nejdůležitější – Fyzická namáhavost profese)

V tabulce (tabulka č. 12), lze vidět, že fyzická namáhavost povolání, není při posuzování toho, jak si daného povolání váží, příliš důležitá. Pouze 13 studentů (12,75 %), z celkového počtu respondentů, považuje tuto okolnost, za podstatnou. Pro 89 studentů (87,25) je tato okolnost při jejich rozhodování nepodstatná.

Co je pro vás nejdůležitější – Duševní náročnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	20	19,61
Nesouhlasí	82	80,39
Celkem	102	100,00

(Tab. 13 Co je pro vás nejdůležitější – Duševní náročnost)

20 studentů (19,61), z celkového počtu respondentů, souhlasí, že duševní náročnost povolání, je pro ně jednou z nejdůležitějších okolností, při jejich rozhodování o prestiži povolání. Zbytek respondentů (82 – 80,39%), s tímto názorem ale nesouhlasí.

Co je pro vás nejdůležitější – Zručnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	26	25,49
Nesouhlasí	76	74,51
Celkem	102	100,00

(Tab. 14 Co je pro vás nejdůležitější – Zručnost)

Z této tabulky (tabulka č. 14) můžeme vypočítat, že zručnost je pro 26 studentů (25,49 %) důležitá při jejich rozhodování o tom, co je pro ně nejdůležitější. Pro 76 studentů (74,51 %) tato okolnost není důležitá.

Co je pro vás nejdůležitější – Rozhodovací pravomoci		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	10	9,80
Nesouhlasí	92	90,20
Celkem	102	100,00

(Tab. 15 Co je pro vás nejdůležitější – Rozhodovací pravomoci)

V tabulce (tabulka č. 15) můžeme vypočítat, že pro 10 studentů (9,80 %) je nejdůležitější při jejich rozhodování, množství rozhodovacích pravomocí, které jsou potřebné pro výkon tohoto povolání. Jak můžeme dále vypočítat, tato okolnost není pro ostatní studenty příliš důležitá. Jelikož, 92 studentů (90,20 %) tuto okolnost nevybralo jako důležitou.

Co je pro vás nejdůležitější – Nezávislost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	4	3,92
Nesouhlasí	98	96,08
Celkem	102	100,00

(Tab. 16 Co je pro vás nejdůležitější – Nezávislost, kterou pracovník má)

4 studenti (3,92 %) uvádí že je pro ně důležité, jakou mají nezávislost pracovníci daného povolání. Pro 98 studentů (96,08 %), není tato okolnost důležitá.

Co je pro vás nejdůležitější – Nadání, talent		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	6	5,88
Nesouhlasí	96	94,12
Celkem	102	100,00

(Tab. 17 Co je pro vás nejdůležitější – nadání, talent)

Dle tabulky č. 17, uvedlo nadání, talent, jako důležitou okolnost při jejich rozhodování 6 studentů (5,88 %). 96 studentů (94,12 %) nepovažují tuto okolnost, jako důležitou.

Co je pro vás nejdůležitější – Výše příjmů		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	5	4,90
Nesouhlasí	97	95,10
Celkem	102	100,00

(Tab. 18 Co je pro vás nejdůležitější – výše příjmů)

Dle tabulky (tabulka č. 18) uvedlo výši příjmů jako důležitou okolnost při jejich rozhodování 5 studentů (4,90 %). 97 studentů (95,10 %) nepovažují tuto okolnost jako důležitou.

Co je pro vás nejdůležitější – Něco jiného		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Nesouhlasí	102	100,00
Celkem	102	100,00

(Tab. 19 Co je pro vás nejdůležitější – něco jiného)

Žádný ze 102 respondentů (100 %), neuvdal žádnou jinou okolnost, která by ovlivňovala jejich názor při posuzování toho, co je pro ně nejdůležitější při hodnocení prestiže povolání.

Pokud shrneme všechny informace, které jsme získaly z tabulek 8-19, můžeme seřadit tři nejdůležitější okolnosti, které studenty ovlivňují při jejich rozhodování o tom, jak si daného povolání váží. První a nejdůležitější okolnost je pro studenty, důležitost tohoto povolání pro společnost, kterou uvedlo 73 studentů (71,57 %). Druhou okolností, která byla pro studenty důležitá je míra znalostí, kterou dané povolání vyžaduje, tuto okolnost uvedlo 68 studentů (66,67 %). A třetí důležitou okolností je zodpovědnost, kterou toto povolání vyžaduje. Tato okolnost je důležitá pro 50 studentů (49,02 %).

Za to nejméně důležitými okolnostmi pro studenty, které je ovlivňují při jejich rozhodování o tom, jak si daného povolání váží, můžeme považovat: Nezávislost a samostatnost profese, výše platu a nadání které je nutné pro vykonávání tohoto povolání.

Otázka č. 6 - Podle šetření z Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR patří profese sestry mezi pět nejprestižnějších povolání v ČR, proč si myslíte že tomu tak je? Vyberte prosím 3 okolnosti.

V této otázce měli studenti vybrat, ze stejných okolností jako v předchozí otázce, 3 okolnosti. Studenti vybírali okolnosti, které, dle jejich názoru, přispívají k tomu, že je povolání sestry zařazeno mezi 5 nejprestižnějších povolání v České republice.

Studenti opětovně vybíraly z následujícího seznamu okolností:

- Znalosti, které profese vyžaduje
- Důležitost pro společnost
- Zodpovědnost, kterou pracovník má
- Praktická potřebnost profese
- Fyzická namáhavost
- Duševní náročnost
- Zručnost, šikovnost, kterou profese vyžaduje
- Rozhodovací pravomoci, moc, kterou pracovník má
- Nezávislost, samostatnost profese
- To, jaké profese vyžaduje nadání, zvláštní talent
- Výše příjmů v této profesi
- Něco jiného

Podle šetření CVVM – Znalosti		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	26	25,49
Nesouhlasí	76	74,51
Celkem	102	100,00

(Tab. 20 Podle šetření CVVM – Znalosti)

Dle tabulky (tabulka č. 20), vidíme že pouze 26 studentů (25,49 %) považuje znalosti které povolání vyžaduje za jednu z okolností, která zvyšuje prestiž tohoto povolání. Zbýlých 76 studentů (74,51%), tento názor nesdílí.

Podle šetření CVVM – Důležitost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	79	77,45
Nesouhlasí	23	22,55
Celkem	102	100,00

(Tab. 21 Podle šetření CVVM – Důležitost)

79 studentů (77,45 %) považuje důležitost pro společnost, jako jeden z významných faktorů, který ovlivňuje prestiž povolání všeobecné sestry. 23 studentů (22,55 %), nepovažuje tuto okolnost za důležitou.

Podle šetření CVVM – Zodpovědnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	57	55,88
Nesouhlasí	45	44,12
Celkem	102	100,00

(Tab. 22 Podle šetření CVVM – Zodpovědnost)

Z celkového počtu respondentů, je zodpovědnost důležitým faktorem pro 57 studentů (55,88 %). 45 studentů (44,12 %) s tímto názorem ale nesouhlasí.

Podle šetření CVVM – Praktická potřeba		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	63	61,76
Nesouhlasí	39	38,24
Celkem	102	100,00

(Tab. 23 Podle šetření CVVM – Praktická potřeba)

Praktická potřeba povolání, je pro 63 studentů (61,76 %) jedním z faktorů, které významně ovlivňují prestiž povolání. 39 studentů tuto okolnost, nepovažuje za důležitou při svém rozhodování.

Podle šetření CVVM – Fyzická namáhavost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	19	18,63
Nesouhlasí	83	81,37
Celkem	102	100,00

(Tab. 24 Podle šetření CVVM – Fyzická namáhavost)

V tabulce (tabulka č. 24) můžeme vidět, že fyzická namáhavost je méně nebo vůbec není významná pro 83 studentů (81,37 %). 19 studentů (18,63 %) tuto okolnost ale považuje za podstatnou.

Podle šetření CVVM – Duševní náročnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	34	33,33
Nesouhlasí	68	66,67
Celkem	102	100,00

(Tab. 25 Podle šetření CVVM – Duševní náročnost)

Jak vidíme v tabulce (tabulka č. 25) ani duševní náročnost, není při rozhodování studentů příliš podstatná. Pouze pro 34 studentů (33,33 %) z celkového počtu respondentů, je tato okolnost důležitá.

Podle šetření CVVM – Zručnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	32	31,37
Nesouhlasí	70	68,63
Celkem	102	100,00

(Tab. 26 Podle šetření CVVM – Zručnost)

Z celkového počtu respondentů, považuje zručnost za je den z důležitých faktorů při posuzování prestiže povolání, 32 studentů (31,37 %). 70 studentů (68,63 %) s tímto názorem ale nesouhlasí.

Podle šetření CVVM – Rozhodovací pravomoci		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	3	2,94
Nesouhlasí	99	97,06
Celkem	102	100,00

(Tab. 27 Podle šetření CVVM – Rozhodovací pravomoci)

Rozhodovací schopnosti, jsou pro 3 studenty (2,94 %) jedním z faktorů, které významně ovlivňují prestiž povolání. 99 studentů (97,06 %) tuto okolnost nepovažuje za důležitou při svém rozhodování.

Podle šetření CVVM – Nezávislost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	1	0,98
Nesouhlasí	101	99,02
Celkem	102	100,00

(Tab. 28 Podle šetření CVVM – Nezávislost)

Dle tabulky (tabulka č. 28) vidíme, že pouze 1 student (0,98 %) považuje nezávislost za jednu z okolností, která zvyšuje prestiž tohoto povolání. Zbýlých 101 studentů (99,02 %), tento názor nesdílí.

Podle šetření CVVM – Nadání, talent		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	3	2,94
Nesouhlasí	99	97,06
Celkem	102	100,00

(Tab. 29 Podle šetření CVVM – Nadání, talent)

V tabulce (tabulka č. 29) můžeme vidět, že nadání a talent jsou méně nebo vůbec nejsou významné pro 99 studentů (97,06 %). 3 studenti (2,94 %) tuto okolnost ale považují za podstatnou.

Podle šetření CVVM – Výše příjmů		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Nesouhlasí	102	100,00
Celkem	102	100,00

(Tab. 30 Podle šetření CVVM – Výše Příjmů)

Dle 102 respondentů (100 %), není výše příjmů nijak významná při jejich rozhodování.

Podle šetření CVVM – Něco jiného		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	1	0,98
Nesouhlasí	101	99,02
Celkem	102	100,00

(Tab. 31 Podle šetření CVVM – Něco jiného)

Jedna z respondentek uvedla i odpověď něco jiného. Její odpověď naleznete níže.

„Ludskost, pocit blízkosti sestier v ťažkých chvíľach“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

Pokud shrneme všechny odpovědi z tabulek 20-31 můžeme uvést, které okolnosti jsou pro studenty nejdůležitější, při jejich rozhodování. Za nejdůležitější okolnost studenti uvedly, důležitost povolání pro společnost, pro kterou hlasovalo 79 studentů (77,45 %). Druhou nejdůležitější okolností, byla pro studenty praktická potřeba povolání pro společnost, kterou uvedlo 63 studentů (61,76 %). A třetí nejdůležitější okolnost je pro studenty zodpovědnost, kterou pracovník díky tomuto povolání má. Tuto okolnost vybralo 57 studentů (55,88 %). Naopak nejméně důležité okolnosti pro studenty byli: výše platu, nezávislost, kterou pracovník má, nebo nadání a talent, které povolání vyžaduje.

Otázka č. 7 - Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Vyberte prosím 3 okolnosti.

V této otázce si respondenti také museli vybrat ze tří okolností, z níže uvedeného seznamu.

- Znalosti, které profese vyžaduje
- Důležitost pro společnost

- Zodpovědnost, kterou pracovník má
- Praktická potřebnost profese
- Fyzická namáhavost
- Duševní náročnost
- Zručnost, šikovnost, kterou profese vyžaduje
- Rozhodovací pravomoci, moc, kterou pracovník má
- Nezávislost, samostatnost profese
- To, jaké profese vyžaduje nadání, zvláštní talent
- Výše příjmů v této profesi
- Něco jiného

Odpovědi studentů, jsou zobrazeny v následujících tabulkách.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Znalosti		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	42	41,18
Nesouhlasí	60	58,82
Celkem	102	100,00

(Tab. 32 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Znalosti)

Jak můžeme vidět v tabulce (tabulka č. 32), dle 42 studentů (41,18 %) přispívají znalosti, které povolání vyžaduje za podstatnou okolnost, která přispívá k prestiži ošetrovatelské profese. Pro 60 studentů (58,82 %), ale při rozhodování nejsou znalosti podstatné.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Důležitost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	74	72,55
Nesouhlasí	28	27,45
Celkem	102	100,00

(Tab. 33 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Důležitost)

Důležitost, kterou má povolání ve společnosti, je pro 74 studentů (72,55 %) důležitou okolností co přispívá k prestižnosti ošetrovatelského povolání. Pro 28 studentů (27,45 %), tato okolnost ale není důležitá.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Zodpovědnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	47	46,08
Nesouhlasí	55	53,92
Celkem	102	100,00

(Tab. 34 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Zodpovědnost)

Zodpovědnost, kterou má vykonavatel daného povolání, je pro 47 studentů (46,08 %), důležitou okolností, která ovlivňuje prestiž ošetrovatelské profese. Ale, jak můžeme vypořádat v tabulce (tabulka č. 34), pro 55 studentů (53,92 %) není tato okolnost důležitá.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Praktická potřebnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	50	49,02
Nesouhlasí	52	50,98
Celkem	102	100,00

(Tab. 35 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Praktická potřebnost)

50 studentů (49,02 %) považuje praktickou potřebnost povolání, za jednu z okolností, které významně přispívají k prestiži ošetrovatelské profese. Druhá polovina studentů, 52 studentů (50,98 %) ale s tímto názorem nesouhlasí.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Fyzická namáhavost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	20	19,61
Nesouhlasí	82	80,39
Celkem	102	100,00

(Tab. 36 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Fyzická namáhavost)

82 studentů (80,39 %) si nemyslí že fyzická namáhavost profese je jednou z okolností, které významně přispívají k prestiži ošetrovatelské profese. Za důležitou okolnost, ji považuje 20 studentů (19,61 %).

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Duševní náročnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	32	31,37
Nesouhlasí	70	68,63
Celkem	102	100,00

(Tab. 37 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Duševní náročnost)

Stejně jako při předchozí okolnosti většina respondentů (70 studentů 68,63 %) nepovažuje duševní náročnost profese za okolnost, která významně přispívá k prestiži ošetrovatelské profese. 32 studentů (31,37 %) s ostatními respondenty ale nesouhlasí.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Zručnost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	24	23,53
Nesouhlasí	78	76,47
Celkem	102	100,00

(Tab. 38 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Zručnost)

Tabulka (tabulka č. 38) nám ukazuje že pouze 24 studentů (23,53 %) z celkového počtu respondentů považuje zručnost, kterou povolání vyžaduje pro svůj výkon, za jednu z významných okolností, které přispívají k prestiži ošetrovatelské profese. 78 studentů (76,47 %) nesouhlasí ale s tím, že by zručnost přispívala k prestiži ošetrovatelské profese.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Rozhodovací pravomoci		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	7	6,86
Nesouhlasí	95	93,14
Celkem	102	100,00

(Tab. 39 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Rozhodovací pravomoci)

95 respondentů (93,14 %) nesouhlasí s tím, že by rozhodovací pravomoci přispívali k prestiži ošetrovatelské profese. Pouze 7 studentů (6,86 %) si myslí že rozhodovací pravomoci v povolání, přispívají k prestiži ošetrovatelské profese.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – nezávislost		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	4	3,92
Nesouhlasí	98	96,08
Celkem	102	100,00

(Tab. 40 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Nezávislost)

98 studentů (96,08 %), si nemyslí že nezávislost profese je jednou z okolností, které významně přispívají k prestiži ošetrovatelské profese. Za důležitou okolnost, ji považují 4 studenti (3,92 %).

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Nadání, talent		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	1	0,98
Nesouhlasí	101	99,02
Celkem	102	100,00

(Tab. 41 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Nadání, talent)

Pouze 1 respondent (0,98 %) souhlasí že nadání a talent přispívají k prestiži ošetrovatelské profese. 101 respondentů (99,02 %) nesouhlasí, že nadání a talent přispívají k prestiži ošetrovatelské profese.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Výše příjmů		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	3	2,94
Nesouhlasí	99	97,06
Celkem	102	100,00

(Tab. 42 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Výše příjmů)

99 respondentů (97,06 %) nesouhlasí s tím, že by výše příjmů přispívala k prestiži ošetrovatelské profese. Pouze 3 studenti (2,94 %) si myslí, že výše příjmů v povolání přispívá k prestiži ošetrovatelské profese.

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Něco jiného		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Souhlasí	1	0,98
Nesouhlasí	101	99,02
Celkem	102	100,00

(Tab. 43 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Něco jiného)

Jedna z respondentek opětovně odpověděla na otázku něco jiného. Její odpověď naleznete níže.

*„Když je člověk hospitalizovaný a je v těžké životní situaci vnímá, že ten, kdo se o něj staral a pomohl mu se z toho dostat byli právě zdravotní sestřičky (a sanitáři).“
(Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)*

Jak můžeme vypočítat z tabulek 32–43 uvedených výše, dle názorů studentů nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese, důležitost profese, kterou uvedlo 74 studentů (72,55 %). Dále následuje praktická potřebnost povolání pro společnost, kterou uvedlo 50 studentů (49,02 %). A třetí důležitou okolností pro studenty byla zodpovědnost, kterou uvedlo 47 studentů (46,08 %).

Za to co nejméně přispívá k prestiži ošetrovatelské profese, považují studenti dle jejich odpovědí výše, výši příjmů v daném povolání, nezávislost daného povolání, nebo talent a nadání potřebné k výkonu daného povolání.

Otázka č. 8 - Myslíte si, že prestiž ošetřovatelské profese je ovlivněna médii?

Myslíte si, že prestiž ošetřovatelské profese je ovlivněna médii?		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Spíše ano	44	43,14
Spíše ne	23	22,55
Ano	33	32,35
Ne	2	1,96
Celkem	102	100,00

(Tab. 44 Myslíte si, že prestiž ošetřovatelské profese je ovlivněna médii?)

Jak můžeme vidět výše, ze 102 respondentů odpovědělo na tuto otázku pozitivně 77 respondentů (75,49 %). Z toho 33 respondentů (32,35%) odpovědělo „ano“, a 44 respondentů (43,14 %) „spíše ano“.

Negativně na tuto otázku odpovědělo celkem 25 respondentů (24,51 %). Z toho 2 respondenti (1,96 %) odpovědělo „ne“ a 23 respondentů (22,55 %), uvedlo odpověď „spíše ne“.

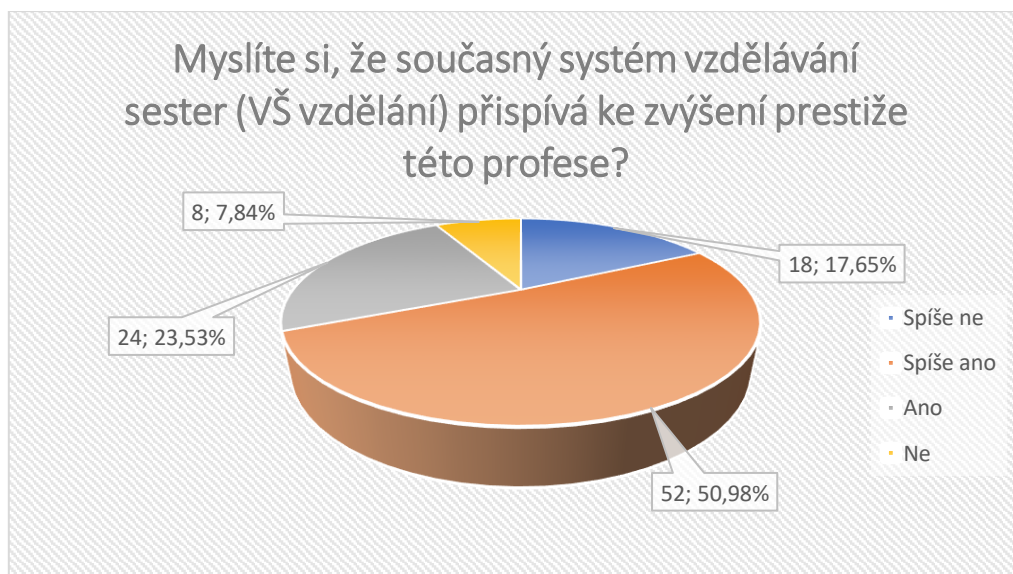
(Obr 7 Výšečový diagram – Myslíte si, že prestiž ošetřovatelské profese je ovlivněna médii?)

Otázka č. 9 - Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?

Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Spíše ne	18	17,65
Spíše ano	52	50,98
Ano	24	23,53
Ne	8	7,84
Celkem	102	100,00

(Tab. 45 Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?)

76 respondentů (74,51 %) odpovědělo na otázku, zda si myslí, že současný systém vzdělávání sester přispívá ke zvýšení prestiže této profese, pozitivně. Z toho 24 respondentů (23,53 %) zvolilo odpověď „ano“ a 52 respondentů (50,98 %) odpovědělo „spíše ano“. 26 respondentů (25,49 %) odpovědělo negativně na danou otázku. Odpověď „spíše ne“ zvolilo 18 respondentů (17,65 %), odpověď „ne“ zvolilo 8 respondentů (7,84 %).

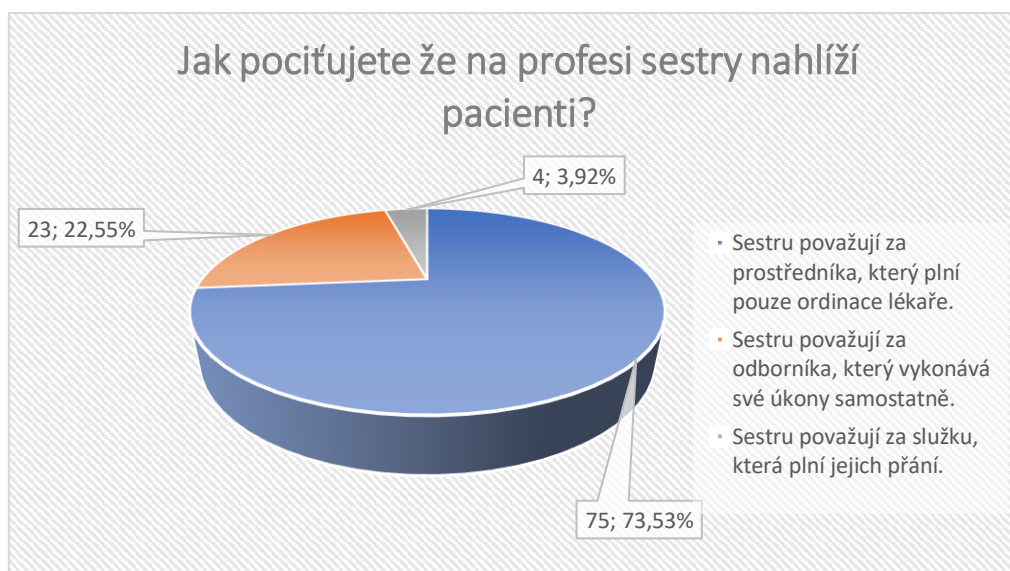
(Obr. 8. Výšečový diagram – Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?)

Otázka č. 10 - Jak pociťujete že na profesi sestry nahlíží pacienti?

Jak pociťujete že na profesi sestry nahlíží pacienti?		
Proměnná:	Četnost	Rel.četnost (v %)
Sestru považují za prostředníka, který plní pouze ordinace lékaře.	75	73,53
Sestru považují za odborníka, který vykonává své úkony samostatně.	23	22,55
Sestru považují za služku, která plní jejich přání.	4	3,92
Celkem	102	100,00

(Tab. 46 Jak pociťujete že na profesi sestry nahlíží pacienti?)

Většina studentů (75 studentů [73,53%]) se přiklání v této otázce k odpovědi, že pacienti považují sestru spíše za prostředníka, který pouze plní ordinace lékaře. Pouze 23 studentů (22,55 %) si myslí že pacienti nahlížejí na všeobecnou sestru jako na odborníka, který vykonává své úkony samostatně. 4 studenti (3,92 %) si myslí, že je sestra pro pacienty pouze služka, která plní jejich přání.

(Obr. 9. Výšečový diagram – Jak pociťujete že na profesi sestry nahlíží pacienti?).

Na konci dotazníku, byla položena studentům otázka: *Co by dle vašeho názoru, mohlo přispět ke zvýšení prestiže profese všeobecné sestry? (vlastní názor)* Studenti zde měli

možnost uvést svůj vlastní názor a své nápady na to, co by mohlo zvýšit prestiž povolání všeobecné sestry v dnešní společnosti.

Otázka nebyla povinná, přesto ji vyplnilo 100 studentů. Některé odpovědi naleznete níže v této kapitole. Všechny odpovědi studentů naleznete poté v příloze této práce (PŘÍLOHA Č. 3 – Výroky studentů na otázku: *Co by dle vašeho názoru, mohlo přispět ke zvýšení prestiže profese všeobecné sestry? (vlastní názor)*).

Odpovědi studentů:

„Aby lékaři prezentovali potřebnost sestry. „Jinak by to nešlo“ Sestry jsou naše pravé ruce a sanitáři levé. Nejde to bez obou.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Větší povědomí společnosti o náročnosti dané profese, čehož se v praxi dosahuje jen těžko.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Obecně vztahy s lékaři. Přejde mi to jako bludný kruh. Lékaři jsou nepříjemní/naštvaní na sestry, ty pak na doktory nebo pacienty, který pak na doktory. A celé se to jen cyklí. Takže asi vzájemný respekt mezi lékaři a sestrami.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Větší informovanost pacientů o všech kompetencích zastávaných sestrou, aby ji přestali vnímat jako pouhého prostředníka v nemocniční péči.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Pravděpodobně vyšší mediální ukázka všech povinností zdravotní sestry (nejlépe od kvalifikovaných zdravotních sester se zkušenostmi).“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Myslím, že určitým zvednutím pravomocí sestry, například co se týče sdělováním informací, které momentálně funguje systémem "To vám musí říct lékař..." ačkoliv to má sestra napsané na papíře před sebou, by v očích nejen pacienta, ale i rodiny prestiž sestry vystoupala výš. Také by nemuselo všechno, co sestra poskytne být hrazené pojišťovnou, že když si za určitou službu pacient zaplatí, tak jí bude více vážit. Neříkám, že se tak stane ve 100 % případech. Také určité sankce a penalizace na běžné bázi za nevhodné chování, či jednání pacienta se sestrou, samozřejmě u mentálně zdravých, lucidních lidí, by mohlo pomoci opět k nějaké váženosti a vyšší prestiži sestry.“ (Student BcSP Všeobecné ošetřovatelství, 1. ročník, 22 let)

3.7 Diskuse

V této podkapitole budou nejprve diskutovány výsledky vlastní práce podle dříve definovaných hypotéz.

Soubor respondentů byl rozdělen na dvě skupiny, a to podle studovaného studijního programu na ty, kteří studují Všeobecné lékařství a na ty, kteří studují jeden z ošetrovateľských studijních programů. Jak bylo uvedeno dříve v této práci, respondentů bylo celkem 102. Z toho bylo 54 studentů druhého ročníku MgrSP Všeobecného lékařství, 28 studentů BcSP Všeobecné ošetrovateľství a 20 studentů BcSP Pediatrické ošetrovateľství.

Druhá analýza je vztažena k věku respondentů. Soubor respondentů je kategorizován podle dříve uvedeného mediánu. Proto byli respondenti rozděleni do dvou kategorií, což byla mladší věková kategorie a starší věková kategorie. Mladší věková kategorie byla v rozmezí 21 a méně, starší věková kategorie byla v rozmezí více než 21 let.

Třetí analýza se věnuje komparaci výsledků hodnocení povolání studenty a výsledků hodnocení povolání veřejností z roku 2019.

Hypotéza č. 1

Lze očekávat, že odpovědi respondentů na jednotlivé položky dotazníku, se nebudou statisticky významně lišit podle studijního programu, který respondenti studují

Tabulka jednotlivých otázek s p hodnotami MgrSP x BcSP	
Otázky	Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota
Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia?	p=,03646
Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?	p=,00303
Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?	
Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?	p=,50399
Vysoké	p=,38797
Průměrné	p=,20418
Nízké	p=,93324
Není prestižní	p=,25337
Co je pro Vás nejdůležitější při posuzování toho, jak moc si jednotlivých povolání vážíte?	
Znalosti	p=,09233
Důležitost pro společnost	p=,55186
Zodpovědnost	p=,31551
Praktická potřeba	p=,05201
Fyzická namáhavost	p=,26282
Duševní náročnost	p=,22819
Zručnost	p=,91471
Rozhodovací pravomoci	p=,38797
Nezávislost	p=,90430
Nadání, talent	p=,06651
Výše příjmů	p=,13021

Podle šetření z Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR patří profese sestry mezi pět nejprestižnějších povolání v ČR, proč si myslíte že tomu tak je?	
Znalosti	p=,03010
Důležitost	p=,69586
Zodpovědnost	p=,25930
Praktická potřebnost	p=,33681
Fyzická namáhavost	p=,32262
Duševní náročnost	p=,67389
Zručnost	p=,37875
Rozhodovací pravomoci	p=,48979
Nezávislost	p=,28647
Nadání, talent	p=,06222
Něco jiného	p=,34340
Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese?	
Znalosti	p=,00354
Důležitost	p=,71431
Zodpovědnost	p=,45378
Praktická potřebnost	p=,16135
Fyzická namáhavost	p=,02750
Duševní náročnost	p=,00959
Zručnost	p=,42500
Rozhodovací pravomoci	p=,03374
Nezávislost	p=,03045
Nadání, talent	p=,28647
Výše příjmů	p=,48979
Něco jiného	p=,34340
Myslíte si, že prestiž ošetrovatelské profese je ovlivněna médii?	p=,76907
Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?	p=,00250

Jak pocít'ujete že na profesi sestry nahlíží pacienti?	p=,39446
---	----------

(Tab. 47 Tabulka jednotlivých otázek s p hodnotami MgrSP x BcSP)

Hypotézu č. 1, že odpovědi respondentů na jednotlivé položky dotazníku se nebudou lišit podle jejich studovaného programu, lze přijmout, avšak s výjimkou těchto případů:

Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? MgrSP x BcSP	MgrSP Všeobecné lékařství	BcSP Ošetrovatelství	Součty
Určitě pozitivně	25	12	37
Sloupc. četn.	46,30%	25,00%	
Řádk. četn.	67,57%	32,43%	
Spíše pozitivně	26	26	52
Sloupc. četn.	48,15%	54,17%	
Řádk. četn.	50,00%	50,00%	
Spíše negativně	3	8	11
Sloupc. četn.	5,56%	16,67%	
Řádk. četn.	27,27%	72,73%	
Určitě negativně	0	2	2
Sloupc. četn.	0,00%	4,17%	
Řádk. četn.	0,00%	100,00%	
Sloupce celk.	54	48	102

(Tab. 48 Kontingenční tabulka k otázce: Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? MgrSP x BcSP?)

Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? MgrSP x BcSP	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,03646
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,02393

(Tab. 49 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce – Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? MgrSP x BcSP)

H0: Mezi studenty vybraných studijních programů neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda ošetrovatelská praxe ovlivnila jejich názor na profesi všeobecné sestry.

H1: Mezi studenty vybraných studijních programů existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda ošetrovatelská praxe ovlivnila jejich názor na profesi všeobecné sestry.

V kontingenční tabulce (tabulka č. 49) lze vidět, že sloupcové relativní četnosti jsou pro jednotlivé kategorie vysvětlované proměnné poměrně odlišné. Největší rozdíl lze vidět v četnostech první kategorie. Relativní četnost studentů Všeobecného lékařství, kteří zvolili první kategorii („určitě pozitivně“) je vyšší o více než 20 procentních bodů v porovnání se studenty ošetrovatelských oborů.

Zda lze rozdíly mezi studenty považovat za významné, je ověřeno pomocí Chí-kvadrát testu. P-hodnota tohoto testu je 0,036. Lze tedy zamítnout nulovou hypotézu o nezávislosti proměnných a přijmout alternativu. Předpokládáme, že mezi proměnnými existuje statisticky významná závislost. Nelze předpokládat, že obor nemá významný vliv na odpověď v této otázce.

Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? MgrSP x BcSP	MgrSP Všeobecné lékařství	BcSP Ošetrovatelství	Součty
Spíše ano	12	21	33
Sloupc. četn.	22,22%	43,75%	
Řádk. četn.	36,36%	63,64%	
Ano	40	19	59
Sloupc. četn.	74,07%	39,58%	
Řádk. četn.	67,80%	32,20%	
Spíše ne	2	5	7
Sloupc. četn.	3,70%	10,42%	
Řádk. četn.	28,57%	71,43%	
Ne	0	3	3
Sloupc. četn.	0,00%	6,25%	
Řádk. četn.	0,00%	100,00%	
Sloupce celk.	54	48	102

(Tab. 50 Kontingenční tabulka k otázce: Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? MgrSP x BcSP)

Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? MgrSP x BcSP	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,00303
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,00161

(Tab. 51 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce – Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? MgrSP x BcSP)

H0: Mezi studenty vybraných studijních programů neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda pro ně byla ošetrovatelská praxe během studia přínosem.

H1: Mezi studenty vybraných studijních programů existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda pro ně byla ošetrovatelská praxe během studia přínosem.

P-hodnota chí-kvadrát testu, který zjišťuje, zda mezi uvedenými proměnnými existuje závislost je 0,003. V takovém případě zamítáme nulovou hypotézu a předpokládáme, že mezi proměnnými existuje statisticky významný rozdíl. Existenci závislosti odpovídají i značné rozdíly sloupcových četností v kontingenční tabulce (tabulka č. 50), zejména pak u první („spíše ano“) a druhé kategorie („ano“). Lze tedy předpokládat, že studenti Všeobecného lékařství volí významně méně často možnost „spíše ano“ a významně častěji možnost „ano“. U studentů ošetrovatelství lze vyzorovat opačnou tendenci. Lze předpokládat, že studijní program respondenta významně ovlivňuje to, jak studenti souhlasí s názorem, že pro ně praxe byli přínosem.

Podle šetření CVVM – MgrSP x BcSP ZNALOSTI	MgrSP Všeobecné lékařství	BcSP Ošetrovatelství	Součty
Souhlasí	9	17	26
Sloupc. četn.	16,67%	35,42%	
Řádk. četn.	34,62%	65,38%	
Nesouhlasí	45	31	76
Sloupc. četn.	83,33%	64,58%	
Řádk. četn.	59,21%	40,79%	
Sloupce celk.	54	48	102

(Tab. 52 Kontingenční tabulka k otázce: Podle šetření CVVM – MgrSP x BcSP ZNALOSTI)

Podle šetření CVVM – Znalosti MgrSP x BcSP	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,03010
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,02943

(Tab. 53 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Podle šetření CVVM – Znalosti MgrSP x BcSP)

H0: Mezi studenty vybraných studijních programů neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda dle CVVM jsou znalosti, které jsou potřebné pro výkon dané profese jsou jedním z faktorů, které ovlivňují prestiž této profese.

H1: Mezi studenty vybraných studijních programů existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda dle CVVM jsou znalosti, které jsou potřebné pro výkon dané profese jsou jedním z faktorů, které ovlivňují prestiž této profese.

Existence významného statistického rozdílu byla v této otázce, opět ověřena pomocí Pearsonova chí-kvadrát testu. P-hodnota testu pro proměnnou *znalosti* je statisticky významná. P-hodnota tohoto testu je 0,030. Proto můžeme zamítnout nulovou hypotézu a přijmout alternativní hypotézu. Lze předpokládat, že existuje významný vliv studijního programu respondentů na volbu jejich odpovědi.

Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? MgrSP x BcSP - ZNALOSTI	MgrSP Všeobecné lékařství	BcSP Ošetrovatelství	Součty
Souhlasí	15	27	42
Sloupc. četn.	27,78%	56,25%	
Řádk. četn.	35,71%	64,29%	
Nesouhlasí	39	21	60
Sloupc. četn.	72,22%	43,75%	
Řádk. četn.	65,00%	35,00%	
Sloupce celk.	54	48	102

(Tab. 54 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? ZNALOSTI MgrSP x BcSP)

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Znalosti MgrSP x BcSP	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,00354
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,00335

(Tab. 55 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Znalosti MgrSP x BcSP)

H0: Mezi studenty vybraných studijních programů neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda jsou znalosti, které jsou potřebné pro výkon dané profese jsou jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

H1: Mezi studenty vybraných studijních programů existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda jsou znalosti, které jsou potřebné pro výkon dané profese jsou jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

Rozdíly ve sloupcových relativních četnostech studijních programů naznačují, že mezi studijními programy bude existovat závislost. Chí-kvadrát test s p-hodnotou 0,0035 tuto statistickou závislost potvrzuje. Lze předpokládat, že studenti Všeobecného lékařství a obou ošetrovatelských programů volí jiné možnosti. Studenti Všeobecného lékařství volí možnost „*nesouhlasím*“ významně častěji a možnost „*souhlasím*“ naopak významně méně často, než jak bychom očekávali u nezávislosti. U studentu ošetrovatelství pozorujeme opačnou tendenci.

Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? MgrSP x BcSP FYZICKÁ NAMÁHAVOST	MgrSP Všeobecné lékařství	BcSP Ošetrovatelství	Součty
Souhlasí	15	5	20
Sloupc. četn.	27,78%	10,42%	
Řádk. četn.	75,00%	25,00%	
Nesouhlasí	39	43	82
Sloupc. četn.	72,22%	89,58%	
Řádk. četn.	47,56%	52,44%	
Sloupce celk.	54	48	102

(Tab. 56 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? FYZICKÁ NAMÁHAVOST MgrSP x BcSP)

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Fyzická námáhavost MgrSP x BcSP	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,02750
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,02428

(Tab. 57 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Fyzická námáhavost MgrSP x BcSP)

H0: Mezi studenty vybraných studijních programů neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je fyzická námáhavost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

H1: Mezi studenty vybraných studijních programů existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je fyzická namáhavost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

Lze vyzorovat rozdíly ve sloupcových relativních četnostech studijních programů. Ty naznačují, že mezi programy bude existovat statistická závislost. Chí-kvadrát test s p-hodnotou 0,027 tuto statistickou závislost potvrzuje. Lze předpokládat, že studenti Všeobecného lékařství a obou ošetrovatelských programů volí jiné možnosti. Studenti Všeobecného lékařství volí možnost „*souhlasím*“ významně častěji a možnost „*nesouhlasím*“ naopak významně méně často, než jak bychom očekávali v případě nezávislosti. U studentu ošetrovatelství pozorujeme opačnou tendenci.

Co podle vás nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? MgrSP x BcSP - DUŠEVNÍ NÁROČNOST	MgrSP Všeobecné lékařství	BcSP Ošetrovatelství	Součty
Souhlasí	23	9	32
Sloupc. četn.	42,59%	18,75%	
Řádk. četn.	71,88%	28,13%	
Nesouhlasí	31	39	70
Sloupc. četn.	57,41%	81,25%	
Řádk. četn.	44,29%	55,71%	
Sloupce celk.	54	48	102

(Tab. 58 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? DUŠEVNÍ NÁROČNOST MgrSP x BcSP)

Co nejvíc přispívá k prestiži ose. profese – Duševní náročnost MgrSP x BcSP	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,00959
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,00862

(Tab. 59 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce“ Co nejvíc přispívá k prestiži ose. profese – Duševní náročnost MgrSP x BcSP)

H0: Mezi studenty vybraných studijních programů neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je duševní náročnost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

H1: Mezi studenty vybraných studijních programů existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je duševní náročnost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

Lze vypočítat rozdíly ve sloupcových relativních četnostech studijních programů. Chí-kvadrát test s p-hodnotou 0,0095 potvrzuje statistickou závislost. Jelikož zamítáme nulovou hypotézu o nezávislosti proměnných a přijímáme alternativní hypotézu. Lze předpokládat, že studenti Všeobecného lékařství a obou ošetrovatelských studijních programů volí jiné možnosti. Studenti Všeobecného lékařství volí možnost „*souhlasím*“ významně častěji a možnost „*nesouhlasím*“ naopak významně méně často, než jak bychom očekávali v případě nezávislosti. U studentu ošetrovatelství pozorujeme opačnou tendenci.

Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? MgrSP x BcSP - ROZHODOVACÍ PRAVOMOCI	MgrSP Všeobecné lékařství	BcSP Ošetrovatelství	Součty
Souhlasí	1	6	7
Sloupc. četn.	1,85%	12,50%	
Řádk. četn.	14,29%	85,71%	
Nesouhlasí	53	42	95
Sloupc. četn.	98,15%	87,50%	
Řádk. četn.	55,79%	44,21%	
Sloupce celk.	54	48	102

(Tab. 60 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? ROZHODOVACÍ PRAVOMOCI MgrSP x BcSP)

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Rozhodovací pravomoci MgrSP x BcSP	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,03374
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,02708

(Tab. 61 Dvouzměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Rozhodovací pravomoci MgrSP x BcSP)

H0: Mezi studenty vybraných studijních programů neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda jsou rozhodovací pravomoci jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

H1: Mezi studenty vybraných studijních programů existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda jsou rozhodovací pravomoci jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

Mezi sloupcovými relativními četnostmi lze spatřit odlišnosti. Na základě p-hodnoty 0,033 chí-kvadrát testu zamítáme nulovou hypotézu o závislosti proměnných. Předpokládáme, že souhlas či nesouhlas se významně liší mezi studijními programy. Studenti Všeobecného lékařství volí možnost „*nesouhlasím*“ významně častěji a možnost „*souhlasím*“ naopak významně méně často, než jak bychom očekávali v případě nezávislosti. U studentů ošetrovatelství pozorujeme opačnou tendenci.

Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? MgrSP x BcSP - NEZÁVISLOST	MgrSP Všeobecné lékařství	BcSP Ošetrovatelství	Součty
Souhlasí	0	4	4
Sloupc. četn.	0,00%	8,33%	
Řádk. četn.	0,00%	100,00%	
Nesouhlasí	54	44	98
Sloupc. četn.	100,00%	91,67%	
Řádk. četn.	55,10%	44,90%	
Sloupce celk.	54	48	102

(Tab. 62 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? NEZÁVISLOST MgrSP x BcSP)

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Nezávislost MgrSP x BcSP	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,03045
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,01267

(Tab. 63 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Nezávislost MgrSP x BcSP)

H0: Mezi studenty vybraných studijních programů neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je nezávislost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

H1: Mezi studenty vybraných studijních programů existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je nezávislost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

Lze vypořádat rozdíly ve sloupcových relativních četnostech studijních programů. Ty naznačují, že mezi studijními programy bude existovat statistická závislost. Chí-kvadrát test s p-hodnotou 0,030 tuto statistickou závislost potvrzuje. Lze předpokládat, že studenti Všeobecného lékařství a obou studijních programů volí jiné možnosti. Studenti

Všeobecného lékařství volí možnost „*nesouhlasím*“ významně častěji a možnost „*souhlasím*“ naopak významně méně často, než jak bychom očekávali v případě nezávislosti. U studentů ošetrovatelství pozorujeme opačnou tendenci

Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? MgrSP x BcSP	BcSP Ošetrovatelství	MgrSP Všeobecné lékařství	Součty
Spíše ne	10	8	18
Sloupc. četn.	20,83%	14,81%	
Řádk. četn.	55,56%	44,44%	
Spíše ano	17	35	52
Sloupc. četn.	35,42%	64,81%	
Řádk. četn.	32,69%	67,31%	
Ano	13	11	24
Sloupc. četn.	27,08%	20,37%	
Řádk. četn.	54,17%	45,83%	
Ne	8	0	8
Sloupc. četn.	16,67%	0,00%	
Řádk. četn.	100,00%	0,00%	
Sloupce celk.	48	54	102

(Tab. 64 Kontingenční tabulka k otázce: Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? MgrSP x BcSP)

Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? MgrSP x BcSP	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,00250
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,00056

(Tab. 65 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? MgrSP x BcSP)

H0: Mezi studenty vybraných studijních programů neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?

H1: Mezi studenty vybraných studijních programů existuje statisticky významná závislost v názoru na to, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?

Pomocí chí-kvadrát tesu, jehož p-hodnota je 0,00250 byla identifikována statisticky významná závislost proměnné „*Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?*“ a studijních programů.

Lze očekávat, že studenti Všeobecného lékařství významně méně volí možnost „*spíše ano*“ a významně více často možnost „*ne*“. U studentů ošetrovatelství lze vypočítat opačnou tendenci. Lze předpokládat významný vliv studijního programu na volbu odpovědi v této otázce.

Hypotéza číslo 2

Lze očekávat, že odpovědi respondentů na jednotlivé položky dotazníku, se nebudou statisticky významně lišit podle věku respondentů.

Tabulka jednotlivých otázek s p hodnotami mladší x starší kategorie	
Otázky	Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota
Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia?	p=,01328
Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?	p=,00330
Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?	
Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?	p=,45268
Vysoká	p=,11725
Průměrná	p=,49611
Nízká	p=,78051
Není prestižní	p=,60503
Co je pro Vás nejdůležitější při posuzování toho, jak moc si jednotlivých povolání vážíte?	
Znalosti	p=,46903
Důležitost pro společnost	p=,31875
Zodpovědnost	p=,50495
Praktická potřebnost	p=,54037
Fyzická namáhavost	p=,47743
Duševní náročnost	p=,20614

Zručnost	p=,74708
Rozhodovací pravomoci	p=,02413
Nezávislost	p=,60503
Nadání, talent	p=,12455
Výše příjmů	p=,89642
Podle šetření z Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR patří profese sestry mezi pět nejprestižnějších povolání v ČR, proč si myslíte že tomu tak je?	
Znalosti	p=,53701
Důležitost	p=,20812
Zodpovědnost	p=,18207
Praktická potřebnost	p=,51923
Fyzická namáhavost	p=,27426
Duševní náročnost	p=,88486
Zručnost	p=,08348
Rozhodovací pravomoci	p=,28484
Nezávislost	p=,43872
Nadání, talent	p=,02251
Něco jiného	p=,43872
Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese?	
Znalosti	p=,02592
Důležitost	p=,26452
Zodpovědnost	p=,54037
Praktická potřebnost	p=,50495
Fyzická namáhavost	p=,00493
Duševní náročnost	p=,02984
Zručnost	p=,64954
Rozhodovací pravomoci	p=,05265
Nezávislost	p=,11118
Nadání, talent	p=,43872
Výše příjmů	p=,28484
Něco jiného	p=,43872

Myslíte si, že prestiž ošetrovatelské profese je ovlivněna médii?	p=,38500
Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?	p=,03670
Jak pociťujete že na profesi sestry nahlíží pacienti?	p=,83398

(Tab. 66 Tabulka jednotlivých otázek s p hodnotami mladší x starší věková kategorie)

Hypotézu č. 2 lze podle souhrnu v tabulce přijmout, avšak s výjimkou těchto položek, kde byl zaznamenán statisticky významný rozdíl:

Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? Mld. ktg x Str. ktg.	Mld. ktg.	Str. ktg.	Součty
Určitě pozitivně	29	8	37
Sloupc. četn.	45,31%	21,05%	
Řádk. četn.	78,38%	21,62%	
Spíše pozitivně	31	21	52
Sloupc. četn.	48,44%	55,26%	
Řádk. četn.	59,62%	40,38%	
Spíše negativně	4	7	11
Sloupc. četn.	6,25%	18,42%	
Řádk. četn.	36,36%	63,64%	
Určitě negativně	0	2	2
Sloupc. četn.	0,00%	5,26%	
Řádk. četn.	0,00%	100,00%	
Sloupce celk.	64	38	102

(Tab. 67 Kontingenční tabulka k otázce: Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? Mld. ktg x Str. ktg.)

Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? Mld. ktg x Str. ktg.	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,01328
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,00933

(Tab. 68 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? Mld. ktg x Str. ktg.)

H0: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda ošetrovatelská praxe ovlivnila jejich názor na profesi všeobecné sestry.

H1: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda ošetrovatelská praxe ovlivnila jejich názor na profesi všeobecné sestry.

Mezi sloupcovými relativními četnostmi lze vidět rozdíly. Existenci významné závislosti potvrzuje chí-kvadrát test. P-hodnota tohoto testu je 0,013. Lze zamítnout nulovou hypotézu a předpokládat, že existuje významný vliv věkové kategorie na vnímání profese všeobecné sestry. Lze předpokládat, že mladší věková kategorie významně více zvolila možnost „určitě pozitivně“ a naopak u starší věkové kategorie lze pozorovat opačnou tendenci.

Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? Mld. ktg x Str. ktg	Mld. ktg.	Str. ktg.	Součty
Spíše ano	16	17	33
Sloupc. četn.	25,00%	44,74%	
Řádk. četn.	48,48%	51,52%	
Ano	45	14	59
Sloupc. četn.	70,31%	36,84%	
Řádk. četn.	76,27%	23,73%	
Spíše ne	3	4	7
Sloupc. četn.	4,69%	10,53%	
Řádk. četn.	42,86%	57,14%	
Ne	0	3	3
Sloupc. četn.	0,00%	7,89%	
Řádk. četn.	0,00%	100,00%	
Sloupce celk.	64	38	102

(Tab. 69 Kontingenční tabulka k otázce: Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? Mld. ktg x Str. ktg.)

Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? Mld. ktg x Str. ktg	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,00330
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,00203

(Tab. 70 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? Mld. ktg x Str. ktg)

H0: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda pro ně byla v průběhu studie ošetrovatelská praxe přínosem.

H1: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda pro ně byla v průběhu studie ošetrovatelská praxe přínosem.

Za významný lze považovat i vztah věkové kategorie a proměnné „Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?“. P-hodnota chí-kvadrát testu je 0,003. Zamítáme nulovou hypotézu a předpokládáme významný vztah proměnných. Lze předpokládat, že mladší věková kategorie významně častěji volila možnost „ano“ a významně méně volila možnosti „spíše ano“ a „ne“ než by bylo očekáváno v případě nezávislosti. U starší věkové kategorie lze očekávat opačnou tendenci.

Co je pro Vás nejdůležitější při posuzování toho, jak moc si jednotlivých povolání vážíte? Mld. ktg x Str. ktg - ROZHODOVACÍ PRAVOMOCI	Mld. ktg.	Str. ktg.	Součty
Souhlasí	3	7	10
Sloupc. četn.	4,69%	18,42%	
Řádk. četn.	30,00%	70,00%	
Nesouhlasí	61	31	92
Sloupc. četn.	95,31%	81,58%	
Řádk. četn.	66,30%	33,70%	
Sloupce celk.	64	38	102

(Tab. 71 Kontingenční tabulka k otázce: Co je pro Vás nejdůležitější při posuzování toho, jak moc si jednotlivých povolání vážíte? Mld. ktg x Str. ktg ROZHODOVACÍ PRAVOMOCI)

Co je pro vás nejdůležitější – Rozhodovací pravomoci Mld. ktg. Vs Str. ktg.	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,02413
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,02673

(Tab. 72 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co je pro vás nejdůležitější – Rozhodovací pravomoci Mld. ktg. Vs Str. ktg)

H0: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda jsou rozhodovací pravomoci jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

H1: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda jsou rozhodovací pravomoci jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

Významný vliv věkové kategorie byl pomocí chí-kvadrát testu prokázán u proměnné rozhodovací pravomoci. P-hodnota testu je 0,024, a tak lze zamítnout nulovou hypotézu a předpokládat, že věková kategorie má významný vliv na to zda, respondent souhlasí či nesouhlasí, že rozhodovací pravomoc je pro ně nejdůležitější. Mladší věková kategorie volila souhlas významně méně často. Starší věková naopak souhlasila významně častěji, než jak bychom předpokládali v případě nezávislosti.

Podle šetření CVVM Mld. ktg x Str. ktg – NADÁNÍ, TALENT	Mld. ktg.	Str. ktg.	Součty
Souhlasí	0	3	3
Sloupc. četn.	0,00%	7,89%	
Řádk. četn.	0,00%	100,00%	
Nesouhlasí	64	35	99
Sloupc. četn.	100,00%	92,11%	
Řádk. četn.	64,65%	35,35%	
Sloupce celk.	64	38	102

(Tab. 73 Podle šetření CVVM? Mld. ktg x Str. ktg – NADÁNÍ, TALENT)

Podle šetření CVVM – Nadání, talent Mld. ktg. vs Str. ktg	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,02251
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,01368

(Tab. 74 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Podle šetření CVVM – Nadání, talent Mld. ktg. Vs Str. ktg)

H0: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda dle CVVM je nadání, talent jedním z faktorů, které ovlivňují prestiž této profese.

H1: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda dle CVVM je nadání, talent jedním z faktorů, které ovlivňují prestiž této profese.

Závislost se podařilo odhalit v případě položky talent a nadání. P-hodnota chí-kvadrát testu pro tuto položku 0,0225. Lze tak předpokládat vliv věkové kategorie na souhlas s tvrzením. Mladší věková kategorie volila souhlas významně méně často. Starší věková naopak souhlasila významně častěji, než jak bychom předpokládali v případě nezávislosti.

Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Mld. ktg x Str. ktg – ZNALOSTI	Mld. ktg.	Str. ktg.	Součty
Souhlasí	21	21	42
Sloupc. četn.	32,81%	55,26%	
Řádk. četn.	50,00%	50,00%	
Nesouhlasí	43	17	60
Sloupc. četn.	67,19%	44,74%	
Řádk. četn.	71,67%	28,33%	
Sloupce celk.	64	38	102

(Tab. 75 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Mld. ktg x Str. ktg – ZNALOSTI)

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Znalosti Mld. ktg x Str. ktg	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,02592
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,02613

(Tab. 76 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Znalosti Mld. ktg x Str. ktg)

H0: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda jsou znalosti jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

H1: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda jsou znalosti jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

Významný vliv věkové kategorie na výběr odpovědi byl pomocí chí-kvadrát testu prokázán u proměnné znalosti. P-hodnota testu je 0,025, a tak lze zamítnout nulovou hypotézu a předpokládat, že věková kategorie má významný vliv na to zda, respondent souhlasí či nesouhlasí, že jsou znalosti pro ně nejdůležitější při rozhodování o tom co nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese. Lze předpokládat, že mladší věková kategorie významně častěji nesouhlasí, že k prestiži nejvíc přispívají znalosti. Starší věková kategorie naopak významně častěji s tímto tvrzením souhlasí.

Co podle vás nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Mld. ktg x Str. ktg – FYZICKÁ NAMÁHAVOST	Mld. ktg.	Str. ktg.	Součty
Souhlasí	18	2	20
Sloupc. četn.	28,13%	5,26%	
Řádk. četn.	90,00%	10,00%	
Nesouhlasí	46	36	82
Sloupc. četn.	71,88%	94,74%	
Řádk. četn.	56,10%	43,90%	
Sloupce celk.	64	38	102

(Tab. 77 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Mld. ktg x Str. ktg – ZNALOSTI)

Co nejvíc přispívá k prestiži ose. profese – Fyzická namáhavost Mld. ktg x Str. ktg	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,00493
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,00236

(Tab. 78 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíc přispívá k prestiži ose. profese – Fyzická namáhavost Mld. ktg x Str. ktg)

H0: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je fyzická namáhavost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

H1: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je fyzická namáhavost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

Významný vliv věkové kategorie na výběr odpovědi byl pomocí chí-kvadrát testu prokázán u proměnné – fyzická namáhavost. P-hodnota testu je 0,0049, a tak lze zamítnout nulovou hypotézu a předpokládat, že věková kategorie má významný vliv na to zda, respondenti souhlasí či nesouhlasí, že je fyzická namáhavost pro ně nejdůležitější při rozhodování o tom co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese. Lze předpokládat, že mladší věková kategorie významně častěji souhlasí, že k prestiži nejvíce přispívá fyzická namáhavost. Starší věková kategorie naopak významně častěji s tímto tvrzením nesouhlasí

Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Mld. ktg x Str. ktg – DUŠEVNÍ NÁROČNOST	Mld. ktg.	Str. ktg.	Součty
Souhlasí	25	7	32
Sloupc. četn.	39,06%	18,42%	
Řádk. četn.	78,13%	21,88%	
Nesouhlasí	39	31	70
Sloupc. četn.	60,94%	81,58%	
Řádk. četn.	55,71%	44,29%	
Sloupce celk.	64	38	102

(Tab. 79 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Mld. ktg x Str. ktg – DUŠEVNÍ NÁROČNOST)

Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Duševní náročnost Mld. ktg x Str. ktg	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,02984
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,02600

(Tab. 80 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Duševní náročnost Mld. ktg x Str. ktg)

H0: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je duševní náročnost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

H1: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii existuje statisticky významná závislost v názoru na to, zda je duševní náročnost jedním z faktorů, který nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese

Významný vliv věkové kategorie na výběr odpovědi byl pomocí chí-kvadrát testu prokázán u proměnné – duševní náročnost. P-hodnota testu je 0,029 a tak lze zamítnout nulovou hypotézu a předpokládat, že věková kategorie má významný vliv na to zda, respondenti souhlasí či nesouhlasí, že je duševní náročnost pro ně nejdůležitější při rozhodování o tom co nejvíc přispívá k prestiži ošetrovatelské profese. Lze předpokládat, že mladší věková kategorie významně častěji souhlasí, že k prestiži nejvíc přispívá duševní náročnost. Starší věková kategorie naopak významně častěji s tímto tvrzením nesouhlasí.

Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? Mld. ktg vs Str. ktg	Mld. ktg.	Str. ktg.	Součty
Spíše ne	9	9	18
Sloupc. četn.	14,06%	23,68%	
Řádk. četn.	50,00%	50,00%	
Spíše ano	38	14	52
Sloupc. četn.	59,38%	36,84%	
Řádk. četn.	73,08%	26,92%	
Ano	15	9	24
Sloupc. četn.	23,44%	23,68%	
Řádk. četn.	62,50%	37,50%	
Ne	2	6	8
Sloupc. četn.	3,13%	15,79%	
Řádk. četn.	25,00%	75,00%	
Sloupce celk.	64	38	102

(Tab. 81 Kontingenční tabulka k otázce: Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? Mld. ktg vs Str. ktg)

Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? Mld. ktg. Vs Str. ktg.	
Pearsonův chí-kvadrát – p hodnota	p=,03670
M-V chí-kvadrát – p hodnota	p=,03815

(Tab. 82 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? Mld. ktg. Vs Str. ktg.)

H0: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii neexistuje statisticky významná závislost v názoru na to, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?

H1: Mezi studenty v mladší věkové kategorii a studenty ve starší věkové kategorii existuje statisticky významná závislost v názoru na to, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?

Mezi tím, zda si respondenti myslí, že současný systém vzdělávání přispívá ke zvýšení prestiže profese a věkovou kategorií respondentů lze předpokládat významnou závislost. P-hodnota chí-kvadrát testu totiž je 0,036, a tak lze zamítnou nulovou hypotézu o nezávislosti. Lze předpokládat, že v porovnání s tím, jak bychom očekávali v případě nezávislosti, mladší věková kategorie významně častěji volí možnost „spíše ano“ a významně méně často možnost „ne“. Starší věková kategorie naopak významně častěji volí možnost „ne“ a významně méně častěji možnost „spíše ano“.

Hypotéza č. 3

Pořadí prestiže povolání se nebude lišit mezi vlastním souborem respondentů a výzkumem CVVM.

Porovnání CVVM průzkumu a získaných dat od studentů	Studenti		Veřejnost 2019	
	Průměr	Pořadí	Průměr	Pořadí
LÉKAŘ	94,44	1.	88,6	1.
VĚDEC	86,33	3.	77,3	2.
ZDRAVOTNÍ SESTRA	87,49	2.	77	3.
UČITEL NA VYSOKÉ ŠKOLE	82,92	4.	72,2	4.
SOUDCE	79,49	6.	67,5	6.
UČITEL NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE	79,67	5.	70,1	5.
PROGRAMÁTOR	64,13	10.	60,3	10.
POLICISTA	70,02	7.	60,8	9.
PROJEKTANT	60,48	11.	61,4	7.
SOUKROMÝ ZEMĚDĚLEC	64,39	9.	61,1	8.
NOVINÁŘ	49,44	18.	40,3	22.
VOJÁK Z POVOLÁNÍ	64,82	8.	56,4	11.
TRUHLÁŘ	60,39	12.	55,9	12.
MAJITEL MALÉHO OBCHODU	59,08	13.	52,7	14.
ÚČETNÍ	55,24	14.	51,8	15.
STAROSTA	52,34	16.	53,9	13.
MANAŽÉR	49,69	17.	50,5	18.
MINISTR	46,26	21.	43,9	21.
BANKOVNÍ ÚŘEDNÍK	46,8	20.	45,5	20.
STAVEBNÍ DĚLNÍK	54,25	15.	47,4	19.
KNĚZ	43,81	23.	36,7	24.
PROFESIONÁLNÍ SPORTOVEC	39,76	25.	50,6	17.
UKLÍZEČKA	46,9	19.	34,5	25.
PRODAVAČ	45,58	22.	43,5	22.
SEKRETÁŘKA	42,52	24.	38,5	23.
POSLANEC	35,34	26.	31	26.

(Tab. 83 Porovnání CVVM průzkumu a získaných dat od studentů)

Korelační koeficient pořadí hodnocení prestiže povolání studenty a veřejností		
Proměnná	Studenti	Veřejnost 2019
Studenti	1	0,941
Veřejnost	0,941	1

(Tab. 84 Korelační koeficient pořadí hodnocení prestiže povolání studenty a veřejností)

H0: Mezi studenty a veřejností neexistuje statisticky významná závislost při hodnocení prestiže povolání.

H1: Mezi studenty a veřejností existuje statisticky významná závislost při hodnocení prestiže povolání.

Hodnota Pearsonova korelačního koeficientu pro pořadí profesí 0,941 svědčí o velmi silné pozitivní závislosti hodnocení veřejnosti a hodnocení studentů. P-hodnota koeficientu je $< 0,05$, a tak lze závislost považovat za statisticky významnou. Lze tedy předpokládat, že se zvyšující se prestiží povolání podle studentů roste i prestiž vnímaná veřejností a obráceně.

Regresní rovnice popisující závislost hodnocení veřejnosti na hodnocení studentů má tvar $y = 0,748 + 0,962 x$. Regresní koeficient 0,962 lze interpretovat tak, že pokud průměrné hodnocení studentů vzroste o 1 lze očekávat, že průměrné hodnocení veřejnosti vzroste o 0,962. Jelikož se regresní koeficient téměř blíží 1, lze předpokládat, že pořadí profesí se podle studentů i podle veřejnosti vyvíjí téměř stejným způsobem.

4. ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se věnovala profesi všeobecné sestry pohledem studentů. Volba tohoto tématu, byla ovlivněna vlastním zájmem o tuto problematiku. Profese sestry byla posledních několik let vystavena značné pozornosti, ať již pozitivní, nebo i negativní a stala se námětem mnoha diskusí.

Záměrem bakalářské práce bylo přinést aktuální informace o tom, jak studenti vnímají prestiž ošetrovatelské profese v České republice.

K tomu byli stanoveny tyto cíle:

- Přinést základní přehled relevantních poznatků souvisejících s řešenou problematikou.
- Sestavit dotazník vlastní konstrukce z části obsahující položky z dříve realizovaných šetření CVVM, a zadat jej studentům ošetrovatelství a Všeobecného lékařství, za účelem zjištění jejich postojů ve vztahu k sesterské profesi a identifikaci některých faktorů, které tento postoj ovlivňují.
- Získaná data utřídit, provést jejich primární a statistickou analýzu a její výsledky vhodně interpretovat.
- Porovnat výsledky vlastního šetření s výsledky dříve realizovaných šetření CVVM.

Prvního cíle bylo dosaženo v teoretické části práce, kde byli uvedeny informace, které se týkaly profese všeobecné sestry, její roli, imagy a prestiži ve společnosti. Byli zde také uvedeny základní pojmy, které se přímo týkají dané problematiky.

Další cíle byli řešeny v rámci empirické části práce, kde jsme porovnávaly a analyzovaly výsledky vlastního šetření. V empirické části byli zjištěny následující hlavní výsledky.

Pro zjištění potřebných informací, byla využita metoda elektronického dotazníkového šetření. Dotazník byl rozeslán studentům druhého ročníku magisterského studijního programu Všeobecné lékařství a studentům prvního až třetího ročníku Všeobecného a Pediatrického ošetrovatelství. Celkem bylo osloveno 398 studentů, všech tří studijních programů. Celková návratnost byla 102 dotazníků (25,63%). Z toho dotazník vyplnilo 54 studentů druhého ročníku MgrSP Všeobecného lékařství, 28 studentů BcSP Všeobecného ošetrovatelství a 20 studentů BcSP Pediatrického ošetrovatelství.

Na základě analýzy získaných dat, měla většina studentů kladný vztah k profesi všeobecné sestry. Jejich názor na tuto profesi byl také pozitivně ovlivněn ošetrovatelskou

praxí, kterou studenti absolvovali v rámci studia. Praxe byla studenty hodnocena jako přínosná v 90,19 %.

Při analýze hypotézy č. 1, jsme zjišťovaly, zda studijní program respondentů má vliv na jejich odpovědi v dotazníkovém šetření. Kromě pár výjimek, jsme tuto hypotézu mohli přijmout.

Výjimky se týkaly odpovědí studentů v těchto otázkách:

- Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia?
- Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?
- Podle šetření z Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR patří profese sestry mezi pět nejprestižnějších povolání v ČR, proč si myslíte že tomu tak je? - možnost znalosti
- Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – možnosti znalosti, fyzická namáhavost, duševní náročnost, rozhodovací pravomoci, nezávislost
- Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?

Z analýzy provedené výše, jsme mohli vyzorovat, že při odpovídání na tyto otázky, se objevovali statisticky významné závislosti. Můžeme tedy s jistotou tvrdit, že respondenti při výběru odpovědi v těchto otázkách, byly ovlivněni studijním programem, který studují.

Při analýze hypotézy č. 2, jsme zjišťovaly, zda věk respondentů, ovlivnil jejich odpovědi na jednotlivé položky dotazníkového šetření. Kromě pár výjimek, jsme tuto hypotézu mohli také přijmout.

Výjimky se týkaly odpovědí studentů v těchto otázkách:

- Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia?
- Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?
- Co je pro Vás nejdůležitější při posuzování toho, jak moc si jednotlivých povolání vážíte? – možnost rozhodovací pravomoci

- Podle šetření z Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR patří profese sestry mezi pět nejprestižnějších povolání v ČR, proč si myslíte že tomu tak je?- možnost nadání, talent
- Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – možnosti znalosti, fyzická namáhavost, duševní náročnost
- Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?

Z analýzy provedené výše, jsme mohli vyzorovat, že při odpovídání na tyto otázky, se objevovali statisticky významné závislosti. Můžeme tedy s jistotou tvrdit, že respondenti při výběru odpovědí v těchto otázkách, byli ovlivněni svým věkem.

Při analýze hypotézy č. 3 jsme zjišťovaly, zda se hodnocení prestiže povolání studenty, liší od hodnocení prestiže povolání veřejností, které bylo provedeno CVVM v roce 2019. Zjistily jsme že se hodnocení studentů a hodnocení veřejnosti nijak zvlášť neliší. Naopak jsou si tato hodnocení dosti podobná. Oproti tomu, v hodnocení povolání, jež jsme provedli mezi studenty Všeobecného lékařství a studenty ošetrovatelství jsme mohli vyzorovat zajímavé diference v hodnocení, především méně prestižních povolání.

Z výsledků této práce vyplynulo, že studenti Všeobecného lékařství i studenti Všeobecného a Pediatrického ošetrovatelství, hodnotí prestiž profese všeobecné sestry pozitivně, kromě pár výjimek. Jejich názor na tuto profesi je alespoň částečně ovlivněn jak studijním programem, který respondenti studují, tak i jejich věkem. Jejich hodnocení prestiže povolání všeobecné sestry je skoro stejné jako hodnocení veřejnost z roku 2019. Mezi hodnocením prestiže povolání studenty lékařství a studenty ošetrovatelství můžeme naopak sledovat zajímavé diference, které jsou popsány výše v této práci.

V případě, že bych tuto studii měla zpracovat opětovně, bylo by vhodné ji zpracovat až po minimálně tříletém odstupu a s větším počtem respondentů. K porovnání by mohli v té době být i k dispozici aktuálnější výsledky hodnocení prestiže povolání od CVVM, které by se následně komparovaly s výsledky vlastního šetření. Větší počet respondentů by byl vhodnější, jelikož nemá smysl tento výzkum zpracovávat s menším počtem respondentů, než je alespoň 100 respondentů.

V této práci měli respondenti možnost uvést, čím by se dala ještě více zvýšit prestiž všeobecné sestry. Studenti udávali velké množství možností, především zlepšení komunikace mezi sestrami a lékaři, aby nás lékaři více tzv. propagovali, abychom byli zastoupeni v médiích a díky tomu by se veřejnosti dostali aktuální a pravdivé informace

o naší práci, nebo v jejich odpovědích nalezneme i zlepšení uniforem v nemocnicích. Sama za sebe, bych chtěla k tomuto dodat, že jako studentka ale hlavně jako zdravotník, si myslím že by se prestiž naší profese dala ještě více navýšit především tím, že sestry zlepší své osobní vnímání vlastní profese. Všimla jsme si toho nejen v profesním životě u svých kolegyň, ale také i na praxích u svých mentorek. Sestry velmi často své povolání nepovažují za velmi prestižní a často i tuto profesi znevažují. Proto je mým osobním názorem, že pokud chceme zlepšit prestiž naší profese měli bychom začít zlepšovat svůj vlastní pohled na naši profesi. Přeci jen, zdravá interní image se časem také projeví v externí imagy. Mohu doufat, že tato práce bude inspirací ostatním studentům, v případě že se rozhodnou provést obdobní nebo stejný výzkum.

Smyslem této bakalářské práce nebylo vyčerpávajícím způsobem popsat a vysvětlit řešenou problematiku ale na základě jednoduché studie zjistit názor úzké skupiny studentů jedné fakulty na společenskou prestiž a sociální status ošetrovatelské profese, a výsledky tohoto šetření mají platnost podle provedené metodiky a pro daný soubor respondentů.

5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BÁRTLOVÁ, Sylva a Stanislav MATULAY, 2009. Sociologie zdraví, nemoci a rodiny. Martin: Osvěta. ISBN 978-80-8063-306-6.

BÁRTLOVÁ, Sylva, 2005. Zdravotní sestry v České republice. Zdravotnictví v České republice. Praha: Asociace pro rozvoj sociálního lékařství a řízení péče o zdraví, 8(2), 64-67. ISSN 1213-6050.

BÁRTLOVÁ, Sylva, 2006. Stručný přehled výsledků výzkumu. „Změny v roli sestry na počátku nového tisíciletí.“ In: Změny v roli sestry na počátku nového tisíciletí: Sborník příspěvků z konference s mezinárodní účastí. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně, s. 5-23. ISBN 80-7013-449-6.

BÁRTLOVÁ, Sylva, 2006. Význam celoživotního vzdělávání pro sestry a zdravotnické organizace. Zdravotnictví v České republice. Praha: Asociace pro rozvoj sociálního lékařství a řízení péče, 9(3), 102-103. ISSN 1213-6050

BÁRTLOVÁ, Sylva, 2010. Týmová spolupráce z pohledu lékařů. Zdravotnictví v České republice. Praha: Asociace pro rozvoj sociálního lékařství a řízení péče o zdraví, 13(1), 174-181. ISSN 1213-6050.

BAŠTECKÁ, Bohumila a Jan MACH, 2015. Klinická psychologie. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0617-0.

CITORES, Filip Kůt, 2011. Povolání lékaře u nás stále nejprestižnější. Mladá fronta Zdravotnické noviny ZDN. Praha: Mladá fronta, 60(16), 1-2. ISSN 0044-1996.

CROSSMAN, Ashley. Professionalization. In: Sociology.about.com [online] © 2014, [cit. 2014-14-02]. Dostupné

z:http://sociology.about.com/od/P_Index/g/Professionalization.htm

CROSSMAN, Ashley. Professionalization. In: Sociology.about.com Dostupné z: http://sociology.about.com/od/P_Index/g/Professionalization.htm

ČESKO, 2004. Zákon č. 96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů České republiky. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-96>

FARKAŠOVÁ, Dana a kolektiv. Ošetrovatelství teorie. Martin: Osvěta, 2006. ISBN 80-8063-227-8.

FINKELMAN, Anita., KENNER, Carole. Professional Nursing Concepts: Competencies for Quality Leadership. 2. vyd. United States: Jones & Bartlett Learning, 2012, s. 524. ISBN 13: 9781449649029.

IVANOVÁ, Kateřina, 2006. Základy etiky a organizační kultury v managementu zdravotnictví. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně. ISBN 80-7013-442-9.

JAROŠOVÁ, Darja, 2000. Teorie moderního ošetrovatelství. Praha: Institut sociálních vztahů. ISBN 80-85866-55-2.

KOZIER, Barbara, ERB, Glenora Lea, OLIVIERI, Rita. Studenti Ošetrovatelstvo: koncepcia, ošetrovatelský proces a prax. 1. vyd. Martin: Osvěta, 1995. ISBN: 80-217-0528-0.

KŘÍŽOVÁ, Eva. Sociologie na poli medicíny a zdravotnictví – cizinec nebo vetřelec? In: Aktér, instituce, společnost k 65. narozeninám Miloslava Petruska, AUC, Philosophica et Historica, Studia Sociologica XIII. Praha, Karolinum, 2003, 117-131 s. ISBN: 80-246-0653-4.

MARYŠKOVÁ, Andrea, 2010. O prestiži sesterského povolání. Sestra. Praha: Mladá fronta, 20(2), 7. ISSN 1210-0404.

MEHTA, Sharan R., Nursing as a Profession, In: Slideshare.net [online] © 2012, [cit. 2014-13-02] Dostupné z: http://www.slideshare.net/rsmehta/nursing-as-a-profession13735435?qid=af4dac59-649a-4c5d-841250582fa15aea&v=default&b=&from_search=2

MELLANOVÁ, Alena, 2017. Psychosociální problematika v ošetrovatelské profesi. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5589-2.

PATIDAR, Jayesh, Nursing as a Profession, In: Slideshare.net [online] © 2013, [cit. 2014-13-02] Dostupné z: http://www.slideshare.net/drjayeshpatidar/nursing-as-a-profession20302518?qid=83b9985964f74d5a8953dd18b3dbd81d&v=default&b=&from_search=1

PLEVOVÁ, Ilona a kolektiv. Ošetrovatelství 1. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-0888-6.

REJZEK, Jiří. Český etymologický slovník. 1. vyd. Praha: LEDA, 2001. 752 s. ISBN 80-85927-85-3

Sociologická encyklopedie. *Sociologická encyklopedie* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i, 2017, 2017 [cit. 2023-04-24]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Sociologick%C3%A1_encyklopedie:Sociologick%C3%A1_encyklopedie

STAŇKOVÁ, Marta, 2002. Sestra – reprezentant profese. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví. ISBN 80-7013-368-6.

STRNADOVÁ, Alice a kol., 2021. Koncepce ošetrovatelství. Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online]. [cit. 2021-12-22]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/wpcontent/uploads/wepub/9584/21397/Koncepce_oseetrovatelstvi_vestnik_6_2021.pdf

ŠPIRUDOVÁ, Lenka, 2015. Doprovázení v ošetrovatelství II: doprovázení sester sestrami, mentorování, adaptační proces, supervize. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5711-7

TUČEK, Milan, 2019. Tisková zpráva: Prestiž povolání – červen 2019 [online]. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4986/f9/eu190724.pdf

VÉVODA, Jiří a kol., 2013. Motivace sester a pracovní spokojenost ve zdravotnictví. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4732-3.

ZACHAROVÁ, Eva, 2010. Motivační faktory v sesterském povolání. Sestra. Praha: Mladá fronta, 20(6), 30-31. ISSN 1210-0404.

6. SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA Č. 1 – Dotazník k bakalářské práci.....	str. 99-104
PŘÍLOHA Č. 2 – Výroky studentů na otázku: Pokud pro vás nebyla Studenti ošetrovatelská praxe přínosem, prosím napište v čem (vlastní názor).....	str. 104-105
PŘÍLOHA Č. 3 Výroky studentů na otázku: Co by dle vašeho názoru, mohlo přispět ke zvýšení prestiže profese všeobecné sestry? (vlastní názor).....	str. 105-110
PŘÍLOHA č. 4 – Tisková zpráva – prestiž povolání – červen 2019.....	str. 111-117
PŘÍLOHA č. 5 – Email od doc. Milana Tučka, CSc.....	str. 118

7. SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1 Jaký je váš věk?.....	str. 33
Tab. č. 2 Jste studentem, kterého ročníku?.....	str. 34
Tab. č. 3 Rozložení žen a mužů v souboru respondentů.....	str. 34
Tab. č. 4 Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia?.....	str. 35
Tab. č. 5 Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?	str. 36
Tab. č. 6 Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?.....	str. 38
Tab. č. 7 Umístění jednotlivých povolání dle hodnocení studentů	str. 39
Tab. č. 8 Co je pro vás nejdůležitější – znalosti	str. 41
Tab. č. 9 Co je pro vás nejdůležitější – Důležitost pro společnost	str. 42
Tab. č. 10 Co je pro vás nejdůležitější – Zodpovědnost	str. 42
Tab. č. 11 Co je pro vás nejdůležitější – Praktická potřebnost	str. 42
Tab. č. 12 Co je pro vás nejdůležitější – Fyzická namáhavost profese	str. 43
Tab. č. 13 Co je pro vás nejdůležitější – Duševní náročnost	str. 43
Tab. č. 14 Co je pro vás nejdůležitější – Zručnost	str. 43
Tab. č. 15 Co je pro vás nejdůležitější – Rozhodovací pravomoci	str. 44
Tab. č. 16 Co je pro vás nejdůležitější – Nezávislost, kterou pracovník má.....	str. 44
Tab. č. 17 Co je pro vás nejdůležitější – nadání, talent	str. 44
Tab. č. 18 Co je pro vás nejdůležitější – výše příjmů	str. 45
Tab. č. 19 Co je pro vás nejdůležitější – něco jiného	str. 45
Tab. č. 20 Podle šetření CVVM – Znalosti.....	str. 46
Tab. č. 21 Podle šetření CVVM – Důležitost	str. 47
Tab. č. 22 Podle šetření CVVM – Zodpovědnost	str. 47
Tab. č. 23 Podle šetření CVVM – Praktická potřebnost	str. 47
Tab. č. 24 Podle šetření CVVM – Fyzická namáhavost	str. 48
Tab. č. 25 Podle šetření CVVM – Duševní náročnost	str. 48
Tab. č. 26 Podle šetření CVVM – Zručnost	str. 48

Tab. č. 27 Podle šetření CVVM – Rozhodovací pravomoci	str. 49
Tab. č. 28 Podle šetření CVVM – Nezávislost	str. 49
Tab. č. 29 Podle šetření CVVM – Nadání, talent	str. 49
Tab. č. 30 Podle šetření CVVM – Výše Příjmů	str. 50
Tab. č. 31 Podle šetření CVVM – Něco jiného	str. 50
Tab. č. 32 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Znalosti.....	str. 51
Tab. č. 33 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Důležitost	str. 51
Tab. č. 34 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Zodpovědnost.	str. 52
Tab. č. 35 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Praktická potřebnost	str. 52
Tab. č. 36 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Fyzická namáhavost.....	str. 52
Tab. č. 37 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Duševní náročnost...str.	53
Tab. č. 38 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Zručnost	str. 53
Tab. č. 39 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Rozhodovací pravomoci.....	str. 54
Tab. č. 40 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? –Nezávislost....	str. 54
Tab. č. 41 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Nadání, talent..	str. 54
Tab. č. 42 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Výše příjmů.....	str. 55
Tab. č. 43 Co nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? – Něco jiného ..	str. 55
Tab. č. 44 Myslíte si, že prestiž ošetrovatelské profese je ovlivněna médii?.....	str. 56
Tab. č. 45 Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?.....	str. 57
Tab. č. 46 Jak pocít'ujete že na profesi sestry nahlíží pacienti?.....	str. 58
Tab. č. 47 Tabulka jednotlivých otázek s p hodnotami MgrSP x BcSP.....	str. 61-63
Tab. č. 48 Kontingenční tabulka k otázce: Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? MgrSP x BcSP?.....	str. 63

Tab. č. 49 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce – Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? MgrSP x BcSP.....	str. 63
Tab. č. 50 Kontingenční tabulka k otázce: Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? MgrSP x BcSP	str. 64
Tab. č. 51 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce – Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? MgrSP x BcSP	str. 65
Tab. č. 52 Kontingenční tabulka k otázce: Podle šetření CVVM – Znalosti MgrSP x BcSP.....	str. 65
Tab. č. 53 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Podle šetření CVVM – Znalosti MgrSP x BcSP	str. 66
Tab. č. 54 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? ZNALOSTI MgrSP x BcSP	str. 66
Tab. č. 55 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Znalosti MgrSP x BcSP	str. 66
Tab. č. 56 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? FYZICKÁ NAMÁHAVOST MgrSP x BcSP	str. 67
Tab. č. 57 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Fyzická namáhavost MgrSP x BcSP	str. 67
Tab. č. 58 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? DUŠEVNÍ NÁROČNOST MgrSP x BcSP	str. 68
Tab. č. 59 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce“ Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Duševní náročnost MgrSP x BcSP	str. 68
Tab. č. 60 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? ROZHODOVACÍ PRAVOMOCI MgrSP x BcSP	str. 69
Tab. č. 61 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce“ Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Rozhodovací pravomoci MgrSP x BcSP	str. 69
Tab. č. 62 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? NEZÁVISLOST MgrSP x BcSP	str. 70
Tab. č. 63 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Nezávislost MgrSP x BcSP	str. 70

- Tab. č. 64 Kontingenční tabulka k otázce: Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? MgrSP x BcSP..... str. 71
- Tab. č. 65 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? MgrSP x BcSP..... str. 71
- Tab. č. 66 Tabulka jednotlivých otázek s p hodnotami mladší x starší věková kategorie.....str. 72-74
- Tab. č. 67 Kontingenční tabulka k otázce: Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? Mld. ktg x Str. ktg.)..... str. 74
- Tab. č. 68 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? Mld. ktg x Str. ktg.)..... str. 74
- Tab. č. 69 Kontingenční tabulka k otázce: Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia? Mld. ktg x Str. ktg str. 75
- Tab. č. 70 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem? Mld. ktg x Str. ktg str. 76
- Tab. č. 71 Kontingenční tabulka k otázce: Co je pro Vás nejdůležitější při posuzování toho, jak moc si jednotlivých povolání vážíte? Mld. ktg x Str. ktg ROZHODOVACÍ PRAVOMOCI..... str. 76
- Tab. č. 72 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co je pro vás nejdůležitější – Rozhodovací pravomoci Mld. ktg. Vs Str. ktg str. 77
- Tab. č. 73 Kontingenční tabulka k otázce: Podle šetření CVVM – Nadání, talent Mld. ktg. Vs Str. ktg str. 77
- Tab. č. 74 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Podle šetření CVVM – Nadání, talent Mld. ktg. Vs Str. ktg str. 77
- Tab. č. 75 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Mld. ktg x Str. ktg – ZNALOSTI str. 78
- Tab. č. 76 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Znalosti Mld. ktg x Str. ktg str. 78
- Tab. č. 77 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Mld. ktg x Str. ktg – ZNALOSTI str. 79

- Tab. č. 78 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Fyzická namáhavost Mld. ktg x Str. ktg str. 79
- Tab. č. 79 Kontingenční tabulka k otázce: Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Mld. ktg x Str. ktg – DUŠEVNÍ NÁROČNOST str. 80
- Tab. č. 80 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Co nejvíce přispívá k prestiži ose. profese – Duševní náročnost Mld. ktg x Str. ktg str. 80
- Tab. č. 81 Kontingenční tabulka k otázce: Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? Mld. ktg vs Str. ktg..... str. 81
- Tab. č. 82 Dvourozměrná tabulka s p hodnotami k otázce: Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? Mld. ktg. Vs Str. ktg str. 82
- Tab. č. 83 Porovnání CVVM průzkumu a získaných dat od studentů.....str. 83
- Tab. č. 84 Korelační koeficient pořadí hodnocení prestiže povolání studenty a veřejností.....str. 84

8. SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obr. 1 výsečový diagram – Celkový počet studentů studujících na 2. lf. UK..... str. 30
- Obr. 2 výsečový diagram – Celkový počet studentů – Studenti, kteří nezodpověděli dotazník vs. Studenti, kteří zodpověděli dotazník str. 30
- Obr. 3 Výsečový diagram – Jste studentem, kterého ročníku?)..... str. 34
- Obr. 4 Výsečový diagram – Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe?..... str. 35
- Obr. 5 Výsečový diagram – Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?)..... str. 36
- Obr. 6 Výsečový diagram – Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?..... str. 38
- Obr. 7 Výsečový diagram – Myslíte si, že prestiž ošetrovatelské profese je ovlivněna médii?..... str. 56
- Obr. 8. Výsečový diagram – Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese? str. 57
- Obr. 9 Výsečový diagram – Jak pociťujete že na profesi sestry nahlíží pacienti?..... str. 58

9. PŘÍLOHY

PŘÍLOHA Č. 1 – Dotazník k bakalářské práci

Dotazník k bakalářské práci: Prestiž Studenti ošetrovateľskej profese z pohledu studentů

Dobrý den,

jmenuji se Věra Verlíková a studuji třetím rokem studijní obor Všeobecné Studenti ošetrovateľství na 2. lékařské fakultě Univerzity Karlovy.

Ráda bych Vás požádala o vyplnění krátkého dotazníku. Vaše odpovědi a názory, které díky tomuto dotazníku získám, jsou podstatné pro zpracování mé bakalářské práce s názvem Prestiž profese všeobecné sestry z pohledu studentů ošetrovateľství. Účelem tohoto dotazníku je zjistit, jaký je pohled studentů bakalářských studijních programů Všeobecné ošetrovateľství, Pediatrické ošetrovateľství a magisterského studijního programu Všeobecné lékařství, na prestiž profese všeobecné sestry.

Tento dotazník obsahuje celkem 45 otázek. Věnujte zvýšenou pozornost otázkám 9-34, a pozorně si přečtěte zadání k těmto otázkám.

Pokud u otázky není uvedeno jinak, prosím zaškrtněte pouze jednu odpověď. Po vyplnění dotazníku se vaše odpověď automaticky zaznamená a odešle. Celé šetření, probíhá anonymní formou, a to tak aby vaše odpovědi nebylo možné identifikovat. Prosím, zkontrolujte že nejste přihlášení v MS office.

Tento dotazník bude přístupný do 23.3.2023 do 15:00.

Děkuji vám předem za ochotu a váš čas při vyplňování tohoto dotazníku.

Věra Verlíková

Otázka č. 1 až otázka č. 8

Pokud u otázky není uvedeno jinak, prosím zaškrtnete pouze jednu odpověď.

1. Jaké je vaše pohlaví

- Žena
- Muž

2. Jaký je váš věk?

3. Jste studentem/studentkou, kterého z níže uvedených oborů?

- BcSP Všeobecné ošetrovateľství
- BcSP Pediatrické ošetrovateľství
- MgrSP Všeobecné lékařství

4. Jste studentem, kterého ročníku?

- 1.
- 2.
- 3.

5. Jakého nejvyššího vzdělání jste doposud dosáhl/a?

- Maturitní
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

6. Jak váš názor na profesi všeobecné sestry ovlivnila vaše ošetrovatelská praxe během studia?

- Určitě pozitivně
- Spíše pozitivně
- Spíše negativně
- Určitě negativně

7. Byla pro vás ošetrovatelská praxe během studia přínosem?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

8. Pokud pro vás nebyla ošetrovatelská praxe přínosem, prosím napište v čem (vlastní názor).

Otázka č. 9 až otázka č. 34

Na seznamu jsou uvedena některá povolání. Vyberte povolání, jehož si vážíte nejvíce a dejte mu 99 bodů. Pak vyberte takové, jehož si vážíte nej-méně a obodujte je číslem 1. Poté postupujte odshora dolů a všem zbývajícím přiřaďte body od 2 do 98 podle osobního uvážení.

Jednotlivá povolání budou zvlášť vypsána v následujících otázkách 9-34. Prosím přiřaďte k nim body dle vysvětlení výše.

Seznam povolání:

- Poslanec
- Uklízečka
- Kněz
- Sekretářka
- Novinář
- Prodavač
- Ministr
- Bankovní úředník
- Stavební dělník
- Manažér
- Profesionální sportovec
- Účetní
- Majitel malého obchodu

- Starosta
- Truhlář
- Voják z povolání
- Programátor
- Policista
- Soukromý zemědělec
- Projektant
- Soudce
- Učitel na základní škole
- Učitel na vysoké škole
- Zdravotní sestra
- Vědec
- Lékař

9. POSLANEC

10. UKLÍZEČKA

11. KNĚZ

12. SEKRETÁŘKA

13. NOVINÁŘ

14. PRODAVAČ

15. MINISTR

16. BANKOVNÍ ÚŘEDNÍK

17. STAVEBNÍ DĚLNÍK

18. MANAŽÉR

19. PROFESIONÁLNÍ SPORTOVEC

20. ÚČETNÍ

21. MAJITEL MALÉHO OBCHODU

22. STAROSTA

23. TRUHLÁŘ

24. VOJÁK Z POVOLÁNÍ

25. PROGRAMÁTOR

26. POLICISTA

27. SOUKROMÝ ZEMĚDĚLEC

28. PROJEKTANT

29. SOUDCE

30. UČITEL NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE

31. UČITEL NA VYSOKÉ ŠKOLE

32. ZDRAVOTNÍ SESTRA

33. VĚDEC

34. LÉKAŘ

Otázka č. 35 až otázka č. 45

Pokud u otázky není uvedeno jinak, prosím zaškrtnete pouze jednu odpověď.

35. Jak vnímáte postavení sester a jejich prestiž ve společnosti?

- Prestiž sesterského povolání je vysoká
- Prestiž sesterského povolání je průměrná
- Prestiž sesterského povolání je nízká
- Sesterské povolání není prestižní

36. Co je pro Vás nejdůležitější při posuzování toho, jak moc si jednotlivých povolání vážíte? Vyberte 3 okolnosti, které berete nejvíce v úvahu.

- Znalosti, které profese vyžaduje

- Důležitost pro společnost
- Zodpovědnost, kterou pracovník má
- Praktická potřebnost profese
- Fyzická namáhavost
- Duševní náročnost
- Zručnost, šikovnost, kterou profese vyžaduje
- Rozhodovací pravomoci, moc, kterou pracovník má
- Nezávislost, samostatnost profese
- To, jaké profese vyžaduje nadání, zvláštní talent
- Výše příjmů v této profesi
- Něco jiného (prosím napište svou odpověď do otázky č. 37)

37. V případě že jste jako jednu z okolností v otázce č. 10 vybraly odpověď: Něco jiného, prosím vypište svou odpověď zde. Jinak tuto otázku přeskočte.

38. Podle šetření z Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR patří profese sestry mezi pět nejprestižnějších povolání v ČR, proč si myslíte že tomu tak je? Vyberte prosím 3 okolnosti.

- Znalosti, které profese vyžaduje
- Důležitost pro společnost
- Zodpovědnost, kterou pracovník má
- Praktická potřebnost profese
- Fyzická namáhavost
- Duševní náročnost
- Zručnost, šikovnost, kterou profese vyžaduje
- Rozhodovací pravomoci, moc, kterou pracovník má
- Nezávislost, samostatnost profese
- To, jaké profese vyžaduje nadání, zvláštní talent
- Výše příjmů v této profesi
- Něco jiného (prosím napište svou odpověď do otázky č. 39)

39. V případě že jste jako jednu z okolností v otázce č. 12 vybraly odpověď: Něco jiného, prosím vypište svou odpověď zde. Jinak tuto otázku přeskočte.

40. Co podle vás nejvíce přispívá k prestiži ošetrovatelské profese? Vyberte prosím 3 okolnosti.

- Znalosti, které profese vyžaduje
- Důležitost pro společnost
- Zodpovědnost, kterou pracovník má
- Praktická potřebnost profese
- Fyzická namáhavost
- Duševní náročnost
- Zručnost, šikovnost, kterou profese vyžaduje
- Rozhodovací pravomoci, moc, kterou pracovník má

- Nezávislost, samostatnost profese
- To, jaké profese vyžaduje nadání, zvláštní talent
- Výše příjmů v této profesi
- Něco jiného (prosím napište svou odpověď do otázky č. 41)

41. V případě že jste jako jednu z okolností v otázce č. 14 vybraly odpověď: Něco jiného, prosím vypište svou odpověď zde. Jinak tuto otázku přeskočte.

42. Myslíte si, že prestiž ošetrovatelské profese je ovlivněna médii?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

43. Myslíte si, že současný systém vzdělávání sester (VŠ vzdělání) přispívá ke zvýšení prestiže této profese?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

44. Jak pociťujete že na profesi sestry nahlíží pacienti?

- Sestru považují za odborníka, který vykonává své úkony samostatně.
- Sestru považují za prostředníka, který plní pouze ordinace lékaře.
- Sestru považují za služku, která plní jejich přání.

45. Co by dle vašeho názoru, mohlo přispět ke zvýšení prestiže profese všeobecné sestry (vlastní názor)?

PŘÍLOHA Č. 2 – Výroky studentů na otázku: Pokud pro vás nebyla Studenti ošetrovatelská praxe přínosem, prosím napište v čem (vlastní názor).

„Neměli jsme prostor si nacvičit co jsme potřebovali, protože na nás neměli na odděleních čas. Nebo praxe začínala příliš pozdě a sestry měly vše hotové, když jsme přišli. „ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„První pohled do reálného života na oddělení. Možnost vyzkoušení si některých výkonů.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Praxe v nemocničním prostředí a kontakt s pacienty.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Nedostatek provedených výkonů – nebylo mi umožněno si některé věci zkusit v dostatečné míře, pokud mi to vůbec bylo umožněno vyzkoušet“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Mám absolvovanou SZŠ – zdravotnický asistent + pracuji 4 roky jako instrumentárka na sále, takže pro mne osobně praxe není z tohoto důvodu přínosná. „ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 2. ročník, 23 let)

„Tristní chování sester a dalšího personálu ke studentkám.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 23 let)

„Bohužel jsem se setkala s velkým počtem sester nepřijemných, které mi nebyli ochotní nic vysvětlit. Dále jsem se setkala mnohokrát s tím, že jsem byla jako záskok sanitáře. Obecně praxe jsou velmi neefektivní.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 22 let)

„Často nás sestry nenechají nic udělat, mentorky nám maximálně ukáží oddělení a vůbec se nám nevěnují, až na jednu výjimku. Za týden v práci jsem se toho naučila mnohem víc, než za rok a půl praxe.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 29 let)

„Určité věkové skupiny starších už vzdělaných sester často mívají svůj "gryf" a studentům určité věci neukazují, ačkoliv by to pro ně mohl být jeden z největších přínosů, protože se bojí, že nesplní všechny postupy, což by jim studenti mohli vytknout.“ (Student BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 22 let)

„Velmi záleží na oddělení a lidech... když jsou sestřičky, které vám ve dveřích řeknou, že jsou špatně placené a práce je moc a proč proto jdeme do zdravotnictví... člověka to neodradí spíš se zamysli nad tím, proč třeba neodešly jinam, pokud je práce/finance nenaplní.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 29 let)

„Myslím, že práce sanitáře místo praxe sice pomůže sestrám na oddělení, ale rozhodně ne mně v získání praktických dovedností na výkon práce všeobecné sestry“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 22 let)

„Neochota sester“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 25 let)

„Praxe v jiném zdravotnickém zařízení je dobrou zkušeností.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 37 let)

„viděla jsem, jak medicínská praxe vypadá v realitě a získala jsem větší obdiv pro zdravotnický personál“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Sestry se studentům moc nevěnují a většinou jsem na praxi skládala dokumentaci či uklízela sklad, místo odborných výkonů.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 21 let)

„Často nezáměr a neochota ze strany sester nám něco ukázat, umožnit nám provést potřebný výkon“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 47 let)

„nebyla jsem ze zdravky, takže jsem věděla před, přineslo mi to orientovanost v oboru, ale i špatné zkušenosti s tím, že starší sestry si potřebují na nováčcích pohodit ego“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 24 let)

PŘÍLOHA Č. 3 Výroky studentů na otázku: Co by dle vašeho názoru, mohlo přispět ke zvýšení prestiže profese všeobecné sestry (vlastní názor)?

„Vyšší podíl sester, které mají vysokoškolské vzdělání.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Aby lékaři prezentovali potřebnost sestry. “Jinak by to nešlo” Sestry jsou naše pravé ruce a sanitáři levé. Nejde to bez obou“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Větší důraz na to že sestra není podřízená lékaři ale spolupracovník“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Větší povědomí společnosti o náročnosti dané profese, čehož se v praxi dosahuje jen těžko.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Lékařská praxe, aby sestry lépe viděli, jak musejí pracovat doktoři, což by přispělo k tomu, že musejí umět udělat "symbiózu" během své práce“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Obecně vztahy s lékaři. Přijde mi to jako bludný kruh. Lékaři jsou nepříjemní/naštvaní na sestry, ty pak na doktory nebo pacienty, který pak na doktory. A celé se to jen cyklí. Takže asi vzájemný respekt mezi lékaři a sestrami.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Lepší správanie sestier k pacientom.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Lepší chování některých sester (pardon, špatná zkušenost).“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 24 let)

„Větší informovanost pacientů o všech kompetencích zastávaných sestrou, aby ji přestali vnímat jako pouhého prostředníka v nemocniční péči.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Aby všichni pacienti pochopili, že je to náročná práce.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Propagácia v médiách, informovanost' verejnosti, čo povolanie obnáša, menej birokratických úkonov v samotnom povolání.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Osvěta“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„O“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Debata, ukázat, jak těžké to sestry mají“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Větší pravomoci při rozhodování o léčbě.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Zastoupení v médiích“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Změna systému zdravotnictví“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Asi studentům na středních školách více přiblížit povolání sester, obecně více zpráv v médiích o náročnosti této profese“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Osvěta společnosti o náročnosti a požadavcích profese“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 22 let)

„Aby aj nie chorí ľudia (ktorí si zažili pobyt v nemocnici) vedeli, že práca sestry je veľmi náročná. Veľakrát ani doktor nemá na pacientov čas, pričom veľa zabezpečujú sestry, starajú sa, vykonávajú úkony samostatne. Možno by k tomu dopomohlo, aby si aj doktori verejne priznali, že povolanie sestry je nevyhnutné pre správne fungovanie oddelenia.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„zvýšit všeobecné povědomí o tom, jaká je náplň práce všeobecné sestry a jaké všechny schopnosti a znalosti potřebuje, také asi vyšší platové ohodnocení“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„dobré zkušenosti se sestrami“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Větší plat a vyšší pravomoci sestry.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Nevím“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Nevím“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Lepší oblečení – barevné scrubs atp., některé nemocniční eráry vypadají příšerně“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Väčšia spolupráca sestry a lekara. Ľudia vedia viac oceniť zdravotne sestry napr po vlastnej skúsenosti v nemocnici apod.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 25 let)

„Rozhodně systém vzdělávání, včetně celoživotního, stipendijní motivace, výše příjmu...“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Vetsi samostatnost“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 22 let)

- „To v téhle době opravdu netuším.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)
- „Učit ošetřovatelství s důrazem na filosofii, která za tím stojí, protože si myslím, že se to poté projeví na zacházení s pacientem a lidé budou více nahlížet na sestry jako na prestižní. Také lepší finanční ocenění.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)
- „Větší povědomí o namáhavosti práce sestry“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)
- „Poukázat na jejich nedostatek, snažit se přilákat více talentovaných lidí pro tento obor“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)
- „Její větší autonomie a zodpovědnost.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)
- „zvýšení pravomocí“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)
- „Větší pravomocí“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)
- „Větší naslouchání jejich postřehům při dalším rozhodování o léčbě pacienta“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)
- „Vyšší plat“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)
- „zvýšit povědomí na středních školách – letáky, veletrhy vysokých škol...“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)
- „Lepší platové ohodnocení stejně jako všech ostatních ve zdravotnictví, lepší pracovní doba“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)
- „veřejnoprávní média“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)
- „Zrušení nutnosti VŠ, i bez vysoké školy mě budou brát takového jaký jsem“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetřovatelství, 2. ročník, 22 let)
- „Navýšení kompetencí, zefektivnění Bc. studia, možnost specializačního vzdělávání po Bc. studiu v jedntl. oborech, kde má sestra praxi“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetřovatelství, 2. ročník, 23 let)
- „Aby v seriálech a filmech to přestalo vypadat jako že sestry nic nedělají. Jen mají za úkol vypadat hezky.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetřovatelství, 2. ročník, 20 let)
- „Porozumění této profese“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetřovatelství, 1. ročník, 20 let)
- „profesionální vystupování a vzdělání“ (Student BcSP Všeobecné ošetřovatelství, 2. ročník, 44 let)
- „Zvýšení kompetencí“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetřovatelství, 2. ročník, 39 let)
- „To bohužel nevím.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetřovatelství, 1. ročník, 22 let)
- „Založení kompry sester, více kompetencí! „ (Studentka BcSP Pediatrické ošetřovatelství, 2. ročník, 23 let)
- „Edukace společnosti o pravomocích sester a fyzické náročnosti tohoto povolání.“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)
- „Medializace skutečné práce sestry (ne jako je prezentována v Ordinaci v růžové zahradě apod.)“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetřovatelství, 1. ročník, 24 let)
- „Vzdělání, vymezené kompetence „ (Studentka BcSP Pediatrické ošetřovatelství, 1. ročník, 19 let)
- „Pravděpodobně vyšší mediální ukázka všech povinností zdravotní sestry (nejlépe od kvalifikovaných zdravotních sester se zkušenostmi).“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)
- „Zvýšit povědomí lidí mimo zdravotnictví o náročnosti práce a počtu výkonů, které sestry musí vykonávat.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetřovatelství, 3. ročník, 21 let)

„zvýšení platů, edukace společnosti o profesi sestry, co to vše obnáší.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 20 let)

„Zvýšení platu“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 3. ročník, 23 let)

„Zvýšit povědomí mezi veřejností o tom, že sestra není jen prostředníkem mezi pacientem a lékařem.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 2. ročník, 23 let)

„Edukace společnosti o nutnosti vzdělání nelékařských zdravotnických pracovníků.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 2. ročník, 28 let)

„Informovanost společnosti se samostatností sester bez závislosti na lékaři“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 25 let)

„Náhled laiků, jak probíhá normální směna sestry.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 22 let)

„Lepší komunikace a ochotnější spolupráce od lékařů směrem k sestram.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 2. ročník, 21 let)

„Kdyby sester nebyl nedostatek a nevyskytovaly se mezi nimi tolik vyhořelé nebo nekompetentní sestry.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 29 let)

„Aby lidé měli nějaké vědomí o tom, že nynější doba vyžaduje po sestrách vysokoškolské vzdělání, které je velice náročné. Není to jen sluha doktora, ale i sestry mají vědomosti a jsou důležitou součástí systému ve zdravotnictví.“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 21 let)

„Myslím, že určitým zvednutím pravomocí sestry, například co se týče sdělováním informací, které momentálně funguje systémem "To vám musí říct lékař..." ačkoliv to má sestra napsané na papíře před sebou, by v očích nejen pacienta, ale i rodiny prestiž sestry vystoupala výš. Také by nemuselo všechno, co sestra poskytne být hrazené pojišťovnou, že když si za určitou službu pacient zaplatí, tak jí bude více vážit. Neříkám, že se tak stane ve 100% případech. Také určité sankce a penalizace na běžné bázi za nevhodné chování, či jednání pacienta se sestrou, samozřejmě u mentálně zdravých, lucidních lidí, by mohlo pomoci opět k nějaké váženosti a vyšší prestiži sestry.“ (Student BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 22 let)

„Vnímání veřejnosti informací z médií“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 28 let)

„- samostatnost (kompetence), jak nás prezentují media (tv, noviny, internet), upřímně asi i vyšší finanční ohodnocení, jak nás ale i prezentují lékaři (napr. Před pacienty), je vidět často velká nadřazenost... přitom je to škoda... pracujeme ""vedle sebe"" a jedno povolání bez druhého se neobejde, představa veřejnosti o práci sestřičky (stále se obávám, že převládá zastaralý názor, co sestra dělá/nedělá i já sama jsem byla překvapená, co vše mohu jako sestra vykonávat (v dobrem slova smyslu) - cílí osvěta (ale opravdu ne, jak to pojalo ministerstvo zdravotnictví studuj zdravku, to se podle mě moc nepovedlo...)“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 29 let)

„Platové ohodnocení, méně směn, jelikož na některých odděleních je nedostatek sester a je tím pádem na jednu sestru spousta úkolů a práce je velmi vyčerpávající, povědomí pacientů, že sestra není jen pomocný pracovník“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 22 let)

„zvýšení platů, zvýšená důvěra pacientů“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 21 let)

„Především samy sestry kolikrát dehonestují sami sebe. Média kolikrát ovlivňují dost negativně, a to i průměrnými příjmy, lidí irituje, když má někdo slušný výdělek.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 35 let)

„Zvýšit prestiž především kvalitou vzdělávání, kvalitními pracovníky v oboru, podporou dřívějšího odchodu do důchodu, firemními byty, a rozhodně výsluhou. Dávat více do povědomí laiků, důležitost oboru nejen v praktických dovednostech, ale i těch teoretických, dávat do popředí výzkumy a vyzdvihnout ho jako obor vědecko výzkumný. Ukázat samostatnost oboru: v rozhodování o ošetrovatelské péči. “

„Nerada bych zněla neuctivě či dokonce drze, ale podle mého názoru by pro nás toto povolání nemělo automaticky představovat lepší postavení ve společnosti. Lidé by na nás měli pohlížet jinak jen proto, že jsme se rozhodli pro práci ve zdravotnictví? Vážím si každého, kdo se tímto směrem vydal, ale nelíbí se mi představa, že bych na daného člověka měla používat jiný "metr". „(Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 21 let)

„uvědomění, že její práce je nezastupitelná a že lékař nemůže z mnoha důvodů zastat její práci“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 23 let)

„Vyšší plat, více dostat do povědomí veřejnosti o čem profese je, co vše musí sestry zvládat „(Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 22 let)

„Vyšší povědomí o všeobecných sestrách“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 22 let)

„Nevím“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Zlepšení komunikace“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 25 let)

„Informovat veřejnost akú prácu robia sestry, o ich zodpovednosti,...“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 2. ročník, 21 let)

„Vyšší kompetence sester“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 21 let)

„větší vstřícnost a empatie některých sester“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 1. ročník, 37 let)

„Stopnout seriály typu ordinace v růžové zahradě, ty přímo poškozují názor a toto povolání.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 37 let)

„vice povědomí“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Povinnost vystudovat vysokou školu pro všechny všeobecné sestry. Navýšení kompetencí vysokoškolákům. Z všeobecných sester s maturitou udělat praktické sestry“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 32 let)

„Motivace k výkonu práce všeobecné sestry, finanční ohodnocení, mít více času na pacienta (dle mého názoru chybí čas na komunikaci s pacientem), jelikož sebemenší čas se věnuje papírování.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 48 let)

„Väčšia autonómia a právomoc, menej pacientov na jednu sestru“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Zvyšování odbornosti sester (praktická i všeobecná sestra), postgraduální vzdělávání sester, prevence syndromu vyhoření „(Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 24 let)

„Účinné předcházení syndromu vyhoření u sester.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 37 let)

„Nevím“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 21 let)

„Výše příjmu“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 2. ročník, 47 let)

„Vyšší platové ohodnocení a lepší vzdělávací systém.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 2. ročník, 26 let)

„zvýšení platu“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 24 let)

„Aby si jejich práce více vážili a vnímali jejich potřebnost a profesní úroveň jejich nadřízení, lékaři a vedení.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 3. ročník, 32 let)

„více specializovaných sester“ (Studentka BcSP Pediatrické ošetrovatelství, 1. ročník, 19 let)

„Myslím si, že hlavním problémem je nedostatek všeobecných sester, což může souviset s nízkou prestiží této profese (ačkoli AV ČR tvrdí něco jiného, dle mého mínění je tato profese vnímána jako málo prestižní). Prestiž a zájem o tuto profesi by se dal zlepšit zvýšením mezd všeobecných sester.“ (Student MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 20 let)

„Nedostatku sester by též podle mě pomohlo, kdyby praktické sestry (bez VŠ vzdělání) měli větší kompetence a lepší platové ohodnocení.““

„väčší dôraz na praktické využitie vedomostí, vyššia mzda porovnateľná s napr. s Nemeckom a Švajčiarskom, pracovne podmienky (prostredie), vzdelávanie počas pracovného procesu, ponuka relaxačných pobytov (hradená raz do roka zamestnavateľom + ine benefity),“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 2. ročník, 23 let)

„Vyšší plat“ (Studentka MgrSP Všeobecné lékařství, 2. ročník, 21 let)

„Pravomoce“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 36 let)

„Zvýšení platu, chování, větší odpovědnost, respekt některých doktorů a pacientů.“ (Studentka BcSP Všeobecné ošetrovatelství, 1. ročník, 21 let)

PŘÍLOHA č. 4 – Tisková zpráva – prestiž povolání – červen 2019

Centrum
pro výzkum
veřejného
mínění

Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Jilská 1, Praha 1 / tel.: 210 310 591
e-mail: cvvm@soc.cas.cz

Tisková zpráva

Prestiž povolání – červen 2019

Na prvním místě v žebříčku se umístil lékař, s více než desetibodovým odstupem následují vědec spolu se zdravotní sestrou. Na dalších místech jsou učitel na vysoké škole (odstup 5 bodů) a učitel na základní škole (odstup další 2 body). Uvedené pořadí se od roku 2004 (začátek měření) nezměnilo, s tím, že zdravotní sestra byla dodatečně zařazena do seznamu profesí v roce 2011. Do té doby byl na pátém místě programátor (letos desátá příčka).

Na úplném konci žebříčku se letos umístil poslanec, před ním v pořadí je uklízečka a kněz (s odstupem 3, resp. 5 bodů). Před třemi lety byl poslanec na předposlední příčce a uklízečka poslední.

Od minulého šetření (2016) se žebříček profesí téměř nezměnil, ovšem od roku 2004 došlo k výrazným posunům v prestiži policisty a vojáka z povolání (vzestup o 11 míst) a novináře, manažera či ministra (propad o 10-7 míst).

Zpracoval:

Milan Tuček

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. Tel.:
210 310 586

V červnovém šetření zkoumalo CVVM prestiž vybraných povolání mezi českou veřejností. Všem respondentům byl předložen seznam šestadvaceti profesí (viz tabulku) s instrukcí: „Na seznamu jsou uvedena některá povolání. Vyberte povolání, jehož si vážíte nejvíce, a dejte mu 99 bodů. Pak vyberte takové, jehož si vážíte nejméně, a obodujte je číslem 01. Poté postupujte odshora dolů a všem zbývajícím přiřadte body od 02 do 98 podle osobního uvážení.“ Prestiž profesí byla naposledy šetřena v únoru v roce 2016. Zkoumaný seznam profesí se opakuje od roku 2011, kdy byla doplněna zdravotní sestra a stavební dělník a vynechán soustružník a opravář elektrospotřebičů (jsou uvedeni v poznámce pod tabulkou časového srovnání s uvedením průměru bodového ohodnocení a pořadí v příslušném roce).

Z tabulky je patrné, že povolání lékaře dlouhodobě zaujímá v žebříčku prestiže vybraných profesí první pozici převážně s více než desetibodovým odstupem před ostatními profesemi (letos dosáhl odstup 11,5 bodů). V letošním šetření 45 % respondentů udělilo lékařům maximum 99 bodů (v roce 2016 to bylo 43 %). Pro dokreslení: vědcům, kteří zaujímají místo hned po lékařích, udělilo toto maximum 11 % oslovených. Pro úplnost na opačném pólu žebříčku profesí 24 % dotázaných udělilo nejnižší hodnocení (1) poslanci, 20 % uklízečce a 16 % knězi.

Pořadí prvních pěti profesí s průměrným hodnocením vyšším jak 70 bodů zůstalo zachováno. Za touto skupinou následují na šestém až desátém místě profese s hodnocením mezi 60 ti a 70 ti body v pořadí soudce, projektant, soukromý zemědělec, policista a programátor. Stejná skupina profesí vyšla i v roce 2016 (a také v roce 2013). Oproti minulému šetření došlo k bodovému nárůstu u soudce, zemědělce a policisty.

Následuje skupina rozmanitých a nesourodých profesí s hodnocením kolem 50 ti bodů (11-17 místo). Jejich bodové hodnocení se během tří let změnilo (narostlo) pouze u vojáka z povolání a malého obchodníka. Za pozornost stojí postupné zvyšování prestiže vojáka z povolání za celé sledované období (o 11 bodů) a vzestup z 22. místa na místo 11. Podobný vzestup prodělal i policista.

Ze zbylých profesí výrazným propadem prošel novinář (za 15 let o čtrnáct bodů a propad o 10 míst – propad se ale zastavil), pokračující propad prestiže kněze (o 10 procentních bodů za sledované období). I když si poslanec udržel bodové hodnocení z minulého šetření, tak se znovu po šesti letech propadl na poslední místo na žebříčku.

Celkově žebříček prestiže profesí vykazuje jen malou proměnlivost s výjimkou vzestupu prestiže bezpečnostních složek a propadu profesí spojených s politikou a řízením. Protože prestiž profese lze vnímat jako určitý průřez sociální struktury společnosti s její hodnotovou strukturou, tak toto zjištění znamená, že naše společnost je v ohledu významu duševní a fyzické práce, významu kvalifikace či určitých oblastí společenské práce stabilizovaná.

Tabulka 1: Prestiž povolání (průměrné bodové hodnocení) v letech 2004-2019¹

Profese	2004		2007		2011		2013		2016		2019	
	prům.	poř.	prům.	poř.	prům.	poř.	prům.	poř.	prům.	poř.	prům.	poř.
Lékař	89,5	1.	89,8	1.	89,1	1.	91,5	1.	90,1	1.	88,6	1.
Vědec	80,7	2.	81,8	2.	75,4	2.	76,3	2.	77,1	2.	77,3	2.
Zdravotní sestra					73,9	3.	74,8	3.	72,8	3.	77,0	3.
Učitel na vysoké škole	78,5	3.	78,2	3.	72,4	4.	74,6	4.	72,7	4.	72,2	4.
Učitel na základní škole	71,3	4.	70,7	4.	70,3	5.	71,1	5.	70,8	5.	70,1	5.
Soudce	64,8	6.	65,0	7.	61,0	7.	66,3	6.	64,3	6.	67,5	6.
Projektant	64,1	7.	65,5	6.	61,7	6.	62,6	8.	61,4	7.	61,4	7.
Soukromý zemědělec	59,1	10.	59,0	8.	60,3	9.	63,9	7.	58,3	9.	61,1	8.
Policista	47,6	20.	52,1	13.	53,9	11.	55,7	10.	56,3	10.	60,8	9.
Programátor	66,3	5.	65,7	5.	60,8	8.	59,7	9.	59,7	8.	60,3	10.
Voják z povolání	44,8	22.	46,4	21.	48,3	17.	49,7	16.	53,4	12.	56,4	11.
Truhlář	50,8	16.	51,4	14.	53,2	12.	55,6	11.	52,1	13.	55,9	12.
Starosta	60,1	8.	57,4	9.	52,6	14.	53,1	13.	54,3	11.	53,9	13.
Majitel malého obchodu	51,2	15.	50,1	16.	51,4	15.	54,8	12.	50,3	15.	52,7	14.
Účetní	53,5	14.	51,3	15.	54,1	10.	52,3	14.	50,5	14.	51,8	15.
Profesionální sportovec	56,1	11.	55,6	10.	51,2	16.	47,6	18.	49,3	16.	50,6	16.
Manažer	59,4	9.	55,4	11.	53,0	13.	50,2	15.	48,9	17.	50,5	17.
Stavební dělník					48,1	18.	49,3	17.	44,0	19.	47,4	18.
Bankovní úředník	50,2	18.	48,7	20.	46,9	19.	45,7	19.	42,3	20.	45,5	19.
Ministr	53,8	13.	50,0	17.	38,0	24.	37,9	24.	46,7	18.	43,9	20.
Prodavač	42,8	24.	41,5	23.	43,6	21.	44,7	20.	40,5	23.	43,5	21.
Novinář	54,4	12.	53,0	12.	46,5	20.	43,8	21.	40,9	21.	40,3	22.
Sekretářka	43,7	23.	40,5	24.	41,4	23.	40,0	22.	37,3	24.	38,5	23.
Kněz	46,1	21.	43,2	22.	42,8	22.	38,0	23.	40,8	22.	36,7	24.
Uklízečka	29,4	26.	29,0	26.	34,0	25.	34,2	25.	29,0	26.	34,5	25.
Poslanec	39,9	25.	36,5	25.	27,0	26.	25,1	26.	31,2	25.	31,0	26.

Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Naše společnost

Pozn.: V letech 2004 a 2007 ve výzkumech figurovaly profese opravář elektro (průměr 50,2 a 17. místo v roce 2004; průměr 49,7 a 18. místo v roce 2007) a soustružník (průměr 47,7 a 19. místo v roce 2004; průměr 49,0 a 19. místo v roce 2007).

Škála prestiže je mírně rozdílná generačně, což může ukazovat na směr, kterým se bude do budoucna vyvíjet – viz následující tabulku srovnávající prvních pět a posledních pět profesí v žebříčku na podsouboru nejmladších (do 24 let) a seniorů (65+). Výsledek ukazuje, že nejmladší generace sice vnímá žebříček profesí podobně, ale s body u nejvýše

¹ Metodologické poznámky:

-Konstrukce otázky (99-tibodová škála) je mezinárodní standard užívaný od 90. let ve výzkumech prestiže profesí

-Od roku 2016 probíhá šetření jednak technikou vyplňování papírových dotazníků tazatelem (v roce 2016 3/4 souboru, v roce 2019 2/3 souboru), jednak pomocí tabletů. Tablety umožňují měnit náhodně pořadí dotazovaných profesí. Porovnání výsledků z obou datových podsouborů prokázalo, že měnící se pořadí nemá prokazatelný vliv na bodové hodnocení

-Ne všichni dotázaní dodrželi pokyn ohodnotit profesi s nejnižší prestiží 1 bodem a s nejvyšší 99 body. Zhruba 15 % dotázaných nepoužilo dolní či horní bodové hodnocení. Ověřili jsme, že toto nedodržení pokynů se v podstatě neprojevovalo na výsledné škále prestiže.

-Jen zanedbatelné procento dotázaných ve svém hodnocení neobodovalo některou z profesí, celkově 14 dotázaných nezodpovědělo otázku vůbec.

-Rozložení bodových ohodnocení daných profesí je v podstatě jednovrcholové (viz histogramy odpovědí u vybraných profesí uvedených v příloze), takže průměrný skóre je vhodná statistika pro vyjádření pozice profese na škále prestiže.

-K porovnávání průměrů je třeba doplnit, že statistická chyba průměru se na celkovém souboru pohybuje v rozmezí 0,5-1,0 bodu (lékař – kněz), na podsouborech (věkové kohorty, vzdělanostní skupiny) v rozsahu 1,5-3 body.

zařazených profesí více šetří (signifikantní je také bodový propad učitel ZŠ potvrzující často zmiňovanou pozici učitelů mezi mladou generací). Za pozornost stojí, že na nejnižší místa žebříčku se mezi mladými dostaly dělnické profese (nezájem o učební obory).

Tabulka 2: Prestiž povolání (průměrné bodové hodnocení) – prvních a posledních pět profesí v žebříčku na podsouborech 15-24 let, 65+.

15-24 let		65+	
	průměr		průměr
Lékař	87,7	Lékař	90,1
Vědec	75,8	Zdravotní sestra	79,1
Zdravotní sestra	73,8	Vědec	78,0
Soudce	68,6	Učitel VŠ	74,6
Učitel VŠ	67,8	Učitel ZŠ	72,6
Učitel ZŠ	64,8	Soudce	66,6
Prodavač	38,8	Kněz	39,7
Stavební dělník	38,3	Sekretářka	38,8
Poslanec	34,1	Novinář	38,8
Kněz	34,9	Uklízečka	34,5
Uklízečka	27,5	Poslanec	30,4

Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Naše společnost 8. – 17. 6. 2019, 1024 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podrobnější analýza pak prokázala očekávanou souvislost mezi sociálním statutem dotázaného a bodovým hodnocením určitých profesí. Pro jednoduchost uvádíme jen souvislost s dosaženým vzděláním (viz tabulku 3) u vybraných profesí, kde byla zjištěna nejvyšší míra závislosti (či překvapivě žádná).

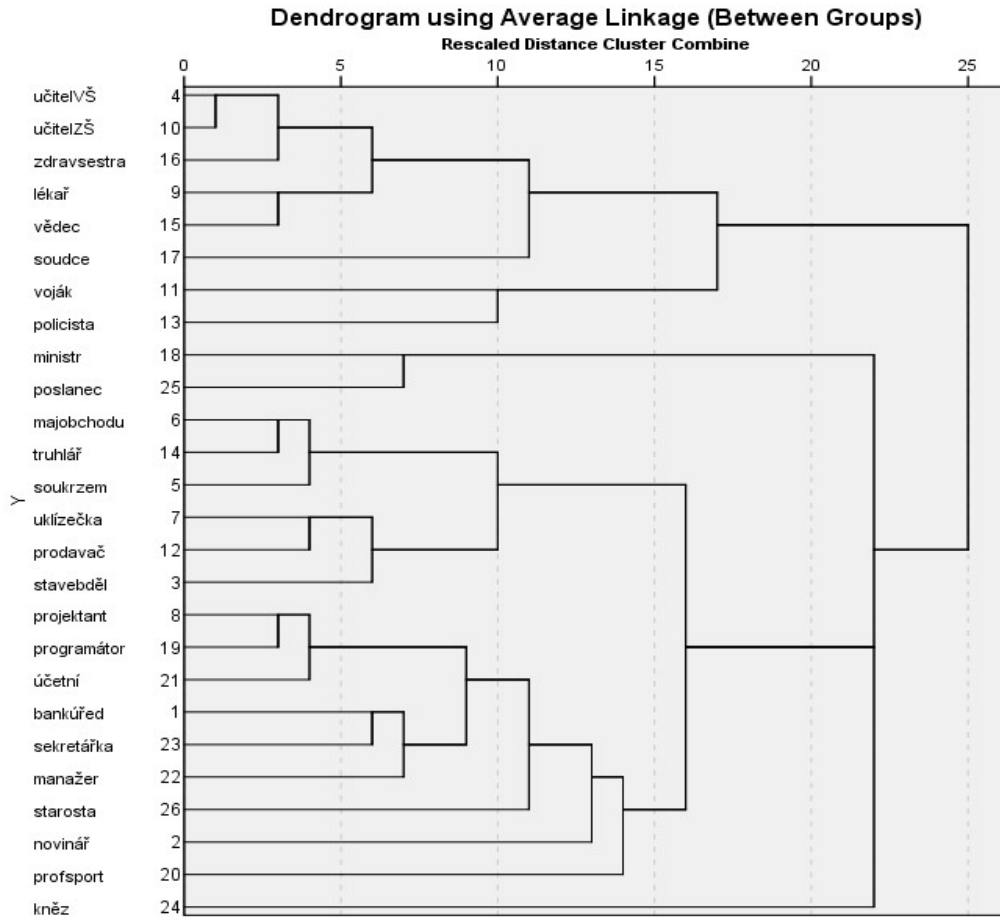
Tabulka 3: Prestiž povolání (průměrné bodové hodnocení) – vybrané profese na podsouborech vyučených a vysokoškolsky vzdělaných respondentů

Profese	Vyučení	VŠ vzdělání
	Průměr	Průměr
Soukromý zemědělec	65,2	59,0
Truhlář	60,2	52,6
Stavební dělník	53,2	40,6
Sekretářka	38,0	38,7
Uklízečka	38,1	28,3
Vědec	78,3	79,9
Projektant	62,3	64,1
Programátor	59,5	65,3
Manažer	48,6	54,0
Novinář	42,0	43,1
Poslanec	26,5	35,0

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8. – 17. 6. 2019, 1024 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podle očekávání respondenti s vyučením významně výše hodnotí prestiž dělnických profesí než vysokoškoláci. Za povšimnutí stojí, že shoda obou skupin panuje u hodnocení sekretářky. U profesí, které předpokládají vysokoškolské vzdělání, není rozdíl mezi danými skupinami tak markantní - téměř shodně jsou hodnoceni vědci, projektanti nebo manažeři. Rozdílně však jsou vnímáni programátoři a novináři. Hodnocení prestiže poslanců je také významně podmíněno vzděláním.

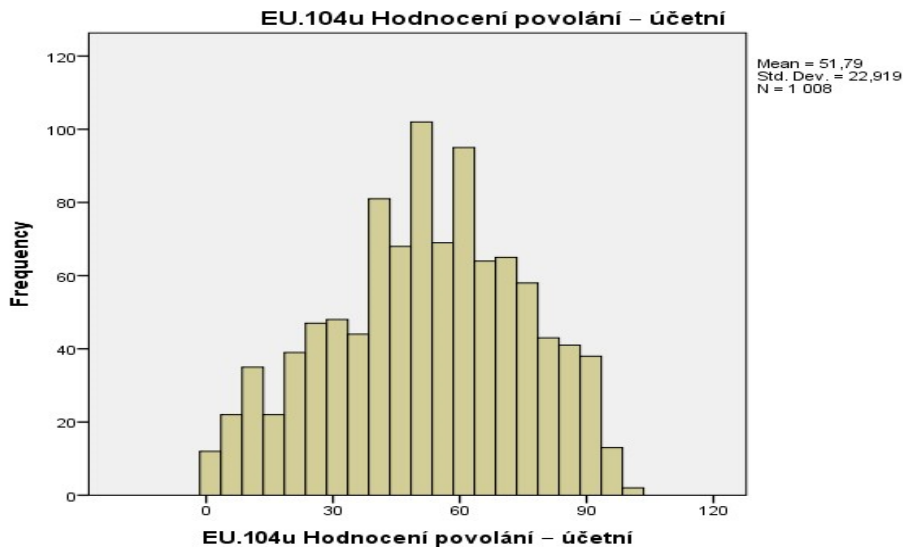
Na závěr jsme se pokusili pomocí klastrové analýzy zjistit, zda hodnocení prestiže jednotlivých profesí vychází z nějaké obecnější struktury profesí (např. fyzická, duševní práce, rozhodovací pravomoci, míra odpovědnosti...).

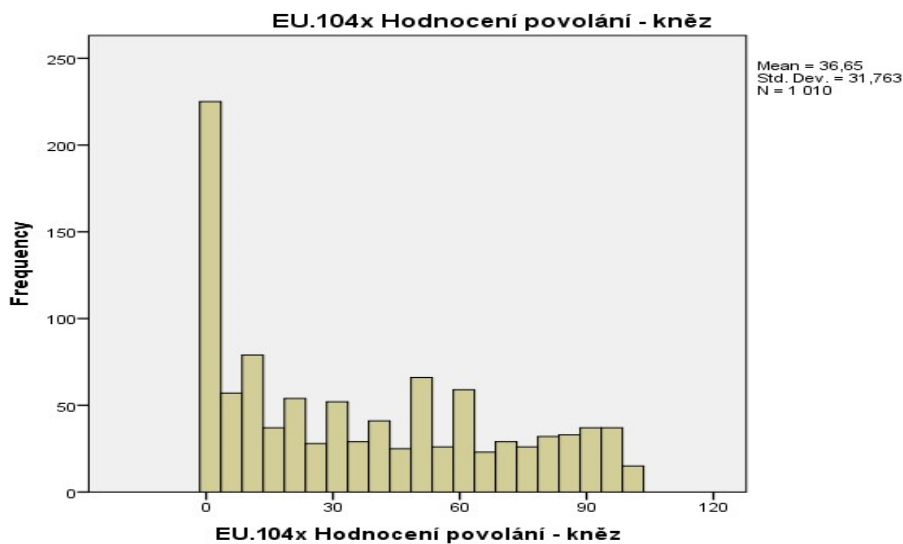
Výsledek odvisí od našeho konkrétního seznamu profesí, který systematicky nepokrývá tradiční dělení profesí podle obsahu a charakteru práce. Avšak i tak výsledné zjištění vykazuje zřetelnou logickou strukturaci „prostoru profesí“, kde

podstatnými prvky jsou přeci jen charakter práce (fyzické práce vs. jiná), dále pak vydělení politické sféry, výlučný význam profesí ve školství a zdravotnictví, oddělení bezpečnostních složek a výlučnost povolání kněze.

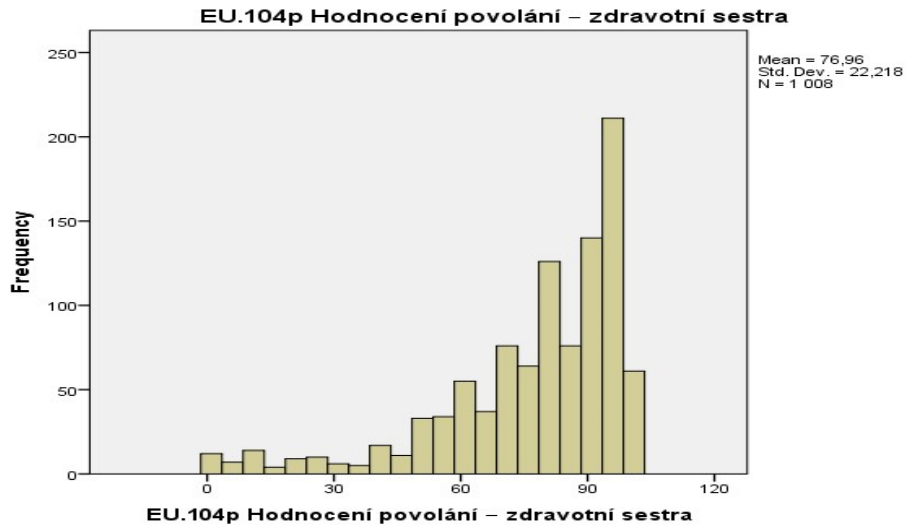
Příloha: Rozložení hodnocení prestiže u vybraných profesí – modelové příklady

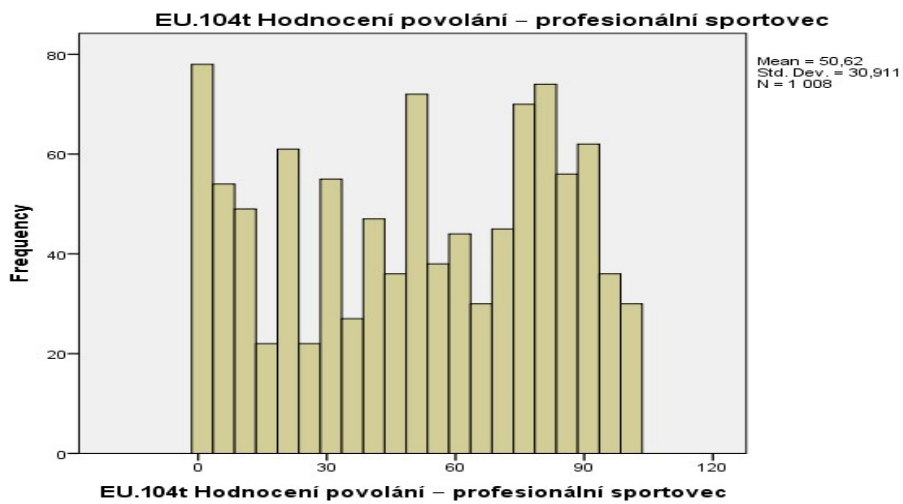
Rozložení odpovědí odpovídající Gaussově křivce (podobné rozložení vykazuje většina profesí ze středu škály).

Rozložení výrazně vychýlené k nejnižším hodnotám (předpoklad, že část dotázaných bude hodnotit prestiž kněze vysokými hodnotami, se nepotvrdil). Dané rozložení se týká profesí umístěných na konci žebříčku.

Hodnocení výrazně vychýlené k nejvyšším hodnotám (profese umístěné na nejvyšších příčkách žebříčku).

Prestižně „neukotvená“ profese s podobným zastoupením všech bodových hodnot (podobné rozložení vykazuje i starosta, manažer a voják z povolání).

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v19-06</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>8. - 17. 6. 2019</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1024</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>205</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>eu.104</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>eu190724</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>24. července 2019</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Milan Tuček</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíří námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

PŘÍLOHA č. 5 – Email od doc. Milana Tučka, CSc.

milan.tucek milan.tucek@soc.cas.cz -

Komu: Veraverlikova321@seznam.cz

 Re: prosba o možnost využití výzkumu a dat

Dobrý den, výzkum prestiže povolání je součástí výzkumů CVVM "Naše společnost". Nejde o můj výzkum, jen jako analytik CVVM jsem zpracoval data do tiskové zprávy a komentoval výsledky. V příloze posílám dotazník a také datový soubor v SPSS. Metodika měření prestiže je ustálená a používá se i v mezinárodních výzkumech. Je náročná tím, že se každá profese poměřuje 100 bodovou škálou (viz dotazník). Pokud chcete provést vlastní výzkum, tak stojíte před řadou problémů spojených s validitou a reprezentativitou - z mého pohledu je největší problém rozsah výběru (nemá smysl s touto metodikou oslovit méně než 100 respondentů).

Zdravotní sestra byla zařazena do seznamu profesí dodatečně a od samého počátku dosáhla vysoké prestiže. Z poslaných dat by mělo smysl analyzovat vliv věku, vzdělání...na míru prestiže zdravotní sestry, případně další souvislosti.

Do přílohy jsem vám dal i nějaké tabulky z dřívějších výzkumů prestiže (od roku 2004 jde o výzkumy CVVM).

MTuček